

KOSTRA

Arbeidsgrupperapporter 2011

© Statistisk sentralbyrå, juli 2011 Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen skal Statistisk sentralbyrå oppgis som kilde.	Standardtegn i tabeller	Symbol
ISBN 978-82-537-8147-1 Trykt versjon	Tall kan ikke forekomme	.
ISBN 978-82-537-8148-8 Elektronisk versjon	Oppgave mangler	..
ISSN 1891-5906	Oppgave mangler foreløpig	...
Emne: 00.00.20	Tall kan ikke offentliggjøres	:
Trykk: Statistisk sentralbyrå	Null	-
	Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	0
	Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	0,0
	Foreløpig tall	*
	Brudd i den loddrette serien	—
	Brudd i den vannrette serien	
	Desimaltegn	,

Forord

KOSTRA-prosjektet (Kommune-Stat-Rapportering) hadde to hovedformål:

- Gjennomgang av det faglige innholdet i rapporteringen fra kommune til stat, med sikte på forenkling og samordning og på at rapporteringen skal gi relevant styringsinformasjon.
- Etablering av en elektronisk rapporteringskjede som omfatter elektronisk innrapportering fra kommunene og publisering av nøkkeltall om den kommunale virksomheten på Internett.

Prosjektet ble avsluttet 1. juli 2002, og KOSTRA er for lengst over i driftsfasen. Oppdatering og vedlikehold skjer ved en årlig gjennomgang av rapporteringsinnholdet i regi av arbeidsgrupper med representanter fra Statistisk sentralbyrå, Kommunal- og arbeidsdepartementet, de aktuelle fagdepartementer, Kommunenes Sentralforbund og ev. andre brukere.

Dette notatet omfatter rapporter for 2011 fra KOSTRAs arbeidsgrupper. Rapportene vil bli gjenstand for behandling høsten 2011.

For nærmere opplysninger om KOSTRA henvises til nettstedene <http://www.ssb.no/kostra> og <http://kostra.dep.no/>

Innhold

Forord.....	3
Barnehage.....	5
Grunnskole	9
Kommunehelsetenesta	12
Pleie- og omsorgstenester	21
Kommunalt disponerte boliger og boligvirkemidler	33
Sosialtjenesten	40
Introduksjonsordningen	50
Barnevern.....	54
Vann, avløp og renovasjon (VAR).....	61
Fysisk planlegging, kulturminner, natur og nærmiljø (KNNM)	70
Samferdsel	89
Brann- og ulukkesvern	100
Eiendommer.....	108
Landbruk.....	118
Kultur, barne- og ungdomstiltak	124
Kirke	128
Tannhelsetenesta	133
Videregående opplæring	140

Barnehage

1. Innledning

1.1. Arbeidsgruppens ansvar og sammensetning

Arbeidsgruppen har ansvar for området for KOSTRA-barnehage.

Regnskapsfunksjoner som er tillagt arbeidsgruppen er:

201 Førskole
211 Styrket tilbud til førskolebarn
221 Førskolelokaler og skyss.

Arbeidsgruppen består per juni 2011 av:

Elin Såheim Bjørkli (leder)	SSB, Seksjon for utdanningsstatistikk
Hossein Moafi	SSB, Seksjon for utdanningsstatistikk
Corretta Aluoch Arodi	SSB, Seksjon for offentlige finanser
Erik Solum	Kunnskapsdepartementet
Annelise L'Orange Ekstrøm	KS, Sarpsborg kommune
Hilde Marie Skarvang	Kommunal- og regionaldepartementet
Guri Hustad	Fylkesmannen i Hedmark
Bjørn Gaarder Johansen	Oslo kommune, bydeler
Katrine Nikolaisen	KS (erstattet Siri Westgård f.o.m. juni 2011)

2. Oppsummering og anbefaling

Det har blitt avholdt ett møte i arbeidsgruppen i løpet av siste periode, ellers har informasjon og spørsmål foregått per e-post. På møtet som ble avholdt i november hadde vi fokus på forbedring av indikatorene som viser *"Andel minoritetsspråklige barn i barnehage"*, noe som er nærmere beskrevet i pkt 6.

Fra og med 2011 ble statstilskuddene til barnehager innlemmet i rammetilskuddet til kommunene. For KOSTRA-barnehage vil dette være gjeldende først når vi skal lage nøkkeltall for 2011 som blir frigitt i mars 2012. Vi må være oppmerksomme på hvilke konsekvenser dette kan få for de funksjoner som ligger til arbeidsgruppen for KOSTRA-barnehage og jobbe videre med dette.

3. Evaluering av siste rapportering

3.1. Utarbeiding av skjema

Tjenestedataene innhentes fra skjemaet "Årsmelding for barnehager per 15.12" som rapporteres via Kunnskapsdepartementets rapporteringsportal BASIL. Endringer i rapporteringen for 2010 var:

- Punkt 2 Opplysninger om barnehagen: Årstall for når det ble etablert drift i barnehagen.
- Punkt 4 Antall barn etter alder og oppholdstid: Barn 1 år ble delt mellom
 - 1 år født før 1.9 2009 og
 - 1 år født fom. 1.9 2009
- Punkt 7 Foreldrebetaling ble utvidet med spørsmål om:
 - Hvor mye betaler foreldrene månedlig i kostpenger per barn med hel plass i barnehagen?
 - Hvis over fastsatt maksimalpris, hva er årsaken (jf. Forskrift om foreldrebetaling i barnehager, §4)?

- Punkt 8 Opplysninger om stillinger og personale ble utvidet med en egen rad for stillingskategorien Adm./merkantilt personale, både årsverk og ansatte.

3.2. Kontroller i skjema

Skjemaet i databaseløsningen inneholder flere logiske kontroller, f.eks at en familiebarnehage må ha rapportert barn i familiebarnehage og årsverk i familiebarnehage. Noen felter har også obligatorisk utfylling. Ved fullført skjema blir hele skjemaet kontrollert og oppgavegiver får feilmeldinger eller advarsler dersom noe i utfyllingen er feil eller antatt feil.

3.3. Innsamling av data (rapporteringen)

Dette var første årgang med innsamling av "Årsmelding for barnehager per 15.12" hvor skjemaet ikke samtidig var grunnlag for utbetaling av statstilskudd ettersom den offentlige finansieringen fra og med 2011 har gått fra å være øremerkede statstilskudd til at det nå skal inngå i kommunenes rammefinansiering. Tidligere har nok det øremerkede statstilskuddet medvirket til at alle skjema har innkommet til fastsatte frister uten store problemer. I år har vi imidlertid brukt mer tid på purringer av skjemainngangen og til frigivning av KOSTRA-nøkkeltall per 15. mars manglet vi skjema fra 7 barnehager i samme kommune. Det er kommunene som sørger for at alle barnehager har fylt ut skjema innen sine frister og deretter er det fylkesmennene som ser til at kommunene overholder sine frister.

3.4. Bearbeiding/revisjon og kontroll

Revisjon av opplysningene som er gitt i skjema skjer i tre ledd; først kontrollerer og godkjenner kommunen skjemaet, deretter kontrollerer og godkjennes det av fylkesmannen. Når fylkesmannen har godkjent skjemaene, blir dataene overført til revisjonsverktøy i SSB og flere kontroller blir foretatt der i perioden mellom 15.03 og 15.06. Innenfor spørsmålene om stillinger og personale har det blitt utført flest endringer i revisjonsperioden. Til tross for at det stadig blir flere barn i barnehage, går tallet på antall barnehager ned. Det ser ut til at dette skyldes organisatoriske endringer og ikke bare reelt færre barnehager. Jf. Barnehageloven skal alle godkjente barnehager være registrert med eget organisasjonsnummer i Brønnøysundregisteret. Barnehager som er fysisk adskilt (ulike adresser) skal registrerer hver for seg, men det kan se ut til at noen barnehageeiere (kommuner eller private) har registrert flere samlet selv om dette ikke er i henhold til retningslinjene.

3.5. Publisering

Ved frigivning av KOSTRA-nøkkeltall for 2010 presenterte vi nye indikatorer for minoritetsspråklige barn i barnehage, jf. pkt. 6. Nøkkeltall som viser andel minoritetsspråklige barn i barnehage i forhold til innvandrerbefolkningen kommer ikke ut før 15.06. ettersom siste tall for innvandrerbefolkningen ikke blir frigitt tidlig nok til at vi kan få dette med per 15.03.

Nytt ved årets frigivning av KOSTRA-nøkkeltall var innføring av estimat for nasjonale tall på nivå 3, grunnlagsdata. Ved frigivningen var svarprosenten 100 på tjensteddata fra barnehager, men ikke på regnskapsdata. For å kompensere for manglende grunnlagsdata ble det estimert verdier fra de kommuner som manglet data. Det er imidlertid ikke alle grunnlagsdata som er mulig å estimere til nasjonale verdier i KOSTRA. Når det gjelder tjensteddata på barnehageområdet, kan vi allikevel finne nasjonale verdier (ekskl. Svalbard) ved å summere tallene for alle kommuner i for eksempel Excel.

3.6. Brukerreaksjoner

1. Ettersom vi presenterer både tall for kommune og tall for konsern, kan det virke uklart for brukerne hva som er mest hensiktsmessig å benytte og vi får en del henvendelser med spørsmål om dette.

4. Ønskede endringer i kontoplanen (funksjon og art)

Arbeidsgruppen har per dags dato ingen forslag eller ønske om endringer i funksjons- og/eller artskontoplanene.

5. Ønskede endringer i skjema/filuttrekk

Det foreligger ingen forslag om endringer i skjemaet "Årsmelding for barnehager per 15.12".

6. Ønskede endringer i faktaark

6.1. Ønskede endringer

Per dags dato foreligger ingen konkrete ønsker om endringer, men i forbindelse med at rammefinansiering av barnehagene er innført vil vi vurdere om det kan være behov for nye nøkkeltall eller omgjøring av eksisterende nøkkeltall i løpet av kommende halvår.

6.2. Nye nøkkeltall

Minoritetsspråklige barn i barnehage hentes fra årsmeldingsskjemaet, og med minoritetsspråklige menes i denne sammenheng barn med annet morsmål enn norsk, samisk, svensk, dansk og engelsk. Når vi skal finne nevneren i beregningen av indikatoren, henter vi innvandrerbarn fra SSBs befolkningsstatistikk. Det tas ikke hensyn til landbakgrunn, dermed har vi ikke hatt samme målgruppe i telleren og nevneren. Ved frigivning lå andelen minoritetsspråklige barn i barnehage på 68,3 prosent. Når vi ekskluderte innvandrerbarn med landbakgrunn fra Danmark, Sverige, Irland, Storbritannia, USA, Australia og New Zealand, fikk vi en andel på 71,7 prosent og er da nærmere å måle samme målgruppe. Arbeidsgruppen besluttet at nevneren i beregning av "Andel minoritetsspråklige barn i barnehage i forhold til innvandrerbarn" korrigeres slik at den inneholder innvandrere utenom landbakgrunn Danmark, Sverige, Irland, Storbritannia, USA, Australia og New Zealand. Ettersom vi ikke har lagt inn noen tidsserie er også tidligere indikatorer beholdt.

Nye indikatorer:

- Andel minoritetsspråklige barn i barnehage i forhold til innvandrerbarn 0-5 år ekskl. utvalgte land
 - Teller = Antall barn i barnehage med annen morsmål enn norsk, samisk, svensk, dansk eller engelsk. Data hentes fra "Årsmelding for barnehager per 15.12." som rapporteres via BASIL.
 - Nevner = Antall barn 0-5 år med innvandringsbakgrunn per 31.12. ekskl. barn med landbakgrunn fra Danmark, Sverige, Irland, Storbritannia, USA, Australia og New Zealand. Omfatter innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre. Data er hentet fra SSBs befolkningsstatistikk.

- Andel minoritetsspråklige barn i barnehage i forhold til innvandrerbarn 1-5 år ekskl. utvalgte land
 - Teller = Antall barn 1-5 år i barnehage med annen morsmål enn norsk, samisk, svensk, dansk eller engelsk. Data hentes fra "Årsmelding for barnehager per 15.12." som rapporteres via BASIL.
 - Nevner = Antall barn 1-5 år med innvandringsbakgrunn per 31.12. ekskl. barn med landbakgrunn fra Danmark, Sverige, Irland, Storbritannia, USA, Australia og New Zealand. Omfatter innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre. Data er hentet fra SSBs befolkningsstatistikk.

Videreutvikling av KOSTRA

Fram mot neste frigivning av KOSTRA-nøkkeltall vil arbeidsgruppen ha fokus på endringer som må legges til som følge av overgang til rammefinansiering.

Annet

Referanser

Vedlegg

Vedlegg 1. Årsmelding for barnehager per 15. desember 2010

Vedlegg 2. Veiledning til Årsmelding for barnehager per 15. desember 2010

Grunnskole

1. Innledning

1.1. Arbeidsgruppens ansvar og sammensetning

Arbeidsgruppa for grunnskole har ansvaret for følgende funksjoner:

Funksjon 202 Grunnskole
Funksjon 213 Voksenopplæring
Funksjon 214 Spesialsoler
Funksjon 215 Skolefritidstilbud
Funksjon 222 Skolelokaler
Funksjon 223 Skoleskyss

Kunnskapsdepartementet er fagdepartement for arbeidsgruppa for grunnskole, men ansvaret er delegert til Utdanningsdirektoratet. Arbeidsgruppa består av representanter fra Utdanningsdirektoratet, Kommunal- og regionaldepartementet, fylkesmennene, Kommunenes sentralforbund og Statistisk sentralbyrå.

Arbeidsgruppa består per juni 2011 av følgende medlemmer:

Per Torstein Tuhus (leder)	SSB
Rita Aanerud	SSB
Birgit Bjørkeng	SSB
Corretta Aluoch Arodi	SSB
Hilde Hjorth-Johansen	Utdanningsdirektoratet
Marit Helen Bakken	Utdanningsdirektoratet Fylkesmannen i Oslo og Akershus
Roald Fremstad	
Hanne Marie Moum Brun	KS
Arne Rekdal Olsen	KS
Geir Halstensen	KS
Per-Erik Eimhjellen	KS
Baard Krag	KRD

2. Oppsummering og anbefaling

Siden forrige rapport har det vært avholdt 2 møter i KOSTRA gruppa, og 2 møter i en ad-hoc gruppe som har tatt for seg personelldata. Arbeidet har i hovedsak vært å fullføre kvalitetsgjennomgangen, og utarbeide nye indikatorer for registerbasert personell statistikk. Endringene som ble foreslått i grunnskolearket i kvalitetsgjennomgangen ble gjennomført i mars publiseringen (endringene ble beskrevet i forrige års rapport). De nye personell indikatorene ble publisert 15. juni, (liste over nye indikatorer og mellomregninger er vedlagt denne rapporten).

3. Evaluering av siste rapportering

3.1. Utarbeiding av skjema

KOSTRA grunnskole har ikke eget skjema, men innhenter eksterne data fra Grunnskolens informasjonssystem (GSI).

Tellingstidspunkt er 1. oktober hvert år. Utarbeidelse og videreutvikling av GSI foregår i et samarbeid mellom Utdanningsdirektoratet, SSB og Waade Information System (WIS). Utdanningsdirektoratet har opprettet en egen faggruppe for GSI som deltar i utviklingen av GSI.

3.2. Kontroller i skjema

GSI har et omfattende kontrollsystem i skjemaet. Faggruppe for GSI har ansvaret for å vedlikeholde og utvikle kontrollene. Kontrollsystemet på skjema bidrar til at mange feil oppdages på et tidlig tidspunkt og blir rettet på skolenivå.

3.3. Innsamling av data (rapporteringen);

Foreløpige GSI tall for skoleåret 2010/11 ble publisert i desember, endelige tall i februar. Det vil si at GSI dataene var endelige når de ble publisert i KOSTRA i mars. Til 15. mars hadde 391 kommuner rapportert regnskapsdata og til 15. juni hadde 426 kommuner rapportert. Stadig flere kommunale foretak (KF) og interkommunale selskaper (IKS) rapporterer. Svarprosenten for tallene for 2010 var rundt 93 prosent for kommunale KF og IKS.

3.4. Bearbeiding/revisjon og kontroll

Grunnskoleområdet har ikke eget revisjonssystem i KOSTRA. Tjenestedataene blir korrigert i GSI før overføring til KOSTRA, og regnskapsdataene blir kontrollert ved mottak. Det er også tatt i bruk en egen applikasjon i KOSTRA for tverrgående revisjon. Denne applikasjonen benyttes for å kontrollere samsvar mellom tjeneste- og regnskapsdata.

3.5. Publisering

På grunn av de ønskede endringene i faktaarket som arbeidsgruppa kom fram til (beskrevet i fjorårets rapport) har det vært mye arbeid med å implementere mellomregninger, indikatorer, tekster osv. i KOSTRA til 15. mars. Til 15. juni ble det også lagt inn tidsserie bakover til 2007/2008 på de nye indikatorene. Til 15. juni ble de nye personellindikatorene publisert. Det er fortsatt slik at de aller fleste mellomregninger og indikatorer må programmeres to steder, både i kommunearket og konsernarket. Dette året har det også for første gang blitt publisert estimerte nasjonale tall. Det har vært noe ekstra arbeid med dette, men arbeidet har stort sett forløpt greit. De aller fleste mellomregninger på nivå 3 har estimerte landstall, men noen få har blitt vurdert dit hen at de ikke bør estimeres.

3.6 Brukerreaksjoner

Det har vært positive tilbakemeldinger på endringene som har blitt gjort i faktaarket. Noen brukere har likevel etterlyst data som ikke lenger publiseres (blant annet data om deltakere som tar norsk med samfunnskunnskap).

4. Ønskede endringer i kontoplanen (funksjon og art)

4.1. Bakgrunn for ønsket endring

Arbeidsgruppen har ingen ønsker om endringer i kontoplanen. På møtet den 12. mai (se referat) ble det likevel tatt opp at registrering av spesialskoler i GSI mest

sannsynlig blir borte fra skoleåret 2011/12. Det kan få konsekvenser for hvordan funksjon 214, spesialskoler skal føres.

5. Ønskede endringer i skjema/filuttrekk

Faggruppen for GSI gir innstillinger om ønskede endringer i GSI.

6. Ønskede endringer i faktaark

6.1. Ønskede endringer

Siden forrige publisering er det gjort relativt omfattende endringer i faktaarket. På nåværende tidspunkt er det ingen konkrete planer om å endre eller utvide arket ytterligere til neste publisering. Personellindikatorene ble publisert første gang for 2010, og det kan være aktuelt å justere noe på disse til neste publisering. Siden det var første gang det ble publisert så detaljerte tall fra registerbasert personellstatistikk vil det også være behov for kvalitetssikring av tallene før neste publisering.

7. Videreutvikling av KOSTRA

7.1. Kvalitetsindikatorer

Gruppen har ikke jobbet spesifikt med kvalitetsindikatorer det siste året. Følgende indikatorer ligger under kvalitet på grunnskole:

Gjennomsnittlige grunnskolepoeng

Andel elever med direkte overgang fra grunnskole til videregående opplæring

Andel av 6 åringer som fortsetter i SFO andre året

Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 8.-10. årstrinn

7.2. Kommunal tjenesteproduksjon - Hvordan få med hele bildet?

Publisering av konsernregnskap gir et mer helhetlig bilde av grunnskolesektoren, særlig i de kommunene som har KF, eller IKS. Samtidig gir det en del merarbeid i form av å vedlikeholde to faktaark i stedet for ett. De nye personellindikatorene er også delvis publisert på konsern.

7.3. Annet

Det ligger fortsatt inne et forslag om ny vektingsfaktor i forhold til elevtall.

Vektingsfaktorene som benyttes i dag er 5/12 for høsthalvåret og 7/12 for vårhalvåret. Forslaget går ut på at en vektning basert på skoledager vil gi et mer presist forholdstall, eksempelvis 85/190 høst og 105/190 for vår. Forslaget vil bli tatt opp igjen på møte høsten 2011.

Annet

Referanser

Vedlegg

Personelldata for grunnskole – KOSTRA 2011

Kommunehelsetenesta

1. Innleiing

1.1. Arbeidsgruppa sitt ansvar og samansetjing

Arbeidsgruppa sitt ansvar: KOSTRA kommunehelse

Arbeidsgruppas samansetjing:

Kommunal- og regionaldepartementet	Alexander Wiken Lange
KS	Anne Jensen
KS	Anne Gamme (ny fom. 2011)
KS, Tolga kommune	Kjetil Brodal
Helsedirektoratet	Nina Brøyn
Helsedirektoratet	Elin Johanne Sæther
KS / Oslo kommune	Martin Fjordholm (erstatta Grethe Sundby fom. 2011)
Bergen kommune	Brynjar Skaar
Statistisk sentralbyrå	Espen Ottesen Vattekar
Statistisk sentralbyrå	Åsne Vigran
Statistisk sentralbyrå	Bjørn Gabrielsen
Statistisk sentralbyrå	Trond Ekorud
Statistisk sentralbyrå	Dag Abrahamsen

1.2. Rammer for gruppa sitt arbeid/mandat (generelt og spesielt)

Gruppa har ansvar for å utvikla skjema for innhenting av informasjon og presentasjon av informasjon innanfor følgjande KOSTRA-funksjonar:

- 120 Administrasjon (årsverk i kommunehelsetenesta)
- 232 Førebygging, skule- og helsestasjonsteneste
- 233 Anna førebyggjande helsearbeid Denne funksjonen er delt opp i to undergrupper:
 - Miljøretta helsevern og anna førebyggjande arbeid.
- 241 Diagnose, behandling og re-/habilitering.
- 253 Bistand, pleie, omsorg i institusjonar for eldre og funksjonshemma (lege- og fysioterapeutårsverk)

Eitt skjema dekkjer tenesterapporteringa for desse funksjonane:

Skjema 1 Personell og verksemd i kommunehelsetenesta:
http://www.ssb.no/kostra/innrapp/2010/skjema_kommune/1.pdf

I tillegg nyttast følgjande datakjelder:

- SSBs registerbaserte personellstatistikk, som bl.a. byggjer på:
 - NAV sitt Arbeidsgjevar- og arbeidstakarregister
 - Norsk utdanningsdatabase (NUDB)
 - helsepersonellregisteret til Helsedirektoratet
- NAV sitt fastlegeregister

1.3. Møter i arbeidsgruppa

Det blei halde to møte i rapporteringsperioden, eitt 2.desember 2010 og eitt 9.-10.mai 2011, delvis saman med pleie og omsorgsgruppa i overlappende saker. I tillegg vart det, i regi av SSB, arrangert eit samhandlingsseminar 17.mars 2011 kor alle arbeidsgruppemedlemmane vart oppfordra til å delta. Om lag 60 personar stilte i plenum og til gruppearbeid.

Referat, sakspapir og presentasjonar frå arbeidsgruppemøta er lagde ut på <http://www.ssb.no/kostra/kommune/kommunehelsetjenesten.html>

Presentasjonar og oppsummering frå samhandlingsseminaret er lagde ut på http://www.ssb.no/kostra/kommune/sam_helseomsorg.html

2. Oppsummering og anbefaling

2.1. Oppsummering

Innhenting og kontroll av 2010-tal har gått som normalt. Det er nokre forslag til endringar av skjema 1 som vil gjelda for neste års utgåve. Det er ønskjeleg å få inn spørsmål om 2-åringar og deira behov for og eventuelt behandling av tannhelsetenesta. Vidare er det ønskjeleg å innlemma eit spørsmål om frisklivssentralar i kommunane. Arbeidsgruppa ønskjer etter kvart å innlemma nye spørsmål i skjema om individuell plan og koordinerande einingar.

15.juni publiserte ein for første gong registerbaserte årsverkstal for utvalde yrkesgrupper innan helsestasjons- og skulehelsetenesta (f232). I tillegg vart det publisert årsverk totalt for funksjon 232, 233 og 241, samt kommunehelsetenesta i alt. Samstundes er dei skjemaserte tala som vart samla inn tilgjengelege for brukarane for samanlikning. Målsetjinga er at dette skal bidra til at kvaliteten på registertala vert enno betre. Avvika mellom skjematal og registertal var for dei fleste kommunane små, og SSB har så langt ikkje teke imot reaksjonar på at ein har gått over til registertal.

Grunna samhandlingsreforma og krav til å synleggjera effekten av denne har arbeidsgruppa for kommunehelse i samarbeid med arbeidsgruppene for pleie og omsorg og spesialisthelsetenesta utarbeidd forslag til nye funksjonar og artar som det skal rapporterast på f.o.m. rapporteringsåret 2012.

2.2. Arbeidsgruppa sine anbefalingar

Arbeidsgruppa anbefaler å få innlemma spørsmål om 2-åringar og deira behov for og eventuelt behandling av tannhelsetenesta, i skjema 1 under punkt 4 Helsestasjons- og skulehelsetenesta. Spørsmålet skal gi grunnlag for at KOSTRA tannhelsetenesta skal kunna publisera kvalitetsindikatoren: *”Delen 2-åringar som har behov for vurdering og eventuelt behandling i tannhelsetenesta grunna orale forhold”* (sjå meir under punkt 5.1).

Arbeidsgruppa anbefaler vidare å få innlemma spørsmål om Frisklivssentralar i skjema 1 under punkt 5 Anna førebyggjande arbeid. Ei kartlegging av Frisklivssentralar er viktig i samband med samhandlingsreforma (5.1).

I samband med samhandlingsreforma anbefaler arbeidsgruppa å oppretta følgjande funksjonar:

- 255 Medfinansiering, somatiske pasientar
- 256 Akutthjelp, helse- og omsorgstenesta

Vidare anbefaler også arbeidsgruppa å oppretta følgjande artar:

- 410 Overføring til Helseføretak/Regionale helseføretak (HF/RHF)
- 310 Kjøp frå HF/RHF
- 705 Refusjon frå HF/RHF

Arbeidsgruppa anbefaler at ein held fram rapporteringa på timeverk innanfor Helsestasjons- og skulehelsetenesta (f232) som eit leidd i ein overgangsfase til registerbaserte årsverk som blei gjennomført f.o.m. 15.juni 2011.

Arbeidsgruppa anbefaler å oppretta eit arbeidsutval som skal sjå på mogeligheitene til å publisera fleire indikatorar som gjeld vidareutdanning (sjå meir punkt 6.2).

3. Evaluering av siste rapportering

3.1. Utarbeiding av skjema

I fjor fatta arbeidsgruppa avgjersle om å fjerna fleire spørsmål under punkt 4.4 Førebyggjande helsetilbod for ungdom. Desse vart tatt ut frå skjema 1 før 2010-rapporteringa. Dette gjaldt spørsmåla:

”a. Talet på helsestasjon for ungdom i kommunen/bydelen”

”b. Har kommunen/bydelen per 31.12 i drift, ev. tilgang til gjennom interkommunalt samarbeid skulehelseteneste ved alle grunnskular?”

”c. Har kommunen/bydelen per 31.12 i drift, ev. tilgang til gjennom interkommunalt samarbeid skulehelseteneste ved alle vidaregåande skular?”

Viss nei i b. og c., kvifor ikkje?

Det var elles noko problem knytt til å laga boksar som skal koma fram og forsvinna avhengig av kva du har svart i føregåande spørsmål. Dette blei oppdaga i perioden då innrapporteringa var i gang. Feilen blei retta opp i.

3.2. Kontrollar i skjema

I skjemaet er det hovudsakleg kontrollar på utfylte felt. Skjemaet har i tillegg nokon logiske kontrollar. I revisjonsarbeidet er det i tillegg kontrollar mot fjoråret, samt kontrollar mot andre datakjelder.

3.3. Innsamling av data (rapporteringa);

Oversikt over datainngangen for skjema 1, 4, 5 og IPLOS

	Skjema 1	Skjema 4	Skjema 5	IPLOS
Forventa	445	445	1352	431
Svarprosent 15.06.11	99,6	100,0	99,5	99,5
Inngjekk i publisering 15.06.2011	443	445	1345	429
Svarprosent 15.03.11	95,7	98,9	99,3	98,6
Svarprosent 15.02.11	74,6	85,2	84,4	
Svarprosent 15.06.10	100	100	100	99,8
Svarprosent 15.03.10	93	96,2	95,5	95,8
Svarprosent 15.02.10	67,9	79,3	80,6	63,1
Svarprosent 06.06.09	99,8	100	100	99,6
Svarprosent 12.03.09		98	98,7	98,4
Svarprosent 19.02.09		91,2	-	81,6
Svarprosent 30.05.08	99,8	100	100	98,4
Svarprosent 06.03.08		95,7	97,6	97,1
Svarprosent 2007	100	100	100	
Svarprosent 2006	97,8	99,1	99,5	
Svarprosent 2005	99,3	99,6	99,5	
Svarprosent 2004	99,1	99,8	98,1	

Tabell 1 Svarprosent for kommunehelse og pleie og omsorg 2004-2011

Ved publisering av ureviderte tal 15. mars var svarprosenten høgare enn for tidlegare årgangar. Ved publiseringa 15. juni hadde alle kommunar og bydelar utanom to innrapportert skjema 1. Purring av kommunane har føregått på e-post, i tillegg blei sju kommunar purra per telefon.

3.4. Bearbeiding/revisjon og kontroll

Det blei innført nytt revisjonssystem for KOSTRA-kommunehelse i 2010. Dette har ført til meirarbeid når det gjeld oppbygging av kontrollar, samt innhenting av data også i år. Dette har forseinka revideringsprosessen noko samanlikna med tidlegare år. Det nye revisjonssystemet har også ført til KOSTRA-support ikkje har bidrege i revisjonsarbeidet på same måte som for tidlegare år. Det er ønskjeleg å få tilrettelagd revisjonssystemet enno meir med omsyn til ei tettare og meir automatisert oppfølging av kommunane i revisjonsarbeidet. Og ikkje minst er det eit ønske om å få implementert dei nye mulegheitene som dette systemet tilbyr.

3.5. Publisering

3.5.1. Endringar i publisering:

- ”Opningstid ved helsestasjon for ungdom. Sum timer per veke” er ikkje lenger muleg å publisera grunna fjerning av spørsmål om dette i år.
- Det er tidsseriebrot når det gjeld alle årsverksindikatorar for helsestasjons- og skulehelsetenesta (f232) etter overgang til registerbasert årsverksstatistikk.
- Det vart publisert tal for årsverk frå register, inkludert legar og fysioterapeutar, fordelt på KOSTRA-funksjonane 232, 233 og 241, i staden for totalen på kommunehelse
- For utvalde yrkesgrupper er det også publisert årsverkstal på nivå 3 for funksjon 232. Dette gjeld jordmødrer, helsesystrer, sjukepleiarar og personell utan fagutdanning

3.5.2. Nasjonale tal

For første gong vart det publisert nasjonale sumtal på nasjonalt nivå 3 grunnlagstal. For dei kommunane som ikkje har levert tal, kan ein berekna eit estimat (t.d. basert på innbyggjartal), eller ein kan velja å imputera fjorårstala. Spesielt i mars-publiseringa, kor ein del kommunar manglar, vil dette vera av interesse. Dei nye mulegheitene har ikkje gitt reaksjonar frå kommunane.

3.6. Brukarreaksjonar

Det er relativt få tilbakemeldingar frå brukarar av data. Kommunane kontaktar SSB stort sett når noko manglar, noko som tyder på at dei i stor grad veit kor tala finst. I tillegg får ein nokon spørsmål frå helsemyndigheitene.

4. Ønska endringar i kontoplanen (funksjon og art)

Definisjonsendring for funksjon 233 Anna helsearbeid

4.1. Bakgrunn for ønska endring

I samband med samhandlingsreforma ønskjer arbeidsgruppa at det skal vera muleg å følgja dei auka inntektene og utgiftene kommunane får gjennom reforma. Arbeidsgruppa har kome fram til at det er vanskeleg og lite hensiktsmessig å følgja inntektene. Dette grunnjev ein med at reforma i stor grad vert finansiert gjennom rammeoverføringar. I KOSTRA vert rammeoverføringane førte i ein samla sum på ein art og ein funksjon, noko som gjer det umuleg å skilja inntektene som kjem grunna samhandlingsreforma. Arbeidsgruppa føreslår difor å følgja dei ”nye”

utgiftene som følgje av reforma. Forslaga til nye funksjonar og artar fangar opp dei delane av reforma som er knytt til dei nye ordningane omtalt i Kommune-proposisjonen. Forhold i reforma som eventuelt vil auka omfanget og nivået på dei tenestene som naturleg høyrer innunder dagens KOSTRA-funksjonar vil ikkje bli fanga opp på same måte. Her blir det berre ein auke i nivået på utgiftene.

4.2. Forslag til endring

Følgjande funksjonar er ønskelege å oppretta:

- 255 Medfinansiering, somatiske pasientar
- 256 Akutthjelp, helse- og omsorgstenesta

Følgjande artar er ønskeleg å oppretta:

- 410 Overføring til Helseføretak/Regionale helseføretak (HF/RHF)
- 310 Kjøp frå HF/RHF
- 705 Refusjon fra HF/RHF

Arbeidsgruppa ønskjer å oppretta ein ny funksjon 255 Medfinansiering, somatiske pasientar. Den nye funksjonen vert grunngeven med at den kommunale medfinansieringa av somatiske pasientar vil vera vanskeleg/umuleg å plassera innanfor dei eksisterande kommunehelse-, og pleie og omsorgsfunksjonane i KOSTRA.

Vidare ønskjer arbeidsgruppa å oppretta ein ny art 410 Overføring til Helseføretak/Regionale helseføretak (HF/RHF). Den føreslåtte arten 410 skal vera ein generell art for overføringar frå kommunane til HF/RHF. I kombinasjon med funksjon 255 Medfinansiering, somatiske pasientar vil art 410 Overføring til HF/RHF visa kommunane si medfinansiering.

Når det gjeld utskrivingsklare pasientar ønskjer arbeidsgruppa å oppretta ein ny art 310 Kjøp av HF/RHF. Art 310 er ein generell kjøpsart som kommunane skal bruka til alle kjøp frå HF/RHF. Arbeidsgruppa antar at det meste av kjøpa frå HF/RHF vil vera betaling for de utskrivingsklare pasientane. Dei mest naturlege funksjonane for utgiftene til utskrivingsklare pasientar vil vera 253 og 254, eventuelt 241.

Plikten kommunane får for å sørgja for tilbod om døgnopphald for personar med behov for akutt hjelp skal ikkje setjast i kraft før i 2016. Det er lagt opp til ein gradvis overføring av midlar frå dei regionale helseføretaka til kommunane i perioden 2012 til 2015. Arbeidsgruppa ønskjer at det allereie for regnskapsåret 2012 vert oppretta ein eigen funksjon for den akutte hjelpa. Forslag til ny funksjon er 256 Akutthjelp, helse- og omsorgstenesta. Alternativet til ny funksjon er at inntektene og utgiftene til denne tenesta vert ført på funksjon 253. Finansieringa av tilbodet er todelt. Ein del er øyremerka tilskot, som ein må føra på artane 700 eller 810. Den andre delen skal koma som bidrag frå RHFane, her føreslår arbeidsgruppa ein ny art 705 Refusjon fra HF/RHF.

I og med at forslaga til nye funksjonar omhandlar nye ansvarsområde for kommunane vil ei innføring av funksjonane ikkje medføra nivåendringar i allereie eksisterande funksjonar. Unnlating av å oppretta nye funksjonar medfører påverknad på dei allereie eksisterande funksjonane. Arbeidsgruppa understrekar også at nye artar ikkje vil føra til forskyvingar, berre ein større detaljeringsgrad.

5. Ønska endringar i skjema/filuttrekk

5.1. Talet på 2-åringar som har behov for vurdering og eventuelt behandling i tannhelsetenesta grunna orale forhold

5.1.1. Bakgrunn for endring

Arbeidsgruppa ønskjer følgjande spørsmål inn i skjema 1, under punkt 4
”Talet på 2-åringar som har behov for vurdering og eventuelt behandling i tannhelsetenesta grunna orale forhold”

Arbeidsgruppa har gått inn for å innlemma spørsmål i skjema 1 som gjer det muleg å etablere ein kvalitetsindikator. Indikatoren vil mellom anna kunne seia noko om barnevern-aspektet som er ein viktig del at helsestasjonstenesta. Vidare vil ein til ein viss grad få kartlagt behovet blant 2-åringar når det gjeld å få ein tannlegekonsultasjon. Den offentlege tannhelsetenesta innkallar per i dag ikkje barn før dei er tre år, medan alle barn og unge frå 0-18 inngår i dei prioriterte gruppene som har rett på gratis tannbehandling. Indikatoren vil også seia noko om samhandlinga mellom helsestasjonstenesta og den offentlege tannhelsetenesta i fylkeskommunane. Dette er eit viktig aspekt å få kartlagt med tanke på den komande samhandlingsreforma. Indikatoren vil bli publisert på fylkesnivå i KOSTRA tannhelsetenesta i første omgang. Helsedirektoratet vil i samarbeid med SSB følgja opp implementeringa av spørsmålet ved å kontakta fagsystema som helsestasjonane nyttar for å få implementert dette i journalsystemet hausten 2011. Denne oppfølginga vil vera avgjerande for om spørsmålet vert innlemma i 2012 eller 2013.

5.2. Frisklivssentralar

5.2.1. Bakgrunn for endring

Arbeidsgruppa ønskjer å innlemma eit spørsmål om Frisklivssentralar i skjema 1 f.o.m. 2011 rapporteringa, under punkt 5 Organisering av anna førebyggjande arbeid. Helsedirektoratet har fått frist til 01.09.2011 å formulere eit spørsmål (t.d. *”Har kommunen ein frisklivssentral?”*), med tilhøyrande rettleiing.

Frisklivssentralar har eksistert i fleire år og har vore omtalt i offentlege dokument før Samhandlingsreforma vart sett på dagsordenen. Frisklivssentralar var blant anna omtalt i St.meld. nr. 16 (2002-2003) Resept for eit sunnare Noreg. Frisklivssentralar er eit instrument for kommunane for å førebygge sjukdom og drive helsefremjande arbeid.

Frisklivssentralane er inkludert og omtala i lov - og planverket for Samhandlingsreforma:

- Lov om folkehelsearbeid (folkehelseloven) (Prop. 90 L (2010-2011))
- Lov om kommunale helse- og omsorgstenester m.m. (helse- og omsorgstenesteloven) (Prop. 91 L (2010-2011))
- Nasjonal helse- og omsorgsplan (2011-2015) (Meld. St. 16 (2010-2011))

Det vert elles vist til bakgrunn for forslaget i referatet frå møtet 09.05.2011,

5.2.2. Forslag til endring:

Det vert lagt til eit spørsmål under ...:

1) ”Har kommunen frisklivssentral?” Ja/Nei

Viss ja, spesifiser tiltak:

Definisjon frisklivssentral: Kommunalt tilbod for oppfølging av levevaneområde (fysisk aktivitet, kosthald, røykeslutt m.m.). Frisklivssentralen skal ha ei ordning for mottak og oppfølging av personar henvist frå andre instansar (til dømes fastlegar, anna helsepersonell, Nav) med tilbod om både individuell samtale og oppfølging i gruppe jf. Veileder for kommunale frisklivssentraler. IS-1896.

5.3. Individuell plan

Også fokuset på bruk av individuell plan og etablering av koordinerande einingar må sjåast i lys av oppfølging av Samhandlingsreforma. Arbeidsgruppa vil i løpet av hausten 2011 gjennomføra ei høyring og fatta om kva nye spørsmål ein ønskjer inn skjema 1 under punkt 6, og føreslå eventuelt nye spørsmål i 2012.

For meir om individuell plan viser arbeidsgruppa til Rambøll-undersøkinga gjennomført på oppdrag frå Helsedirektoratet 2011:

http://www.helsedirektoratet.no/habilitering_rehabilitering/fagnytt/mange_benytter_individuell_plan_806424

6. Ønska endringar i faktaark

6.1. Generell vurdering av faktaarket.

Arket ser ut til å fungera tilfredsstillande og arbeidsgruppa ønskjer berre små endringar til neste år.

6.2. Ønska endringar

Arbeidsgruppa ønskjer ikkje å endra strukturen i faktaarket på det noverande tidspunktet, men er budd på at innføringa nye ssb.no kan få konsekvensar for faktaarket og talet på indikatorar.

6.2.1. Fjerning av eksisterande nøkkeltal

Samstundes ønskjer arbeidsgruppa å fjerna lege-/fysioterapeutårsverk per 1000 plassar i sjukeheim, sidan ein også har lege-/fysioterapeuttimar pr sjukeheimsbebuar. Følgjande indikatorar blir føreslått fjerna frå faktaarket, nivå 2:

- Årsverk legar pr 1 000 plassar i institusjon
- Årsverk fysioterapeutar pr 1 000 plassar i institusjon

6.2.2. Nye nøkkeltal

Det vert vist til rapport til Samordningsrådet for 2010. Her blei det føreslått å sjå nærare på indikatorar for vidareutdanning hausten 2010. Dette fell til dels inn under arbeidet med Samhandlingsreforma. Spørsmålet ein ønskjer å få svar på er om det er muleg å etablere registerbaserte indikatorar tilsvarende spørsmåla som fram til 2007-årgangen inngjekk i skjema 1 Personell og verksemd i kommunehelsetenesta, skjema 4 Pleie og omsorgstenester, samleskjema og skjema 7 Personell og verksemd i sosialtenesta:

- Vidareutdanning for helse- og sosialsektoren, eldreomsorg/aldersdemens/gerontologi
- Vidareutdanning i sjukepleie, onkologi (kreftomsorg)
- Vidareutdanning for helse- og sosialsektoren, habilitering og rehabilitering
- Vidareutdanning i vernepleie, målretta og metodisk miljøarbeid
- Vidareutdanning for helse- og sosialsektoren, arbeidsmiljøretta helsevern
- Vidareutdanning i vernepleie, rusomsorg
- Vidareutdanning for helse- og sosialsektoren, rusproblematikk

SSB føreslår at eit eige prosjekt innanfor KOSTRA arbeidsgruppene som vurderer om det er aktuelt å publisera registertal for desse og ev. andre grupper. Meir spesifikk definisjon av dei ulike gruppene (inkludert eksisterande gruppe for psykisk helsearbeid) og i kva faktaark desse tala ev. skal publiserast, føreslår ein også at inngår i prosjektet/arbeidsutvalet sitt mandat. Forslag om ev. nye vidareutdanningsindikatorar bør ferdigstillast i løpet av november 2011 før det blir sendt til høyring i aktuelle arbeidsgrupper.

6.2.3. Endring av innhald i allereie eksisterande nøkkeltal

Systematisk spesifisering av de endringar som er gjort i eksisterande nøkkeltal. Kva er endra og kvifor.

- Årsverk i alt pr. 10 000 innbyggjarar 0-5 år. Funksjon 232
- Årsverk av helsesysterer pr. 10 000 innbyggjarar 0-5 år. Funksjon 232
- Årsverk av jordmødrer pr. 10 000 fødde. Funksjon 232

Desse indikatorane har tidsseriebrot f.o.m. 2009 sidan dei f.o.m. 15.juni 2011 baserer seg på årsversktal henta frå register. I tillegg er følgjande variablar på nivå 3 berekna på ny måte grunna innføringa av registertal på f232 helsestasjons- og skulehelsetenesta:

- Årsverk i alt til funksjon 232. (register)
- Årsverk jordmødrer til funksjon 232. (register)
- Årsverk helsesøstrer til funksjon 232. (register)
- Årsverk andre sjukepleiarar til funksjon 232. (register)
- Årsverk utan fagutdanning funksjon 232. (register)
- Årsverk i kommunehelsetenesta totalt. (register)
- Årsverk i alt til funksjon 233. (register)
- Årsverk i alt til funksjon 241. (register)

Skjematal er framleis tilgjengelege i lenkje slik at kommunane kan samanhalda desse med tala frå register. Målsetjinga er at dette vil bidra til enno betre kvalitet på registertala i framtida.

7. Vidareutvikling av KOSTRA

7.1. Kommunal tenesteproduksjon - hvordan få med hele bildet?

7.1.1. Kvalitetssikring

Kvalitetssikring av indikatorar, sikring av same omfang i teljar og nemnar
For kommunehelsetenesta er det svært lita grad av føretaksorganisering og IKS/§27-samarbeid. Det er berre når det gjeld legevakt at det er ein større grad av interkommunalt samarbeid (og noko på jordmøteneste), men her er det ikkje snakk om tenestedata. På personellsida kan det her vera vanskeleg å oppnå ei korrekt fordeling, då dei fleste samarbeid ikkje er av ein slik art at det blir registrert i Einingsregisteret. Ved publiseringa av registerbaserte årsverkstal for f232 er det ulike tal i faktaark for "kommunekasse" og faktaark for konsern. Det er rett nok ingen indikatorar i kommunehelse per i dag som inkluderer både rekneskapsdata og personelldata. Dette gjer at ei annleis fordeling av årsverk ikkje naudsynt vil ha så mykje å seia når det gjeld indikatorar som skal visa ulike former for dekningsgrad. Arbeidsgruppa vil likevel halda fram med følgja området nøye i tida som kjem, og viss utviklinga hellar i retning av meir organisering i føretak og KF vil nye vurderingar bli gjort med omsyn til kva som vil vera rett populasjon i teljar og nemnar for indikatorane på området.

7.1.2. Utfordringar i konsistens

Det vil først og fremst vera interessant å bruka konsern-faktaarket for indikatorane som omhandlar rekneskapsdata, samt for registerbaserte årsverkstal for dei ulike funksjonane innanfor kommunehelse.

7.1.3. Nye perspektiv?

Arbeidsgruppa har fått skissert andre moglege perspektiv å presentera KOSTRA-statistikken enn produsentperspektivet. Alle deltakarane i arbeidsgruppa er blitt oppfordra til å ta dette med til eigen etat og koma med innspel om moglege løysingar for kommunehelseområdet. Arbeidsgruppa har per i dag ikkje konkrete forslag til nye perspektiv å presentera kommunehelsestatistikken på, men vil følgja arbeidet med dette vidare opp hausten 2011.

7.2. Kvalitetsindikatorar

Det blei lansert 4 kvalitetsindikatorar 15.06.2007. To av desse er felles med pleie- og omsorgstenestene (plo), då dei er overlappende:

- Legetimar pr. veke pr. bebuar i sjukeheim (også i plo)
- Fysioterapitimar pr. veke pr. bebuar i sjukeheim (også i plo)

Dei to andre var til no:

- Opningstid ved helsestasjon for ungdom. Sum timer per uke
- Delen nyfødde med heimebesøk

”Opningstid ved helsestasjon for ungdom. Sum timer per uke” er ikkje lenger muleg å publisera sidan spørsmåla som trengs for å laga indikatoren vart fjerna i skjema for 2010-rapportering. Arbeidsgruppa må vurdere om andre indikatorar om helsestasjon for ungdom kan vurderast som ein nye potensielle kvalitetsindikatorar. Arbeidsgruppa følger dette opp hausten 2011.

7.3. Anna

7.3.1. KUHR-databasen

SSB utreiar mulegheitene for å laga ny statistikk basert på data frå KUHR-databasen. KUHR (Kontroll og utbetaling av helserefusjonar) er HELFO (Helseøkonomiforvaltninga) sitt oppgjørssystem for behandlarar. Dette inkluderer blant anna refusjonar til legar, fysioterapeutar og kiropraktorar. Avhengig av progresjon i arbeidet, og når SSB får tilgang til data frå KUHR, kan det på sikt vera relevant å innføra nye indikatorar i faktaarket for kommunehelse.

SSB anbefalar at samordningsrådet gir ei generell vurdering av om nye indikatorar som omhandlar fastlegkonsultasjonar, basert på KUHR-databasen, vil vera relevante å inkludera i KOSTRA kommunehelse så snart dette er muleg.

8. Anna

8.1. Endring i innsamlingsheimel?

I SSB sitt høyringssvar til ny helse- og omsorgslov vart det understreka at HOD sin eigen tilgang til dei innsamla data, som blant anna inkluderer sensitive data, er avhengig av at departementet har ein klar innsamlingsheimel, i tråd med heimelen som finst i lov om helsetenesta i kommunane § 3-6. Ved utarbeidinga av føreskrifter til den nye lova må det klart gå fram kven som skal ha slik heimel. Før føreskrifta vert vedteken, må det dessutan vera klart for alle partar kva for nokre følgjer det kan få for eit forvaltningsorgan å bli ståande utan ein slik heimel. Dette kan få konsekvensar for fleire KOSTRA-område som kommunehelseteneste, pleie og omsorg og sosialtenesta.

8.2. Kartlegging av bustader med bemanning: fordeling av målgrupper

For meir informasjon om bustadkartlegginga sjå punkt 8.2 i samordningsrådsrapporten for pleie og omsorg.

Referansar

Vedheng

10.1 Skjema(a) først, anna nummererast fortløpande.

http://www.ssb.no/kostra/innrapp/2010/skjema_kommune/1.pdf

Pleie- og omsorgstenester

1. Innleiing

1.1. Arbeidsgruppas ansvar og samansetning

Kommunal- og regionaldepartementet	Alexander Wiken Lange
KS	Anne Jensen
KS - los-bistand	Geir Halstensen
KS / Hamar kommune	Halvor Haug
Helsedirektoratet	Pål Strand
Helsedirektoratet	Michael Kaurin
KS / Oslo kommune	Elisabeth Bøe (erstatta Åse Løset fom. 2011)
Bergen kommune	Kjell A. Wolff
Statistisk sentralbyrå	Espen Ottesen Vattekar
Statistisk sentralbyrå	Åsne Vigran
Statistisk sentralbyrå	Bjørn Gabrielsen
Statistisk sentralbyrå	Trond Ekorud
Statistisk sentralbyrå	Brith Sundby
Statistisk sentralbyrå	Dag Abrahamsen
ASSS/KS (observatør)	Eva Rinnan

1.2. Rammer for gruppa sitt arbeid/mandat (generelt og spesielt)

Det visast til KOSTRA generelle mandat.

Arbeidsgruppe for pleie- og omsorgstenester har spesielt ansvar for å utvikle skjema for innhenting av informasjon og presentasjon av informasjonen innanfor følgjande KOSTRA-funksjonar:

234 Aktiviserings- og servicetenester overfor eldre og funksjonshemma

253 Bistand, pleie, omsorg i institusjonar for eldre og funksjonshemma

254 Bistand, pleie og omsorg til heimebuande

261 Institusjonslokale (drift av bofunksjonen for eldre og funksjonshemma i institusjon)

Hovudtala for tenestebrukarar hentes frå og med 2007-årgangen frå IPLOS-registeret (<http://www.ssb.no/iplos/>).

To skjema dekkjer tenesterapporteringa elles:

4. Pleie- og omsorgstenester - samleskjema

http://www.ssb.no/kostra/innrapp/2010/skjema_kommune/4.pdf

5. Institusjonar for eldre og funksjonshemma

http://www.ssb.no/kostra/innrapp/2010/skjema_kommune/5.pdf

- I tillegg hentes årsverkstall frå SSB sin Helse- og sosialpersonellstatistikk (registerbasert sysselsettingsstatistikk, som m.a. byggjer på:
 - NAV sitt Arbeidsgjevar- og arbeidstakarregister
 - Norsk utdanningsdatabase (NUDB)
 - helsepersonellregisteret til Helsedirektoratet

Det visast også til

- samlerettleiing for tenesterapportering frå kommunane
- http://www.ssb.no/kostra/innrapp/2010/samleveilledning_kommune_2010.pdf
- Retningslinjer til inndeling av kommunal verksemd i Enhetsregisteret og innmelding av tilsette i Arbeidsgiver- og arbeidstakarregisteret: http://www.ssb.no/kostra/innrapp/2010/kommuner-inndelingsregler_2010.pdf

1.3. Møte i arbeidsgruppa

Det blei halde to møte i rapporteringsperioden, eitt 2.desember 2010 og eitt 9.-10.mai 2011, delvis saman med pleie og omsorgsgruppa i overlappende saker. I tillegg vart det, i regi av SSB, arrangert eit samhandlingsseminar 17.mars 2011 kor alle arbeidsgruppemedlemmane vart oppfordra til å delta. Rundt 60 personar stilte i plenum og til gruppearbeid.

Referat, sakspapir og presentasjonar frå arbeidsgruppemøta er lagde ut på http://www.ssb.no/kostra/kommune/pleie_omsorg.html

Presentasjonar og oppsummering frå samhandlingsseminaret er lagde ut på http://www.ssb.no/kostra/kommune/sam_helseomsorg.html

2. Oppsummering og anbefaling

2.1 Oppsummering

Det har vore eit aktivt år for arbeidsgruppa, ikkje minst i forbindelse med samhandlingsreforma. For å handtera verknaden av reforma, vert det foreslått nye funksjonar og artar, samt fleire nye spørsmål i skjema 5.

Nasjonale tal (estimat) er innførte for alle variablar på nivå 3 (grunnlagstal).

2.2 Arbeidsgruppa sine anbefalingar

Saman med arbeidsgruppa for kommunehelsetenester foreslår arbeidsgruppa følgjande nye funksjonar:

- 255 Medfinansiering, somatiske pasientar
- 256 Akutthjelp, helse- og omsorgstenesta

og følgjande nye artar:

- 410 Overføring til Helseføretak/Regionale helseføretak (HF/RHF)
- 310 Kjøp frå HF/RHF
- 705 Refusjon fra HF/RHF

Vidare foreslår gruppa fleire endringar i skjema 5:

- Fasa ut kategorien kombinerte alders- og sjukeheimar? - punkt 5.2
- Årsak til opphøyr - punkt 5.2
- Plassar – bygningsmessig kapasitet vs plassar i drift - punkt 5.2 og 5.4
- Skjerma eining - punkt 5.3
- Spesielle tilbod - punkt 5.3
- Plassar drivne av kommune, refundert av helseføretak - punkt 5.5

Serleg vil arbeidsgruppa framheve forslag til ein ny indikator i faktaarket, til erstatning for ”korrigerde driftsutgifter per kommunal plass”:

- Brutto driftsutgifter per bebuardøgn i institusjon

Denne indikatoren vil gje eit langt meir presist bilete av utgiftene i institusjon, både fordi han tek omsyn til kostnadsstraumen gjennom året, og fordi også dei private institusjonane er inkluderte.

Arbeidsgruppa ber også serskilt Samordningsrådet sikre at det nye lovverket sikrar KOSTRA sin innsamlingsheimel.

Samordningsrådet gjerast óg merksam på at SSB vil gjennomføre ei kartlegging av bemanna bustader hausten 2011. Det kan kome på tale å foreslå dette som eige skjema på noko sikt.

3. Evaluering av siste rapportering

3.1 Utarbeiding av skjema

Det vart fjerna ein del spørsmål frå både skjema 4 og skjema 5 for 2010-rapporteringa, utan at det har gjeve reaksjonar.

3.2 Kontrollar i skjema

Det vart ikkje lagt til nye kontrollar i 2010, men ein manglande skrivebeskyttelse av organisasjonsnummer i skjema 5 førte til ein del plunder før det vart oppdaga.

3.3 Innsamling av data (rapporteringa);

Oversikt over datainngangen for skjema 1, 4, 5 og IPLOS

	Skjema 1	Skjema 4	Skjema 5	IPLOS
Forventa	445	445	1352	431
Svarprosent 15.06.11	99,6	100,0	99,5	99,5
Inngjekk i publisering 15.06.2011	443	445	1345	429
Svarprosent 15.03.11	95,7	98,9	99,3	98,6
Svarprosent 15.02.11	74,6	85,2	84,4	
Svarprosent 15.06.10	100	100	100	99,8
Svarprosent 15.03.10	93	96,2	95,5	95,8
Svarprosent 15.02.10	67,9	79,3	80,6	63,1
Svarprosent 06.06.09	99,8	100	100	99,6
Svarprosent 12.03.09		98	98,7	98,4
Svarprosent 19.02.09		91,2	-	81,6
Svarprosent 30.05.08	99,8	100	100	98,4
Svarprosent 06.03.08		95,7	97,6	97,1
Svarprosent 2007	100	100	100	
Svarprosent 2006	97,8	99,1	99,5	
Svarprosent 2005	99,3	99,6	99,5	
Svarprosent 2004	99,1	99,8	98,1	

Tabell 1 Svarprosent for kommunehelse og pleie og omsorg 2004-2011

Ved publiseringa av ureviderte tal 15. mars var svarprosenten høgare enn for tidlegare årgangar. Ved publiseringa 15. juni mangla 7 avlastningsinstitusjonar (skjema 5) og 2 kommunar i IPLOS, altså noko dårlegare enn dei siste åra, då det har vori fullteljing på skjema 5. I 2010 mangla berre ein kommune for IPLOS.

3.4 Bearbeiding/revisjon og kontroll

Innføring av nytt revisjonssystem i 2010 gjer store mulegheiter, men for spesielt institusjonsskjemaene må det gjerast ein del tilpassingar som ikkje er heilt på plass. Det må også gjerast ein ekstra innsats for å utnytta mulegheitene som dette systemet tilbyr, og det jobbast med å få implementert eit system som melder automatisk tilbake til kommunane ved feil.

3.5 Publisering

3.5.1. Institusjonar

På grunn av svakheitene i det nye revisjonssystemet når det gjaldt institusjonsskjema, vart 46 institusjonar ikkje med i publiseringa 15.03. Desse vart inkludert i ny publisering 13.04.

3.5.2. Nasjonale tal

For fyste gong vart det publisert nasjonale sumtal på nasjonalt nivå 3 grunnlagstal. For dei kommunane som ikkje har levert tal, kan ein berekna eit estimat (t.d. basert på innbyggjartal), eller ein kan velje å imputera fjorårstala. Spesielt i mars-publiseringa, der ein del kommunar manglar, vil dette vere av interesse. Dei nye mulegheitene har ikkje gjeve reaksjonar frå kommunane. I mars var det berre ein estimeringsmodell tilgjengeleg (ratemodellen) som ikkje passa mange av variablane i pleie og omsorg. I juni derimot, hadde ein heile 6 modellar å velje mellom, og ein kunne gje estimat med godt tilpassa modellar for alle variablane.

3.5.2. Problem med oppdatering på nettet

Grunna uheldige omstende vart grunnlagstal for pleie og omsorg først oppdater rundt ein halvtime etter dei andre tala. SSB har satt i gang tiltak for å hindra at slikt skal gjenta seg.

3.6 Brukerreaksjonar

SSB fekk fleire førespurnader enn vanleg ved begge publiseringar. Ofte var det svert detaljerte spørsmål, noko som tyder på at mange kommunar granskar tala sine nøye. Ein slik grundig sjekk utan at publiseringsfeil oppdagast er også god kvalitetssikring.

4. Ønska endringar i kontoplanen (funksjon og art)

4.1 Endringar grunna samhandlingsreforma

Grunna samhandlingsreforma og dermed nye ansvarsområde og arbeidsoppgåver for kommunane føreslår arbeidsgruppene for kommunehelse og pleie og omsorg 2 nye funksjonar og 3 nye artar:

- 255 Medfinansiering, somatiske pasientar
- 256 Akutthjelp, helse- og omsorgstenesta

Artar:

- 410 Overføring til Helseføretak/Regionale helseføretak (HF/RHF)
- 310 Kjøp av HF/RHF
- 705 Refusjon fra HF/RHF

Før detaljar visast det til kommunehelsetenesta sin rapport.

4.2 Feilkorreksjon i f243 Tilbud til personer med rusproblemer

Det er oppdaga ein feil tilvisning i funksjon 243 Tilbud til personar med rusproblem.

For rusmisbrukere som bor i egen eller kommunalt tildelt bolig («hjemmeboende»), skal tiltak som faller inn under hjemmesykepleie, praktisk bistand, støttekontakt, avlastning registreres under funksjon 254.

skal endrast til:

For rusmisbrukere som bor i egen eller kommunalt tildelt bolig («hjemmeboende»), skal tiltak som faller inn under hjemmesykepleie,

praktisk bistand eller avlastning registreres under funksjon 254, og støttekontakt. registreres under funksjon 234

5. Ønska endringar i skjema/filuttrekk

Skjema 4 Pleie- og omsorgstenester – samleskjema

Ikkje forslag til endringar, men KS blir bedne om å utrede om ein bør oppgi brukarbetaling per år i staden for som no, per månad.

Skjema 5 Institusjonar for eldre og funksjonshemma

Alle forslag til endringar nedanfor legg til grunn endeleg godkjenning september 2010 frå serskilt nedsett arbeidsgruppe som ser forslaga i samanhang! Gruppa er også ansvarleg for å tilpassa rettleiingstekstar.

5.1. Fasa ut kategorien kombinerte alders- og sjukeheimar? - punkt 5.2

5.1.1. Bakgrunn for endring

Ein kan ikkje skilja dei 34 kombinerte alders- og sjukeheimane i IPLOS, uansett blir vedtak om langtidsopphald her registrerte som langtidsopphald i sjukeheim. Ein utfasing av desse vil føra til brot i tidsserien og fleire plassar i sjukeheimar, men kan førast noko tilbake i tid. SSB har dessutan mistanke om at ein del av desse institusjonane er delt tilbake i tid, utan at dette er praksis i dag. Dersom alle mottakarar blir behandla likt, er det ingen grunn til å oppretthalda ein kombinert kategori. Omvendt, dersom det er eit skilje mellom ulike avdelingar, og dei tilsette også arbeider kvar sin stad, bør verksemda splittast i to, og registrerast som ein aldersheim og ein sjukeheim i Enhetsregisteret.

SSB sender ein førespurnad til nokon av dei 34 aktuelle verksemdene innan 15.09.2011:

- Er tenestene heimla i kvar si lov (sjukeheim: kommunehelsetenestelova, aldersheim: sosialtenestelova)?
- Jobbar dei tilsette på kvar si avdeling, eller er på dei ulike avdelingane etter behov?
- Er bebuarane inndelt på aldersheim/sjukeheim etter bistanndsbehov?
- Arbeidsgruppa avgjer om kategorien kombinert alders- og sjukeheim kan fjernast avhengig av resultatet på undersøkinga

5.1.2. Forslag til endring

Kategorien ”kombinert alders- og sjukeheim” fjernast

5.2. Årsak til opphøyr - punkt 5.2

5.2.1. Bakgrunn for endring

Informasjon om årsak til opphøyr vil gjere etterarbeid mot Enhetsregisteret lettare. Ein bør sjå ytterlegare på teksten når det gjeld m.a. ”avheimling”, t.d. visa til kommunaltenestelova/ sosialtenestelova og om dette har blitt erstatta av butilbod i bustad.

5.2.2. Forslag til endring

Nytt spørsmål til punkt 2: Gje årsak til opphøyr:

- nedlagd
- avheimla (erstatta av anna botilbud enn institusjon)
- anna (spesifiser)

5.3. Plassar – bygningsmessig kapasitet vs plassar i drift - punkt 5.2

5.3.1. Bakgrunn for endring

Til tross for ei presisering i 2010 om at det er bygningsmessig kapasitet og ikkje plassar i drift som skal rapporterast, tyder mykje på at mange kommunar berre rapporterar plassane i drift. For å vere sikre på at ein rapporterar alle plassar som er teoretisk tilgjengeleg, foreslår gruppa å spørje om *begge* typar plassar. Plassar i drift vil då fungere som ein kontroll mot bebuarar registrert i IPLOS. Ein slik todeling vil kunne føre til tidsseriebrot, men det vil vere muleg å berekna nivå for tidlegare år der det visar seg at ein berre har oppgitt plassar i drift.

5.3.2. Forslag til endring

Talet på "Plassar i alt" under 5.2 gjerast om til å gjelde:

- Talet på plassar i drift
 - Talet på plassar slik bygningen er utforma
- Det presiserast samstundes at rom som ikkje er tilgjengelge pga. ombygging eller anna, ikkje skal teljast med.

For fordeling av plassar i dei andre spørsmåla i skjemaet er det plassar i drift som skal brukast. Når det gjeld dekningsgrad og romfordeling, er det plassar slik bygningen er utforma som skal brukast (som tidlegare).

5.4. Skjerma eining - punkt 5.3

5.4.1. Bakgrunn for endring

"Skjerma eining" viser til eit forelda lovverk, og legg til grunn avlåsning av rom/avdelingar, noko som inneber tvang, som krevjar eiga heimling og i størst muleg grad bør unngåast. "Tilrettelagt" er ei betre nemning, som inneber små avdelingar (8-12), med i stor grad stasjonært personell (av desse primærkontakt) med kompetanse på demens. Sannsynlegvis opererer mange kommunar med to nivå av plassar for personar med demens: Enklare tilrettelegging, og forsterka avdelingar. Arbeidsgruppa – i samarbeid med Oslo kommune - vurderer rettleiingstekst, og evt. å splitta spørsmålet i to.

5.4.2. Forslag til endring

Spørsmål om skjerma eining endrast til:

- Plassar i tilrettelagt eining for personar med demens
- Plassar i forsterka tilrettelagt eining for personar med demens

5.5. Spesielle tilbod - punkt 5.3

5.5.1. Bakgrunn for endring

Både innan samhandlingsreforma, bustadskartlegginga og psykisk helsearbeid / rusarbeid, kan det vere behov for å hente inn talet på plassar innan desse områda. Arbeidsgruppa foreslår derfor ei rekkje nye kategoriar der ein ber om talet på plassar:

5.5.2. Forslag til endring

- Plassar til personar med psykisk lidningar
- Plassar innan rusomsorg
- Plassar til lindrande behandling (vurderast)

Under "Plassar avsett til tidsbegrensa opphald" leggjast til følgjande kategoriar:

- Dagplassar (vurderast, m.a. dagrehabilitering)
- Plassar spesielt avsett til tilbod før sjukehusinnlegging
- Plassar spesielt avsett til tilbod i staden for sjukehusinnlegging

- Plassar spesielt avsett til tilbud etter sjukehusinnlegging

For kvar av dei 3 kategoriane over vert ein i tillegg til talet på plassar, beden om å spesifisera kva slags plassar det dreier seg om.

5.6. Plassar drivne av kommune, refundert av helseføretak - punkt 5.5

5.6.1. Bakgrunn for endring

Samhandling avdekkjer fleire nye problemstillingar, som gjer at ein må leggje inn nye element i statistikkgrunnlaget. Rundt 100 plassar har i ei årrekke verte rapporterte som statleg verksemd, m.a. i sjukestuer. I tillegg til dei statlege plassane i kommunale sjukeheimar, har ein interesse av plassar selde til helseføretak i private institusjonar som også sel plassar til kommunane. Ein bør dessutan undersøke dei få institusjonane det gjeld om drift av dei statlege plassane vert refundert av helseføretaka. Dei foreslåtte nye funksjonane og artane vil kunne vere til hjelp her. Dette kjem naturleg inn under SSB sitt samhandlingsprosjekt. Ved å ta desse plassane med, vert produksjonsutgifter per plass rett, og spesialistplassane kan haldast utanfor dekning for lokaliseringsskommunen (og kan haldast utanfor landstal).

5.6.2. Forslag til endring

Det foreslåast å oppretta ein eigen region for helseføretak i p5 "Plassar disponerte av andre kommunar".

Spørsmålsteksta endrast til "Plassar disponerte av andre kommunar eller helseføretak"

5.7. Dagplassar

I tillegg til punkta over, ønskjer arbeidsgruppa å vurdere spørsmål knyta til dagplassar i løpet av hausten.

6. Ønska endringar i faktaark

6.1. Ny indikator: Brutto driftsutgifter per bebuardøgn i institusjon

Til no har ein dividert korrigerde driftsutgifter i institusjon med talet på kommunale plassar per 31.12. Ved å sjå på utgifter per bebuardøgn i staden, får ein eit langt meir presist uttrykk for institusjonsutgifter. Ettersom rundt 10 prosent av plassane er privat eigde, foreslår arbeidsgruppa at ein også inkluderer desse plassane, og nyttar brutto driftsutgifter framfor korrigerde driftsutgifter. Talet vil vere serleg interessant målt opp mot den nye satsen på 4 000,- /døgn som kommunane må betala helseføretaka for utskrivingsklare pasientar som dei ikkje tek i mot.

I førebels test freista ein å måla alle dagar i institusjonsopphald. Det blei ikkje justert for dødsfall. Berre dei som har inndato blei telt med, og ein har ikkje justert for utelukkande tenester. Resultata viser mellom anna at korttidsopphald utgjer vel 20 prosent av alle opphaldsdagane. Kostnadene ligg mellom 2 300 og 2 400-kroner per døgn (for kommunar med tal er gjennomsnittet 2 600 kroner). Det er få ekstremverdiar på over 4 000 eller under 1 500, slike verdiar utgjer berre 5,7 prosent.

6.2. Nye indikatorar: Vidareutdanning

Det vert vist til rapport til Samordningsrådet for 2010. Her blei det foreslått å sjå nærare på indikatorar for vidareutdanning hausten 2010. Dette fell til dels inn under arbeidet med Samhandlingsreforma. Spørsmålet ein ønskjer å få svar på er om det er muleg å etablere registerbaserte indikatorar tilsvarande spørsmåla som fram til 2007-årgangen inngjekk i skjema 1 Personell og verksemd i

kommunehelsetenesta, skjema 4 Pleie og omsorgstenester, samleskjema og skjema 7 Personell og verksemd i sosialtenesta:

- Vidareutdanning for helse- og sosialsektoren, eldreomsorg/aldersdemens/gerontologi
- Vidareutdanning i sjukepleie, onkologi (kreftomsorg)
- Vidareutdanning for helse- og sosialsektoren, habilitering og rehabilitering
- Vidareutdanning i vernepleie, målretta og metodisk miljøarbeid
- Vidareutdanning for helse- og sosialsektoren, arbeidsmiljøretta helsevern
- Vidareutdanning i vernepleie, rusomsorg
- Vidareutdanning for helse- og sosialsektoren, rusproblematikk

SSB føreslår at eit eige prosjekt innanfor KOSTRA arbeidsgruppene som vurderer om det er aktuelt å publisera registertal for desse og ev. andre grupper. Meir spesifikk definisjon av dei ulike gruppene (inkludert eksisterande gruppe for psykisk helsearbeid) og i kva faktaark desse tala ev. skal publisera, føreslår ein også at inngår i prosjektet/arbeidsutvalet sitt mandat. Forslag om ev. nye vidareutdanningsindikatorar bør ferdigstillast i løpet av november 2011 før det blir sendt til høyring i aktuelle arbeidsgrupper.

7. Vidareutvikling av KOSTRA

7.1. Kvalitetsindikatorar

Det er ikkje gjort endringar på kvalitetsindikatorar innan pleie- og omsorgstenestene dei siste åra.

7.2. Kommunal tenesteproduksjon - Korleis få med hele biletet?

Den private delen innan heimetenester er aukande. Indikatorar som berre inneheld kommunal tenesteproduksjon blir derfor stadig mindre representative for heile biletet, og arbeidsgruppa oppfordrar til at det i større grad leggst til rette for å bruke brutto driftsutgifter framfor korrigerte brutto driftsutgifter i berekningane.

Når det gjeld kommunale føretak og IKS, er delen svært beskjedne innan pleie og omsorg, med berre ein større verksemd. Som følgje av samhandlingsreforma vil ein kanskje sjå ein auke her.

7.3. Anna

7.3.1. Samhandlingsreforma

Det er behov for fleire tiltak for å sikre statistikkgrunnlag som best muleg fangar opp endringar som følgje av samhandlingsreforma. Arbeidsgruppa ønskjer m.a. å sjå nærare på:

- pasientflyt, utgiftsflyt og personelflyt.
- private institusjonar som servar både kommunen og stat
- interkommunalt samarbeid
- kva slags rehabiliteringsplassar finst og korleis fungerer dei?

Ein innfallsport her vil vere SSB sitt prosjekt om Lokalmedisinske sentre.

7.3.2. IPLOS - Avrunding for å skjule små tall

SSB vurderer å bruke avrunding som metode for å skjule små tall basert på IPLOS. Metoden består i at tall mindre enn 5 rundes av til 5 eller 0 slik at en kommer så nær opprinnelige verdier på rad- og kolonnesummer. Fordelen med denne metoden er at færre celler i krysstabeller må undertrykkes enn ved enkel prikking av små

tall. Arbeidet med å vurdere og innføre metode er i startfasen og resultater vil senere forelegges Samordningsrådet og KOSTRA-styringsgruppe før metoden evt. tas i bruk.

8. Anna

8.1. Endring i innsamlingsheimel

I SSB sitt høyringssvar til ny helse- og omsorgslov vart det understreka at HOD sin eigen tilgang til dei innsamla data, som blant anna inkluderer sensitive data, er avhengig av at departementet har ein klar innsamlingsheimel, i tråd med heimelen som finst i lov om helsetenesta i kommunane § 3-6. Ved utarbeidinga av føreskrifter til den nye lova må det klart gå fram kven som skal ha slik heimel. Før føreskrifta vert vedteken, må det dessutan vera klart for alle partar kva for nokre følgjer det kan få for eit forvaltningsorgan å bli ståande utan ein slik heimel. Dette kan få konsekvensar for fleire KOSTRA-område som kommunehelseteneste, pleie og omsorg og sosialtenesta.

8.2. Orientering: Kartlegging av bemanna bustader innan helse og omsorg (inkl. rusomsorg): fordeling av målgrupper

SSB vil høsten 2011 gjennomføre en kartlegging av målgruppe for bemannede boliger. Bakgrunnen for denne kartleggingen er dels behovet for å gi bedre oversikt over årsverk til psykisk helsearbeid gjennom KOSTRA, dels å få informasjon om omfanget av kommunale boliger til øvrige grupper og dels å kvalitetssikre registeroppføringer i Enhetsregisteret. En oppdatert oversikt på boligvirksomhetene i Enhetsregisteret er av avgjørende betydning for kvaliteten på IPLOS-registreringer og Arbeidsgiver-/arbeidstakerregisterets (Aa-reg) opplysninger på området.

Bakgrunn

a) Forbedre muligheten å hente personelltall psykisk helsearbeid fra register

SSB har i flere år har kartlagt mulighetene for å erstatte (deler av) Helsedirektoratets særrapportering for psykisk helsearbeid i kommunene (IS-24) med ordinær datainnhenting gjennom KOSTRA, jf. Kapittel psykisk helse- og rusarbeid i kommunene i Samordningsrådsrapport 2010 (SSB Notat 2010/24: ss 35-49).

Særreporteringen har vist at en vesentlig del av kommunenes personellinnsats til voksne med psykiske vansker og –lidelser, gjelder årsverk i boliger med fast tilknyttet personell (spørsmål 2 i IS-24/2009). For 2008 rapporterte kommunene mer enn 40 prosent av de totale årsverkene i tjenester til voksne her, til sammen nesten 3 980 årsverk av totalt 9 630 årsverk. Foreløpige analyser av 2009-data (ikke publisert) tyder på samme relative andel.

SSB har vurdert mulighetene for å erstatte (deler av) opplysningene innhentet i særreporteringen med ordinær statistikk innsamlet via KOSTRA. Den registerbaserte sysselsettingsstatistikken er en viktig kilde, og SSB har utredet hvordan denne kilden kan utnyttes. Data fra IS-24 er sammenlignet med årsverk som kan identifiseres som knyttet til psykisk helsearbeid ut fra opplysninger om virksomhetens (bedrifters) næringskode kombinert med navn på virksomheten i Enhetsregisteret.

Følgende næringskoder er relevante å sammenstille med spørsmål 2 i IS-24:

87.302 Bofellesskap for eldre og funksjonshemmede med fast tilknyttet personell hele døgnet

87.303 Bofellesskap for eldre og funksjonshemmede med fast tilknyttet personell deler av døgnet

I tillegg kan det finnes beboere i boliger for utviklingshemmede som mottar tjenester primært på grunn av psykiske vansker/-lidelser, og også disse årsverkene skal rapporteres i IS-24. Boliger for utviklingshemmede har egen næring i standarden, og hvor stor andel av registrerte årsverk i disse virksomhetene som kan knyttes til psykisk helsearbeid, jf. registreringspraksis i IS-24, bør vurderes.

87.203 Bofellesskap for utviklingshemmede

SSBs analyse av årsverk til psykisk helsearbeid for 2009, identifiserte kun 111 årsverk i boliger for personer med psykiske vansker/-lidelse, registrert på virksomheter i næring 87.302 og 87.303 som inneholder "psyk" i navnet. Dette er virksomheter med navn av typen "Storgaten psykiatriske bolig" eller "Bofellesskap psykiatri". Svært mange av virksomhetene på næring 87.203 har "psyk" i navnet, men da som del av begrepet "psykisk utviklingshemmet". I 2009 var det registrert 1 400 årsverk i virksomheter på næring 87.203 som har "psyk" i navnet. I statusrapport for gjennomført arbeid på oppdrag fra Helsedirektoratet i 2010 (Vold, Abrahamsen og Vigran 2010: Upublisert manus), konkluderer SSB med at når det gjelder tjenester for personer med psykiske vansker/-lidelser i bemannede boliger, gir ikke kombinasjonen næringskode og navnsetting på noen måte tilstrekkelige holdepunkter for å avgjøre om en virksomhet skal telles med eller ikke.

b) Oversikt over tilbud om bemannede boliger til andre grupper

Tabellen under fremstiller totalt antall virksomheter (bedrifter) i næring 87.203, 87.302 og 87.303 per juni 2011, herunder antall virksomheter uten registrerte ansatte, samt totalt antall ansatte. Som avsnitt a) over viser, er det kun en forsvinnende liten andel av virksomheter og ansatte som kan knyttes til psykisk helsearbeid med den metoden SSB hittil har benyttet (næringskode + navn).

Tabell 2: Antall virksomheter i næring 87.203, 87.302 og 87.303, herav antall virksomheter uten registrerte ansatte og totalt antall registrerte ansatte, per juni 2011

Næring	Antall aktive virksomheter	Herav: Virksomheter uten ansatte	Antall ansatte
87.203 Bofellesskap for utviklingshemmede	802	84	19 568
87.302 Bofellesskap for eldre og funksjonshemmede med fast tilknyttet personell hele døgnet	751	168	14 938
87.303 Bofellesskap for eldre og funksjonshemmede med fast tilknyttet personell deler av døgnet	184	62	2 625
Sum bolignæringer	1 737	314	37 131

Innen pleie- og omsorgstjeneste er det vanlig å regne at en ansatt i gjennomsnitt utgjør 0,7 årsverk. Dersom en slik beregning legges til grunn, kan vi anta i underkant av 26 000 årsverk i bemannede boliger.

Kartleggingen er i tillegg tenkt å kunne supplere Helsedirektoratets nye sær-rapportering for kommunalt rusarbeid (IS-8). I denne forbindelse vil det være relevant å analysere registreringspraksis for bemannede boliger i forhold til institusjoner for denne gruppen nærmere. Dette kan eventuelt føre til presiseringer av gjeldende retningslinjer for registrering av næring i fremtiden. Det eksisterer en gråsoner mellom bemannede boliger innen pleie- og omsorgstjenester og institusjoner for rusmiddelmissbrukere. Grensedragningen mot institusjonsnæringsene 87.202 (*Omsorgsinstitusjoner for rusmiddelmissbrukere*) og 87.909 (*Omsorgsinstitusjoner ellers*) bør vurderes i lys av opplysninger som innhentes gjennom den planlagte undersøkelsen.

I tillegg vil den planlagte kartleggingen kunne forbedre statistikkgrunnlaget og kunne gi svar på tilbud til andre prioriterte grupper, eksempelvis belyse målsetningen om 12 000 flere heldøgns plasser for eldre innen 2015 og demensplan 2015.

c) Kvalitetssikre registeropplysninger og øke datakvaliteten for pleie- og omsorgsstatistikk**i) Kvalitetssikring av enheter**

Erfaringsmessig er det en del usikkerhet i kommunene om hvilke boliger som skal skilles ut som egne enheter i Enhetsregisteret, og hvilken næringskode de i så fall skal tilordnes. I IPILOS er det krav om at organisasjonsnummer skal angis for alle bemannede boliger når brukerne har vedtak om slike tjenester. Særlig i de tilfellene hvor boliger er lokalisert i tilknytning til sykehjem, er det nødvendig å avklare om praksis er at man etablerer flere virksomheter med ulik næring, slik intensjonen med standard for næringsgruppering og inndelingsreglene for kommunene er, eller om det ikke skilles mellom institusjon og bolig i slike tilfeller.

Samtidig som en kartlegger målgruppe for bemannede boliger, planlegges det å stille enkelte kontrollspørsmål som benyttes for å avgjøre om registrerte bemannede boliger har korrekt næringskode. I tillegg kan man eventuelt finne virksomheter som nå er registrert som bemannede boliger, men som burde vært registrert på annen næring, f.eks. som institusjon.

ii) Grunnlag for kvalitetssikring av oppføringer i Aa-reg

Som det fremgår av tabell 2 over, er forholdsvis mange boligvirksomheter registrert med 0 ansatte. Dette kan ha flere mulige årsaker: At driften i boligen er nedlagt, men ikke oppgitt som opphørt i Enhetsregisteret, eller at personell ikke er overflyttet til boligen i kommunens personalsystem.

Omvendt kan også noen boliger vise seg å ha for mange ansatte i forhold til antall beboere. Dette kan skyldes manglende utskilling av ambulerende hjemmetjeneste.

Beskrivelse av gjennomført og planlagt arbeid i 2011

Våren 2011 har Seksjon for helsestatistikk samarbeidet med Seksjon for planlegging og brukertesting for å etablere et for kommunene funksjonelt og lite arbeidskrevende skjema for å kartlegge målgruppe for bemannede boliger og samtidig kvalitetssikre registeropplysninger. Underveis i arbeidet har vi orientert om planene og diskutert mulige tilnærminger på tre møter i KOSTRA-arbeidsgrupper:

- 10. mai: Fellesmøte mellom Arbeidsgruppene for kommunehelsetjeneste og pleie- og omsorgstjenester
- 26. mai: Arbeidsgruppen for sosialtjenester
- 26. mai: Arbeidsgruppen for kommunale boliger og boligvirkemidler

Ulikt fokus i de ulike KOSTRA-arbeidsgruppene har gitt svært mange konstruktive innspill som er forsøkt tatt med i det videre arbeidet med å utvikle et skjema. I tillegg ble representanter samlet fra relevante avdelinger i Helse- og omsorgsdepartementet, Helsedirektoratet, Husbanken, KS og de to involverte seksjonene i SSB til møte 6. juni for å diskutere avgrensninger og begreper, inkludert klassifikasjon for målgruppe.

Det har hele tiden vært en forutsetning at eksisterende KOSTRA-løsning, med passordbeskyttet rapporteringsportal på internett skal benyttes, men uten at kartleggingen i denne omgang skal være en del av det ordinære KOSTRA-løpet. På samme måte som KOSTRA-skjema 5 *Institusjoner for eldre og funksjonshemmede* velges en løsning med ett skjema per bemannet bolig (virksomhet). Skjemaet vil inneholde en kombinasjon av preutfylte felter med opplysninger om den enkelte virksomhet og utfyllende spørsmål. Kommunene vil gis mulighet til å rapportere for virksomheter som ikke er registrert som bemannede boliger i dag, dvs. nye, tidligere ikke utskilte virksomheter eller virksomheter registrert med annen næring. Skjemaene vil ha innebygget logiske kontroller og ha funksjonalitet som gjør det så enkelt som mulig å besvare. Dette inkluderer bruk av filterspørsmål og definert spørsmålsrekkefølge ("Hvis JA, gå til spørsmål x", "Hvis NEI, gå til spørsmål y").

Det vil bli gjennomføre kognitive intervjuer og testing av skjemaenkast med informanter fra utvalgte kommuner med sikte på å gjøre skjemaet så funksjonelt som mulig. Spørreskjemaet planlegges sendt ut til kommunene i september 2011. Svarfrist ca. 1. oktober. Det planlegges én purreunde, rett etter rapporteringsfristens utløp.

Oppfølging av kartlegging

I løpet av 2011 planlegges oppdatering av Enhetsregisteret på grunnlag av opplysninger innhentet gjennom kartleggingen. Dette inkluderer å opprette nye virksomheter, herunder å splitte eksisterende virksomheter i flere virksomheter med ulike næringskode når dette er relevant. I tillegg må opplysninger om eksisterende virksomheter oppdateres når nødvendig. Dette arbeidet forutsettes i hovedsak gjennomført i løpet av 2011.

I System for utvalgsadministrasjon, som er en applikasjon knyttet til Bedrifts- og foretaksregisteret, innføres ny klassifikasjonsvariabel "målgruppe", hvor alle bemannede boliger tilordnes verdi etter hvilke(n) målgruppe(r) som oppgis i kartleggingen. Arbeidet forutsettes gjennomført i 2011.

Nytt uttak fra sysselsettingsfil gjennomføres for virksomheter med målgruppe personer med psykiske lidelser og/eller rusmisbruk, og data fra IS-24 og IS-8 for 2010 sammenstilles med resultat fra nytt uttak. Det vurderes å benytte kartleggingen som basis for nytt uttak også for 2009.

Tidlig i 2012 startes arbeidet med å vurdere om, og i så fall på hvilken måte resultatene fra kartleggingen skal inkluderes i KOSTRA. Diskusjonen tas i relevante KOSTRA-arbeidsgrupper. Her er det flere muligheter, blant annet:

- Innføre nytt skjema for bemannede boliger som rapporteres årlig f.o.m. statistikkåret 2012 med første rapportering i 2013. Etter at denne første kartleggingen er gjennomført, antas det at arbeidet forbundet med rapportering av tilsvarende skjema vil være lite ressurskrevende for kommunene. Endringene fra år til år kan være så få at det ikke nødvendigvis er hensiktsmessig med et eget, årlig skjema for hver bolig. Endringene, spesielt de nærmeste årene, vil nok likevel være betydelig flere enn for institusjoner, og her har en lang tradisjon i et eget skjema for hver virksomhet.
- I forhold til god kvalitet for data fra IPLOS- og Aa-registeret, vil en best mulig ajourholdt boligoversikt være en stor fordel.
- Benytte resultat fra kartlegging 2011 til å generere liste over bemannede boliger per kommune, hvor sentrale variabler, herunder målgruppe, er tatt med. Kommunene kan kvalitetssikre listen årlig, ev. i forkant av ordinær KOSTRA-rapportering.
- Inkludere enkelte spørsmål om bemannede boliger i KOSTRA-skjema 13 Kommunalt disponerte boliger og boligvirkemidler.

Referanser

Vedlegg

4. Pleie- og omsorgstenester - samleskjema
http://www.ssb.no/kostra/innrapp/2010/skjema_kommune/4.pdf
5. Institusjonar for eldre og funksjonshemma
http://www.ssb.no/kostra/innrapp/2010/skjema_kommune/5.pdf

Kommunalt disponerte boliger og boligvirkemidler

1. Innledning

1.1. Arbeidsgruppens ansvar og sammensetning

Arbeidsgruppen har ansvaret for å utarbeide skjema og veileder for kommune-KOSTRA-skjema nr. 13 "Kommunalt disponerte boliger". Skjemaet dekker funksjonene 265 "Kommunalt disponerte boliger", 283 "Bistand til etablering og opprettholdelse av egen bolig" og 315 "Boligbygging og fysiske bomiljøtiltak" i KOSTRA sin funksjonskontoplan.

Arbeidsgruppen består av følgende personer:

Agnes Aall Ritland, Kommunal- og regionaldepartementet (KRD), Bolig og bygningsavdelingen, Liv Kristensen, KRD, Bolig og bygningsavdelingen, Arild Kormeseth, KRD, Kommunalavdelingen, Aud Kristiansen, Kommunenes sentralforbund (KS), Ski kommune, Atle Kristiansen, KS, Skien kommune, John S. Schistad, Kommunale Boligadministrasjoners Landsråd (KBL), Trondheim kommune, Torbjørn Kjennerud, KBL, Helse- og velferdsetaten, Oslo kommune, Herman Christensen, Husbanken, Strategikontoret, Hermund Urstad, Husbanken, Boligsosial seksjon, Region Øst, Kjersti With Eidsmo, NAV, seksjon for levekår og sosiale tjenester, Helle M. Gran, Helsedirektoratet, avdeling for statistikk, Christian Hellevang, KS, Arne Jensen, Statistisk sentralbyrå (SSB), seksjon for helsestatistikk, Magnus Mausestaden, SSB, seksjon for offentlige finanser, Else Bredeli, SSB, seksjon for helsestatistikk.

2. Oppsummering og anbefaling

2.1. Oppsummering

Data for 2010 er publisert via Kostra per 15. juni 2011. Her mangler data fra 14 kommuner. Ved Kostra-publiseringen i 2011 er det innført en estimeringsmetode som gir estimerte landstall for de fleste grunnlagsdata. Det er videre publisert endelige tall for 2010 i en forenklet Dagens Statistikk (DS) den 21. juni 2011. Dette er det samme tallmaterialet som ble publisert i Kostra 15. juni, og de estimerte landstallene er å anse som endelige nasjonale tall for 2010.

Dette er en publiseringsstrategi i tråd med tidligere år, der vi har akseptert noe frafall, og estimert verdier for kommuner som ikke har levert, og derigjennom fått endelige tall for fylker og landet.

Kostrararbeidsgruppen for kommunalt disponerte boliger ser det som uheldig å ha tall for de samme variablene liggende på ulike emner i statistikkbanken. Tidligere år ble det løsningen fordi Kostra ikke ga fylkes- og landstall for grunnlagstallene. Med den nye estimeringsmetoden i Kostra, er det mulig å få landstall selv uten 100 prosent innrapportering. Fylkestallene vil mangle for grunnlagstallene, men på sikt er planen at disse også skal estimeres i Kostra.

Arbeidsgruppen har i løpet av høsten 2010 og våren 2011 gått igjennom indikatorene med tanke på å få med "hele bildet" – sørge for at teller og nevner dekker det samme. Spesielt der nøkkeltall består av data fra regnskap og fra tjenstedata. Vi er ikke ferdige med den gjennomgangen og stort sett publiseres de samme nøkkeltall som i fjor.

Gjennomgangen av nøkkeltallene medførte også en grundig diskusjon og gjennomgang av funksjonene for kommunalt disponerte boliger, og arbeidsgruppen ønsker å fremme noen endringer i eksisterende funksjoner.

Arbeidsgruppen har i løpet av dette året med kritisk blikk på nøkkeltallene, også vurdert muligheten for at data som i dag samles inn via Kostra skjema 13, kan hentes inn fra registre, eller om det er andre Kostra-skjema som er nærmere til å dekke en del av spørsmålene. Arbeidsgruppen har ikke avsluttet denne prosessen og har ingen konkrete forslag til slike endringer nå. Men vi vil framover ha fokus på nytten og bruken av nøkkeltallene veid opp mot vekten av rapporteringsbyrden for kommunene.

2.2. Arbeidsgruppas anbefalinger

Arbeidsgruppen anbefaler følgende for neste års Kostra-produksjon av tall for kommunalt disponerte boliger:

- Endre noe forklaringstekst og spørsmålsplassing i Kostra-skjema 13 basert på erfaringer fra to års bruk av ny-evaluert skjema, jf punkt 4.
- Endre formuleringer i beskrivelsen av boligfunksjonene, jf punkt 5.

3. Evaluering av siste rapportering

3.1. Utarbeiding av skjema

Det var ikke planlagt store endringer i skjema for 2010-rapporteringen. Det var likevel nødvendig med en del oppretting av programmering av navigeringsopplegget i det elektroniske skjemaet. Det viste seg at noen kommuner fikk nullet ut det de hadde lagt inn, når det ble kjørt kontroll. Dette er nå rettet opp.

3.2. Kontroller i skjema

I skjemaet er det lagt inn noen logiske kontroller. Ellers er det lagt vekt på at selve skjemaautforming skal hjelpe til med å synliggjøre den sammenhengen som måtte være mellom spørsmålene. Skjemakontrollene forenkler til en viss grad revisjonsarbeidet ved å sikre konsistens mellom svar som har en logisk sammenheng. Det er imidlertid mulig å sende inn skjemaet uten å aktivere kontrollene. Dette er et bevisst valg fra KOSTRA-administrasjonen, da man ikke ønsker å gjøre det for vanskelig å få sendt inn det elektroniske skjemaet. Tilsvarende logiske kontroller som i skjemaet er derfor også lagt inn i revisjonskontroll-systemet.

3.3. Innsamling av data (rapporteringen)

Publiseringen 15. mars i år av ureviderte tall, var basert på om lag 86 prosent innkommet materiale. Ved publiseringen av foreløpige tall 15. juni, hadde 97 prosent av kommunene levert inn skjema 13.

Kommunene ble påminnet og purret 2 ganger før publisering 15/3 og to ganger etter denne publiseringen.

Eksterne data fra Husbanken ble publisert som foreløpige tall 15. mars og endelige tall ved publiseringen 15. juni dette år. Ved publiseringen 15. juni, var dekningen for Husbankens data tilnærmet 100 prosent.

3.4. Bearbeiding/revisjon og kontroll

Revisjonsarbeidet er i hovedsak basert på oppfølging av de feilmeldinger som revisjonssystemet kom frem med. Oppfølgingen bestod for det meste i e-mail-korrespondanse med skjema-utfyller. Kommunene mottok deretter to-tre oppfølgingsmail avhengig av hvor viktig det var å få rettet feilen(e). Feilene ble deretter rettet opp i samsvar med kommunenes tilbakemeldinger.

3.5. Publisering

Data for 2010 er publisert via Kostra per 15. juni 2011. Her mangler data fra 14 kommuner.

Ved Kostra-publiseringen i 2011 er det innført en estimeringsmetode som gir estimerte landstall for de fleste grunnlagsdata. Disse estimerte landstallene ble likevel ikke publisert 15. mars for kommunale boliger sin del. Det skyldtes problemet vi hadde med det elektroniske skjemaet som gjorde at en del kommuner som hadde sendt inn skjema, ble liggende med 0 for alle verdier. Estimeringsmetoden estimerer bare verdier for kommuner som ikke leverer skjema, slik at disse kommunene ble liggende med blant annet 0 kommunalt disponerte boliger i alt. Estimatenes baserer seg på verdiene fra de kommunene som har levert inn skjema, og dermed så ble estimatene for alle variablene alt for lave, i og med at 0 ble regnet som en reell verdi. Dette ble rettet under revisjonen, og estimerte landstall er publisert for kommunalt disponerte boliger per 15. juni.

Det er videre publisert endelige tall for 2010 i en forenklet Dagens Statistikk (DS) den 21. juni 2011. Dette er det samme tallmaterialet som ble publisert i Kostra 15. juni, og de estimerte landstallene er å anse som endelige nasjonale tall for 2010.

Dette er en publiseringsstrategi i tråd med tidligere år, der vi har akseptert noe frafall, og estimert verdier for kommuner som ikke har levert, og derigjennom fått endelige tall for fylker og landet.

Kostra-arbeidsgruppen for kommunalt disponerte boliger ser det som uheldig å ha tall for de samme variablene liggende på ulike emner i statistikkbanken. Tidligere år ble det løsningen fordi Kostra ikke ga fylkes- og landstall for grunnlagstallene. Med den nye estimeringsmetoden i Kostra, er det mulig å få landstall selv uten 100 prosent innrapportering. Fylkestallene vil mangle for grunnlagstallene, men på sikt er planen at disse også skal estimeres i Kostra.

Arbeidsgruppen har i løpet av høsten 2010 og våren 2011 gått igjennom indikatorene med tanke på å få med "hele bildet" – sørge for at teller og nevner dekker det samme. Spesielt der nøkkeltall består av data fra regnskap og fra tjenestedata.

Som følge av denne gjennomgangen, ble det gjort endringer i nøkkeltallet "Korrigerte brutto driftsutgifter pr eid bolig". I samråd med regnskapsgruppen i Kostra, ble det i driftsutgiftene fratrasket leie av privateide boliger, art 190. Dette vil gi samsvar med nevner som kun omfatter kommunalt eide boliger.

Dette nøkkeltallet ble likevel ikke publisert, verken 15. mars eller 15. juni. Det skyldes at det blant de eide boligene, telles med boliger som eies av kommunale boligaksjeselskap. Regnskapstallene inkluderer ikke regnskap fra aksjeselskap og dermed er det fremdeles ikke samsvar mellom teller og nevner. For neste års skjema, vil vi endre teksten for spørsmålene om de ulike eierformene til utleieboligene, slik at det klart fremgår at boliger kommunen disponerer via kommunale boligaksjeselskap, skal registreres som at de er innleid til videre fremleie og ikke som kommunalt eide boliger.

I samsvar med hva som er gjort på andre Kostraområder, besluttet arbeidsgruppen å ikke publisere indikatorer for merverdiavgift (MVA-indikatorer). Mellomregninger for merverdiavgift publiseres fremdeles på nivå 3 – grunnlagsdata.

Vi er ikke ferdige med gjennomgangen av nøkkeltallene og for øvrig, er det ingen endring i nøkkeltallene som er publisert.

3.6. Brukerreaksjoner

Arbeidsgruppen har ikke mottatt noen eksterne kommentarer knyttet til nøkkeltallene. Kanskje nettopp derfor vil arbeidsgruppen framover ha fokus på

nytt, kvaliteten og bruken av nøkkeltallene veid opp mot vekten av rapporteringsbyrden for kommunene, jf punkt 7.

4. Ønskede endringer i kontoplanen (funksjon og art)

4.1. Bakgrunn for ønsket endring

Arbeidsgruppen ønsker å gjøre funksjon 265 til en ren boligbyggningsfunksjon og funksjon 283 til en komplett funksjon for boligsaksbehandlingsutgifter. Dette som ledd i å få mer entydig samling av utgiftsgrupper og dermed bedre samsvar mellom hva som er med i regnskapet i forhold til det som registreres av tjenester. På sikt kan det også være at vi, gjennom Matrikkelen, vil kunne få informasjon om arealet, og kanskje tilstand, til de kommunalt disponerte boligene, og dermed kunne lage nøkkeltall for eksempelvis kostnader per kvadratmeter.

Videre så ønsker vi å omformulere pkt 1 i funksjon 265 slik at vi får ut begrepet ”boformer med heldøgns pleie, da dette har vist seg å være misvisende for hva som skal regnes som bolig og dermed føres i funksjon 265 i forhold til hva som skal regnes som institusjon og føres på funksjon 261.

4.2. Forslag til endring

Arbeidsgruppen ønsker å gjøre følgende endringer i funksjonskontoplanen:

- Omformulere punkt 1 i funksjon 265, endring markert med rødt:
- ”1. Utgifter til drift og vedlikehold av kommunalt disponerte boliger der det inngås leiekontrakt, inkludert omsorgsboliger og andre boliger til pleie- og omsorgsformål, boliger til flyktninger (også mindreårige), personalboliger, gjennomgangsboliger mv, (med tilhørende tekniske anlegg og utendørsanlegg). *Driftsutgifter for institusjoner regulert etter lov om helsetjenesten i kommunene § 1-3 eller etter lov om sosiale tjenester § 7-5, jf. forskriften § 7-2, føres ikke her, men under funksjon 261 Institusjonslokaler. Boliger der det inngås husleiekontrakt med beboer, skal rapporteres som bolig i skjema 13, selv om døgnkontinuerlig bemanning er tilknyttet boligene. Tilsvarende skal beboere i slike boliger rapporteres som mottakere av tjenestene omsorgsbolig/annen bolig i IPLOS. Her angis også bemanningsgraden.*”
- Ta ut dagens punkt 7 i funksjon 265 og ta dette punktet inn i funksjon 283. Dagens punkt 7 i funksjon 265 dekker blant annet utgifter til arbeid med boligsosiale handlingsplaner og lyder: ”7. Planarbeid knyttet til funksjonen føres også her, for eksempel utarbeidelse av lokale boligsosiale handlingsplaner. ”
- Ta ut deler av siste setning i punkt 8 i funksjon 265 (markert med rødt):
- ”8. Utgifter knyttet til tjenester ytt i boligene skal ikke føres på funksjon 265, men på funksjon hvor tiltaket hører hjemme, eksempelvis 254 Pleie, omsorg, hjelp i hjemmet. Inventar og utstyr (innbo/løsøre) knyttet til pleie- og omsorgstilbudet inngår ikke her, men føres på funksjon 254. Klientbaserte utgifter/støtte til hospits og liknende som er hjemlet i sosialtjenesteloven kap. 5 skal føres på funksjon 281 Sosialhjelp, mens eventuelle driftsutgifter kommunen måtte ha til hospits skal føres på funksjon 265. ”

5. Ønskede endringer i skjema/filuttrekk

5.1. Bakgrunn for endring

Ut fra to års revisjonserfaring med det nye skjema 13, ser vi behov for å forenkle, men også presisere teksten i tilknytning til spørsmål om selve boligene. Dette gjelder spørsmål om de ulike disposisjonsformene, kommunalt eid, innleid til fremleie og privat eid med kommunal disposisjonsrett.

Arbeidsgruppen ønsker videre å ta inn en mer omfattende definisjonen av begrepene "bolig" og "tilgjengelig for rullestolbruker" i form av i-knapper. Det er ingen ekstern veileder til skjemaet. Alle definisjoner ligger i dag i skjemaet. Det ønsker vi å fastholde, men vi har fått spørsmål fra oppgavegiverne som indikerer at det er behov for mer informasjon om hvordan disse begrepene er definert.

5.2. Forslag til endring

Arbeidsgruppen ønsker følgende endringer i neste års skjema 13:

- Forenkle og presisere teksten i spm. 9-12 om de ulike disposisjonsformene. Vi vil blant annet få fram at boliger som kommunen disponerer via kommunalt eide AS skal registreres som kommunalt innleide boliger til videre fremleie og ikke som kommunalt eide boliger. Dette for å få bedre samsvar med hva som ligger i regnskapet, der regnskap fra AS ikke er med. Vi vil dermed få et riktigere nøkkeltall for "Korrigerte brutto driftsutgifter pr eid bolig".
- Flytte spørsmål 42-43 til sekvensen med spørsmål 9-12. Spørsmål 12 gjelder antall privateide boliger der kommunen kan bestemme hvem som får leie boligen, mens spørsmål 42-43 gjelder antall privateide boliger der kommunen kan bestemme hvem som får kjøpe boligen – såkalte brukereide boliger. Disse siste er som regel gjenstand for en annen saksbehandling enn utleieboligene, da det vanligvis ikke sendes inn søknader til disse boligene. Det var bakgrunnen for å skille de brukereide boligene ut fra spørsmål om de kommunale utleieboligen. Her viser det seg likevel å være ulike varianter i saksbehandlingen i kommunene. Og uansett så har det virket forvirrende at disse boligspørsmålene kommer så sent i skjemaet. Det er stor grad av dobbelrapportering på boliger i spørsmål 12 og spørsmål 42.
- Endre tekst i spm. 14-16. Dette gjelder spørsmål om hvor mange av boligene kommunen disponerer, som var utleid pr 31.12, fordelt på de ulike disposisjonsformene. Her har mange kommuner tolket dette som hvor mange som ikke er leid ut. Vi vil derfor endre teksten fra å spørre om antall utleide boliger til for eksempel å spørre etter antall bebodde boliger.
- Legge inn følgende definisjoner av begrepene "Bolig" og "Tilgjengelig for rullestolbrukere" som i-knapper i tilknytning til spørsmålene der dette skal telles (spm. 9 for bolig og spm. 13 for tilgjengelighet):
- **Bolig.**
- En bolig er ett eller flere rom som er bygd eller ombygd til helårs privatbolig for en eller flere personer. Det må være adgang til rommet/rommene uten at en må gå gjennom en annen bolig. En bolig er da for eksempel en enebolig, rekkehusleilighet, leilighet i tomannsbolig, leilighet i leiegård, blokkleilighet eller hybelleilighet. En *hybel* i privathus er en bolig såfremt den har egen inngang. I hybelhus eller lignende med flere hybler/soverom, regnes som regel hver(t) hybel/soverom som egen bolig, selv om kjøkken og bad er felles. Det avgjørende for om hybelhus, bofellesskap/bokollektiv og lignende skal telles som en eller flere boliger, vil være hvorvidt det er knyttet husleiekontrakt til hvert beboer-rom eller om det gjelder en leiekontrakt for hele huset. Har hver beboer i hybelhus, bofellesskap med videre, inngått husleiekontrakt, regnes hver hybel/soverom som en bolig.

Tilgjengelige boliger.

Det er pr. definisjon bare boliger som er tilrettelagt slik at en rullestolbruker både kan komme seg til boligen og inn i alle nødvendige rom i boligen, som regnes å være tilgjengelig for rullestolbrukere.

For at en rullestolbruker skal kunne komme seg **til** boligen, må atkomst fra parkeringsplass/gateplan til inngangsdør til egen bolig være fri for trapper, trinn eller bratte partier. Stigningsforhold, passasjer, snuareal, dørbredder og – terskler, må være dimensjonert for rullestolbrukere.

Videre defineres boligens nødvendige rom som entre, kjøkken, bad, WC, stue og soverom. Dette innebærer at **til og i** disse rommene må snuareal, dørbredder og -terskler være dimensjonert for rullestolbrukere.

For ytterligere presiseringsbehov vises det til Norsk standard NS 1001-2 "Universell utforming av byggverk. Del 2: Boliger", og veiledning til kapittel 8 og 12 i byggeteknisk forskrift til plan- og bygningsloven.

Ønskede endringer i faktaark

Arbeidsgruppen har ingen ønsker om endring i faktaarkene for kommunalt disponerte boliger.

6. Videreutvikling av KOSTRA

6.1. Kvalitetsindikatorer

Arbeidsgruppen har utarbeidet to kvalitetsindikatorer på området. Vi vil neste år først og fremst konsentrere arbeidet med gjennomgang av alle nøkkeltall på området og dette med å få med hele bildet, jf punkt 7.2.

6.2. Kommunal tjenesteproduksjon - Hvordan få med hele bildet?

Arbeidsgruppen har i løpet av høsten 2010 og våren 2011 gått igjennom indikatorene med tanke på å få med "hele bildet" – sørge for at teller og nevner dekker det samme. Spesielt der nøkkeltall består av data fra regnskap og fra tjenestedata.

Som følge av denne gjennomgangen, ble det gjort endringer i nøkkeltallet "Korrigerte brutto driftsutgifter pr eid bolig". I samråd med regnskapsgruppen i Kostra, ble det i driftsutgiftene fratrasket leie av privateide boliger, art 190. Dette vil gi samsvar med nevner som kun omfatter kommunalt eide boliger.

Dette nøkkeltallet ble likevel ikke publisert, verken 15. mars eller 15. juni. Det skyldes at det blant eide boliger, telles med boliger som eies av kommunale boligaksjeselskap. Regnskapstallene inkluderer ikke regnskap fra aksjeselskap og dermed er det fremdeles ikke samsvar mellom teller og nevner. For neste års skjema, vil vi foreslå å endre teksten for spørsmålene om de ulike eierformene til utleieboligene, slik at det klart fremgår at boliger kommunen disponerer via kommunale boligaksjeselskap, skal registreres som at de er innleid til videre fremleie og ikke som kommunalt eide boliger, jf punkt 5.

Arbeidsgruppen fortsetter arbeidet med gjennomgang av nøkkeltallene med sikte på å få med "hele bildet".

6.3. Annet

Arbeidsgruppen vil framover ha fokus på nytten, kvaliteten og bruken av nøkkeltallene veid opp mot vekten av rapporteringsbyrden for kommunene.

Vi vil framover vurdere om det kan være andre kilder for opplysninger om kommunalt disponerte boliger og boligvirkemidler enn Kostra-skjema 13.

Matrikkelen er ennå ikke så velutviklet at den kan erstatte noen av boligopplysningene vi samler inn, men på sikt, kan det bli noe å hente der. Det bør også vurderes om skjema for kommunal eiendomsforvaltning kan inkludere opptelling av de kommunale boligene. Det synes også å være en trend at boligopplysninger, og i alle fall opplysninger om de som bor i disse boligene, blir mer og mer etterspurt på andre Kostra-områder, og da spesielt i pleie- og omsorg.

SSB vil høsten 2011 gjennomføre en kartlegging av målgruppe for bemannede boliger innen pleie og omsorg. Bakgrunnen for denne kartleggingen er dels behovet for å gi bedre oversikt over årsverk til psykisk helsearbeid gjennom KOSTRA, dels å få informasjon om omfanget av kommunale boliger til øvrige grupper og dels å kvalitetssikre registeroppføringer i Enhetsregisteret. Jf kapittel 7.3.1 i Samordningsrådsrapporten for pleie- og omsorgstjenester.

Videre ser vi eksempel på at bare kartlegging av beboere i kommunale boliger, ikke vil være tilstrekkelig for å gi "hele bildet" for situasjonen for vanskeligstilte på boligmarkedet. Et opplagt eksempel er de bostedsløse, som bare delvis vil kunne fanges opp blant de som søker om kommunal bolig. Et annet eksempel er kartlegging av boligstandard blant vanskeligstilte på boligmarkedet. I Oslo har vi eksempler på at tilstanden i en del privateide bygg der det bor vanskeligstilte, er svært dårlig. Disse boligene er ikke kommunalt disponerte. Kommunen tildeler ikke disse boligene. De gir eventuelt bare garantier for depositum eller lån, eller gir bostøtte til personer som bor i slike boliger. En kartlegging av boligstandard og boforhold i de kommunalt disponerte boligene, ville dermed ikke dekke/avdekke slike graverende boligforhold for vanskeligstilte.

Arbeidsgruppen mener at det å ha gode tall for antall kommunalt disponerte boliger, vil være viktig også framover. Og ennå er skjema 13 den mest aktuelle formen for innsamling av disse dataene. Men vi vil holde oppsikt med tenkelige alternative datakilder, som Matrikkelen og Kostra-skjema for kommunal eiendomsforvaltning.

De øvrige dataene vi i dag samler inn via skjema 13, som antall søknader, avslag, tildelinger med mer, kan det være at vi på sikt vil finne andre datakilder og innsamlingsmåter for. Enten via andre Kostra-skjema (kommunehelse, sosialstatistikken), IPLOS eller egne utvalgsundersøkelser.

Annet Referanser Vedlegg

Sosialtjenesten

1 Innledning

1.1. Arbeidsgruppens sammensetning og ansvar

Fra 2009 har arbeidsområdet for gruppen også inkludert introduksjonsstønad, især ut fra hensyn til at introduksjonsstønad og kvalifiseringsordningen burde behandles av en og samme gruppe. I tråd med dette har gruppen vært utvidet med medlemmer fra BLD og IMDI. Høsten 2009 ble også Helsedirektoratet med i gruppen, spesielt pga arbeidet med kommunale rusmiddeltiltak (funksjon 243), og fra høsten 2010 er også Husbanken medlem. Fra nyttår 2010 har fylkesmannsembetet ikke vært representert, ved at Fylkesmannen i Oslo og Akershus har trukket seg ut og ingen andre av embetene har ønsket å tre inn. Gruppen består nå av følgende representanter:

Jan Oddum	Oslo kommune
Odd Vegsund	Kommunal- og regionaldepartementet
Pål Eivind Aamodt	Arbeids- og velferdsdirektoratet
Magne Hustad	Kommunenes sentralforbund
Oddrun Goksøyr	Kommunenes Sentralforbund
Veslemøy Hellem (observatør)	Kommunenes sentralforbund
Kirsti Strand	Helsedirektoratet
Janne Strandrud	Helsedirektoratet
Hermund Urstad	Husbanken
Truls Knudsen	Barne- likestillings- og inkluderingsdepartementet (BLD)
Chen Shangquan	IMDI
Corretta Aluoch Arodi	Statistisk sentralbyrå
Kari Kraakenes	Statistisk sentralbyrå
Unni Grebstad	Statistisk sentralbyrå
Torild-Irene Kårstad	Statistisk sentralbyrå
Harald Tønseth	Statistisk sentralbyrå (leder)

Statistisk sentralbyrå har også sist år ivaretatt leder- og sekretærfunksjonene. Det er avholdt to arbeidsgruppemøter i løpet av rapporteringsåret 2010/2011 (11. april og 26. mai 2011).

Arbeidsgruppen har ansvar for utvikling innenfor følgende funksjoner:

242	<i>Råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid</i>
243	<i>Tilbud til personer med rusproblemer</i>
273	<i>Kommunale sysselsettingstiltak</i>
281	<i>Økonomisk sosialhjelp</i>
275	<i>Introduksjonsstønad</i>
276	<i>Kvalifiseringsordningen</i>

Fem skjemaer dekker tjenesterapporteringen for sosialtjenesten og de tilhørende funksjonene:

Skjema 7	Personell og virksomhet sosialtjenesten per 31.12
Skjema 11	Registreringsskjema for sosialhjelp
Skjema 12	Stønadssatser økonomisk sosialhjelp. Rapporteres pr. 31.12
Skjema 11B	Registreringsskjema for introduksjonsstønad
Skjema 11C	Registreringsskjema for kvalifiseringsstønad

Det er utarbeidet en særskilt arbeidsgrupperapport for introduksjonsstønad. For alle problemstillinger tilknyttet introduksjonsstønad viser vi til denne.

1.2. Rammer for gruppenes arbeid/mandat (generelt og spesielt)

Hovedelementene i mandatet for arbeidsgruppene i KOSTRA er for 2011:

- Følge utviklingen på sitt område med særlig vekt på å samordne tjeneste- og økonomidata for å sikre kvaliteten på nøkkeltallene. Arbeidsgruppene må videre vurdere og ev. gi forslag til endringer i rapporteringens omfang og innretning, ut i fra statens og kommunenes behov for styringsinformasjon, og ut i fra hva slags tilleggsinformasjon som er nødvendig for den offisielle statistikken.
- Gi forslag om hvilke nøkkeltall og grunnlagsdata som skal publiseres (herunder ev. bydels- og institusjonspublisering) på sitt mandatområde.
- Sikre en hensiktsmessig og effektiv dataflyt fra kommunene til staten.
- Ta hensyn til kommunenes oppgavebyrde, ved å sikre at rapporteringsomfanget begrenses og at dobbeltrapportering unngås, herunder vurdere muligheten av å bruke og kvalitetssikre eksisterende registre.
- Endringer i rapporteringen fra år til år skal begrunnes, i forhold til oppgavebyrde, relevans og sammenliknbarhet over tid.
- Utvikle og vurdere kvalitetsindikatorer i tråd med vedtatt modell for utvikling og fastsetting av slike.
- Vurdere innspill fra Effektiviseringsnettverkene om nøkkeltall, særlig i forhold til kvalitetsindikatorer og indikatorer om universell utforming.
- Arbeidsgruppene skal følge opp nødvendige oppdatering av administrative registre for å sikre at kommunenes oppgavebyrde holdes på lavest mulig nivå.
- Spesielle oppgaver for arbeidsgruppene i 2011:
 1. Arbeidet med indikatorer for brukerrettet informasjon, spesielt hvorvidt det er kø/ventelister for å motta tjenestene og informasjon om brukerbetaling for tjenestene, videreføres. Oppgaven gjelder kun for de gruppene hvor dette er en aktuell problemstilling.
 2. Gruppene skal vurdere registerbasert personellrapportering innenfor sitt område, i samarbeid med KOSTRAS delprosjekt på området.

2 Oppsummering og anbefaling

2.1. Oppsummering

Rapportering av data for 2010 har blitt gjort online for alle skjemaene (7, 11, 11C og 12). Ved publisering 15. juni hadde samtlige kommuner sendt inn skjema 7, 11 og 12. Skjema 7 og 12 hadde status av endelige tall 15. juni, mens det ble gjort noen mindre rettelser i skjema 11 etterpå. Endelige 2010-tall fra skjema 11 ble publisert 28. juni. I tråd med resten av KOSTRA ble det både 15. mars og 15. juni publisert estimerte nasjonale tall for en del sentrale nøkkeltall.

For skjema 11 C Kvalifiseringsstønad (KVP) manglet 15. juni 14 kommuner. Både innsendingstempo, datakvalitet og oppretting er for dårlig i et stort antall kommuner. Arbeids- og velferdsdirektoratet har nedsatt en egen arbeidsgruppe som bl.a. skal se på tiltak for å heve kvaliteten på skjema 11 C.

Fra 15. juni 2012 legges det opp til en ordinær, kommunevis KOSTRA-publisering.

Innsending og oppretting av skjema 7, 11 og 12 har i hovedsak gått etter planen, selv om enkelte kommuner fortsatt venter for lenge med å sende inn data og å rette opp SSBs feillister.

2.2. Arbeidsgruppas anbefalinger

Arbeidsgruppen foreslår å innføre fem nye spørsmål i skjema 7 knyttet til krisesentre, som nå er blitt en lovpålagt tjeneste. Arbeidsgruppen foreslår også noen mindre endringer i skjema 11C (kvalifiseringsstønad). Det foreslås også publisert flere nye KOSTRA-nøkkeltall i 2012, i hovedsak innenfor KVP og krisesentre.

3 Evaluering av siste rapportering

3.1. Utarbeiding av skjema

Skjema 7 og 12 for 2010 og skjema 11 og 11 C for 2011 har blitt utarbeidet av fagseksjonen ved Torild-Irene Kårstad. Som i fjor har dette fungert veldig bra.

I tråd med året før gjennomførte SSB høsten 2010 møter med de tre viktigste systemleverandørene med sikte på mer smidig innsending av skjema 11 og 11 C. Det er viktig å opprettholde denne dialogen også høsten 2011.

3.2. Kontroller i skjema

Kontrollene i skjemaene 7 *Personell og virksomhet i sosialtjenesten* og 12 *Stønadssatser økonomisk sosialhjelp* er ikke endret fra fjorårets innrapportering. Kontrollene som benyttes er i hovedsak sumkontroller, logiske kontroller og kontroller for manglende utfylling av obligatoriske felter. Noen av kontrollene fungerer kun som advarsler, og gjør det mulig for kommunene å gå videre i skjemaet uten å svare. I revisjonen kontrollerer man mot fjorårets tall i både skjema 7 og skjema 12, og i skjema 7 kontrolleres det også mot regnskapstallene ("tverrgående revisjon").

For skjema 11 *Registreringsskjema for sosialhjelp* har over 95 % av kommunene egne fagsystemer. Det er utarbeidet et kontrollprogram som kommunene skal benytte i forbindelse med online-innrapportering. Etter at kontrollene i 2009 ble lagt inn i fagsystemene, slik at kommunene fikk umiddelbar beskjed om feil/mistenkelige verdier før innsending, har kvaliteten på de innsendte data økt merkbart. Også her utføres f.o.m. 2009 tverrgående revisjon mot årsverks- og regnskapsdata. Skjema 11 C (kvalifiseringsordningen) følger i hovedsak samme opplegg for kontroller som skjema 11.

3.3. Innsamling av data (rapporteringen);

Til publiseringen 15. mars var datainngangen noe bedre enn i fjor, og data ble publisert som planlagt.

Ved publisering 15. juni hadde samtlige kommuner sendt inn skjema 7, 11 og 12. Skjema 7 og 12 hadde status av endelige tall 15/6, mens det ble gjort noen få endringer i skjema 11 etterpå. Endelige 2010-tall fra skjema 11 ble publisert 28/6.

For skjema 11 C Kvalifiseringsstønad (KVP) manglet 15. juni 14 kommuner. Pga mangelfullt innsendte data fra mange kommuner var det uråd å få gjennomført noen fullgod revisjon til 15. juni. Detaljerte regnskapstall og enkelte tjenesteindikatorer ble publisert 15. juni. På samme måte som året før vil det bli gjennomført en særskilt publisering etter fylke og kommunestørrelse, der man holder utenfor kommuner som mangler helt eller som har større mangler i tallene. Denne publiseringen vil skje i oktober. Fra 15. juni 2012 legges det derimot opp til en ordinær, kommunevis KOSTRA-publisering.

Vedr. kvalifiseringsstønad er både innsendingstempo, datakvalitet og oppretting for dårlig i et stort antall kommuner. Arbeids- og velferdsdirektoratet (Avdir) har

nedsatt en egen arbeidsgruppe som bl.a. skal se på tiltak for å heve kvaliteten på skjema 11 C.

For skjema 11 har uttrekk fra fagsystemene gått bedre enn i fjor. Fortsatt er det imidlertid en del kommuner som ikke sender komplette data ved første gangs innsending, og som derfor må foreta flere innsendinger. Ved prøveinnsendingen av data november 2011 vil data bli nøyere gjennomgått av SSB enn tidligere. Veiledningen til skjema 11 er dessuten gjort tydeligere mht registrering av personer som får vedtak og utbetaling av sosialhjelp på hver sin side av et årsskifte (registreringen skal følge utbetaling).

3.4. Bearbeiding/revisjon og kontroll

Noen kommuner har også i år fått misvisende feilmeldinger ved innsending av data, dette vil bli søkt rettet til neste versjon av skjema 11 og 11 C..

Vedr. kvalifiseringsstønad mottok SSB også for 2010 data fra Avdirs interne rapporteringer som bidrag til å vurdere kvaliteten på de innsamlede data. I motsetning til for 2009 sendte SSB for 2010 ut feillister for skjema 11 C, men et stort antall kommuner har unnlatt å returnere disse eller har returnert ufullstendige lister. Kontrollen av KVP-data vil fortsette frem til den særskilte publiseringen i oktober.

3.5. Publisering

Det var ingen endringer i nøkkeltall fra 2009 til 2010. Ved publisering av nasjonale tall måtte det blankes tall der estimatene av ulike grunner slo feil ut. Pga metodiske forbedringer ble det publisert betydelig flere nasjonale tall i juni enn i mars, og man tar sikte på et enda mer komplett sett nasjonale tall i mars 2012.

3.6. Brukerreaksjoner

Som året før har en del kommuner har stilt spørsmål ved at mange av de samme dataene om kvalifiseringsstønad rapporteres både til Avdir og til SSB.

4. Ønskede endringer i kontoplanen (funksjon og art)

4.1. Bakgrunn for ønsket endring

Det er ikke ønsket nye funksjoner eller arter for sosialtjenesteområdet for 2012.

4.2. Forslag til endring

5. Ønskede endringer i skjema/filuttrekk

5.1. Bakgrunn for endring

Skjema 11 Økonomisk sosialhjelp:

Ingen forslag til endringer for 2012.

Når det gjelder Helsedirektoratets arbeid med en obligatorisk liste over årsak til stønadsbehov på skjema 11, er dette ikke kommet langt nok til å kunne gjøres gjeldende for 2012. Saken kan bli tatt opp igjen for 2013.

Skjema 7: Personell og virksomhet i kommunale sosiale tjenester

Ny statistikk for krisesentre

Krisesentre er nå blitt en lovpålagt oppgave for kommunene. De senere år har BLD hatt en omfattende særrapportering utenfor KOSTRA: Tre ulike skjema har t.o.m. 2010 vært samlet inn fra hvert enkelt krisesenter (individskjema beboere, individskjema dagbrukere og et summarisk samleskjema). F.o.m. 2011 samles de samme data inn, men nå med kommunen som avsender. BLD ønsker i utgangspunktet å holde disse skjema uforandret noen år til, for å kunne følge hvordan tjenesten utvikler seg etter at den ble en lovpålagt oppgave for kommunen. Deretter kan muligens datamengden kuttes en del.

BLD ønsker å etablere en permanent datainnsamling fra kommunene innenfor KOSTRA, som over tid helt/ delvis kan erstatte den nåværende særrapporteringen. Forut for en ev. innlemming av (deler av) skjema i KOSTRA, må BLD gjøre en vurdering av hvilke data som behøves hvert år fra samtlige kommuner, og hvilke data som ev. mer hensiktsmessig kan studeres gjennom utvalgsundersøkelser/ forskning.

Arbeidsgruppen har vært enig om at særrapporteringen også i 2012 bør gå utenom KOSTRA, men at det må gjøres en ny vurdering for 2013. I påvente av dette foreslås 5 nye spørsmål i KOSTRA-skjema 7. Det dreier seg om summariske spørsmål som kan fylles ut av kommunen mot slutten av året.

Arbeidsgruppen var i prinsippet positiv til de nye spørsmålene, gitt at de blir klart nok definert. En presis spørsmålsstilling er BLDs ansvar, det samme gjelder den aktuelle tekst i veiledningen til skjema 7. Spørsmålene bør ikke utgjøre noen stor oppgavebyrde, og de dekkes ikke av dagens særrapportering til BLD.

BLD vil gi en kort orientering om status og planer for krisesenterstatistikken allerede i samordningsrådsmøtet i september 2011.

Vedr. ev. nye rusmiddelspørsmål på skjema 7:

Helsedirektoratet har våren 2011 gjennomført en særskilt datainnsamling fra kommunene om kommunale rusforhold. Data er dels relatert til kommunens bruk av øremerkede tilskudd, og dels til kommunens samlede innsats uansett finansiering. Det er fortsatt en målsetting å innlemme de nye opplysningene i KOSTRA etter hvert, men direktoratet vurderer også for 2012 en rapportering utenfor KOSTRA som mest hensiktsmessig.

Arbeidsgruppen har også vurdert et innspill fra Landsforeningen for oppsøkende sosialt ungdomsarbeid (LOSU) om registrering av utekontakt f.o.m. 2011. Helsedirektoratet har vurdert det slik at dette innspillet foreløpig er for upresist til å foreslås tatt inn i skjema 7. Det må også vurderes nøyere om vinklingen på spørsmålene er i tråd med målsettingene for et fremtidig kommunalt datasett for rus. Arbeidsgruppen velger å støtte seg til direktoratets vurdering i denne saken, herunder forslaget om ikke å ta slike spørsmål inn i skjema for 2011.

5.2. Forslag til endring

Skjema 7 Personell og virksomhet i kommunale sosiale tjenester

Det tas inn (som et nytt siste punkt i skjema) fem nye spørsmål om krisesentre:

- a) *totale kostnader pr. 31.12.2011:* Dette forutsetter at regnskap er avsluttet ved innsendingsfristen 15. februar. Ved regnskap etter kontantprinsippet bør dette være kurant, i motsetning til ved anordningsprinsipp. SSB ble bedt om å sjekke med KRD hvorvidt bydelene i Oslo vil kunne gi aktuelle regnskapstall. I nødsfall får Oslo rapportere et samletall på det bydelsovergripende skjema 7.

- b) *totalt antall plasser til disposisjon fordelt på kvinner og menn pr 31.12.2011: Antall plasser til barn i sentrene skal ikke registreres her. Det skal registreres plasser til disposisjon uansett om disse er belagt per 31/12.*
- c) *Samarbeider kommunen med andre kommuner om krisesentertilbudet? Hvis ja, hvor mange kommuner deltar i samarbeidet? Ingen merknader.*
- d) *Kjøper kommunen tjenester av private – Kvinner/ Menn. Det må presiseres at det er plasser per 31/12 man ønsker å telle, uansett om plassene er belagt per 31/12.*
- e) *Er krisesentertilbudet til menn drevet av andre enn tilbudet til kvinner (Ja/Nei). Ingen merknader.*

• Skjema 11C Registreringsskjema for mottakere av kvalifiseringsstønad:
Gruppen foreslår følgende endringer for 2012:

Skjemaets punkt 3, 5. avsnitt: Det legges til følgende spørsmål:

☐ *Kun for Oslos bydeler:* Kommer deltakeren fra kvalifiseringsprogram i en annen bydel?

Skjemaets punkt 3, følgende spørsmål strykes:

Har deltakeren – som en del av kvalifiseringsprogrammet – vært i tiltak som har utløst stønad til livsopphold etter forskrift om arbeidsmarkedstiltak (individstønad)

Skjemaets punkt 4: Følgende spørsmål strykes:

Har deltakeren i løpet av 2011 hatt permisjon fra program?

Skjemaets punkt 4: Spørsmålet "Hva er status for deltakelsen i kvalifiseringsprogram per 31.12 2012" skal ha følgende svaralternativer:

- ☐ Deltakeren er fortsatt i program ----> Skjemaet er ferdig fylt ut
 - ☐ Deltakeren er i permisjon fra program----> Skjemaet er ferdig fylt ut
 - ☐ Deltakeren har fullført program eller avsluttet programmet etter avtale (gjelder ikke flytting)
 - ☐ Deltakerens program er varig avbrutt på grunn av uteblivelse (gjelder ikke flytting)
 - ☐ Deltakerens program ble avbrutt på grunn av flytting til annen kommune
 - ☐ *Kun for Oslos bydeler:* Deltakeren flyttet til annen bydel før programperioden var over
- Hvilken dato avsluttet deltakeren programmet? (gjelder ikke for permisjoner) (DDMMÅÅ) __

Skjemaets punkt 4: Spørsmålet "Ved fullført program eller program avsluttet etter avtale (gjelder ikke flytting) – hva var deltakerens viktigste livssituasjon umiddelbart etter avslutningen?" skal ha følgende svaralternativer:

- ☐ Ordinært arbeid (heltid/deltid)
- ☐ Arbeid med lønnstilskudd (heltid/deltid)
- ☐ Tilrettelagt arbeid

- ☐ Deltaker på arbeidsmarkedstiltak i statlig regi (jf forskrift om arbeidsmarkedstiltak)
- ☐ Skole/utdanning
- ☐ Aktiv arbeidssøker
- ☐ Behandling
- ☐ Avventer avklaring av søknad om uførepensjon eller arbeidsavklaringspenger
- ☐ Ingen spesiell aktivitet eller søknad om uførepensjon/arbeidsavklaringspenger
- ☐ Annet

Hvis "Annet" - spesifiser: _____

Skjemaets punkt 4: Spørsmålet "Ved fullført program eller program avsluttet etter avtale – til hvilken stønadssituasjon gikk deltakeren umiddelbart etter avslutningen" skal ha følgende svaralternativer:

- ☐ Økonomisk sosialhjelp i påvente av avklaring av søknad om uførepensjon eller arbeidsavklaringspenger – som viktigste kilde til livsopphold
 - ☐ Varig inntektssikring etter folketrygden - uførepensjon – som viktigste kilde til livsopphold
 - ☐ Midlertidig inntektssikring etter folketrygden - arbeidsavklaringspenger (tidligere tidsbegrenset uførestønad, attføringspenger, rehabiliteringspenger) – som viktigste kilde til livsopphold
 - ☐ Individstønad - stønad til livsopphold etter forskrift om arbeidsmarkedstiltak som viktigste kilde til livsopphold
 - ☐ Økonomisk sosialhjelp – uten samtidig søknad om uførepensjon/arbeidsavklaringspenger – som viktigste kilde til livsopphold
 - ☐ Ingen offentlig stønad som viktigste kilde til livsopphold
 - ☐ Ukjent

6. Ønskede endringer i faktaark

6.1. Ønskede endringer

6.1.1. Fjerning av eksisterende nøkkeltall

Følgende nøkkeltall fjernes på nivå 2 og nivå 3: "Sosialhjelpsmottakere med sosialhjelp/ introduksjonsstønad som hovedinntektskilde". (Erstattes av et nytt nøkkeltall som holder introduksjonsstønad utenfor).

6.1.2. Nye nøkkeltall

Ut fra erfaringer med datakvaliteten hittil, foreslås en del av de nye nøkkeltall for KVP først publisert 15/6, slik at datakvaliteten kan sjekkes før publisering. Det samme gjelder de nye nøkkeltall for krisesenter.

Siden det foreslås mange nye nøkkeltall, bør det gjøres redigeringsmessige endringer på faktaarkets nivå 3 slik at det blir tematisk ryddigere.

Endringer på nivå 2 (nr. 1-6 publiseres først 15/6):

1. Driftsutgifter til funksjon 276 KVP per bruker

2. Deltakere på KVP t.o.m. 24 år og 25 år + (per innbygger 18-24 år og 25-66 år)
3. Deltakere på KVP t.o.m. 24 år og 25 år + i prosent av alle deltakere på KVP
4. Deltakere med sosialhjelp som viktigste kilde til livsopphold i løpet av siste 2 måneder før søknad om KVP (i prosent av alle deltakere)
5. Deltakere som mottok sosialhjelp i perioden med KVP (i prosent av alle deltakere)

Her vil data for 2011 bli innrapportert slik:

- ☐ Mottok økonomisk sosialhjelp som engangsstønad
- ☐ Mottok økonomisk sosialhjelp til dekking av særskilte utgifter knyttet til deltakelsen i programmet
- ☐ Mottok økonomisk sosialhjelp som fast supplement til dekking av løpende livsoppholdsutgifter

Det publiseres to separate indikatorer, en for kulepunkt 1+2 og en for kulepunkt 3.

6. Deltakere som mottok bostøtte (statlig+kommunal) i løpet av perioden med KVP (i prosent av alle deltakere)
7. Sosialhjelpsmottakere med sosialhjelp som hovedinntektskilde (publiseres 15/3)

Endringer på nivå 3:

1. Sosialhjelpsmottakere med KVP som arbeidssituasjon
2. Sosialhjelpsmottakere med sosialhjelp som hovedinntektskilde

I tillegg tas telleren fra de nye nivå 2-tallene inn som nye nivå 3-nøkkeltall. Disse publiseres først 15/6.

Krisesenter (publiseres først 15/6):

1. Totale kostnader pr. 31.12.2011
- 1 Totalt antall plasser til disposisjon fordelt på kvinner og menn pr 31.12.2011
- 2 Samarbeider kommunen med andre kommuner om krisesentertilbudet? Hvis ja, hvor mange kommuner deltar i samarbeidet?
- 3 Kjøper kommunen tjenester av private – Kvinner/ Menn. Det må presiseres at det er plasser per 31/12 man ønsker å telle, uansett om plassene er belagt per 31/12.
- 4 Er krisesentertilbudet til menn drevet av andre enn tilbudet til kvinner (Ja/Nei)

6.1.3 Endring av innhold i allerede eksisterende nøkkeltall

Det er ikke planlagt å endre innholdet i eksisterende nøkkeltall og/eller grunnlagsdata for sosialtjeneste området i forbindelse med publisering våren 2012.

7. Videreutvikling av KOSTRA

7.1. Kvalitetsindikatorer

Følgende kvalitetsindikatorer publiseres nå på fagområdet, basert på arbeidet som er gjort i en egen arbeidsgruppe for kvalitetsindikatorer:

- Kommunal stønadsnorm
- Stønadslengde
- Andel langtidsmottakere

- Brukerundersøkelse
- Andel sosialhjelpsmottakere som har fått utarbeidet individuell plan
- Andel sosialhjelpsmottakere som har fått oppnevnt koordinator for individuell plan

Videre publiseres tilgjengelighet (åpningstid/telefonid) som grunnlagsdata. Arbeidsgruppen har foreløpig ikke konkludert med at også denne opplysningen bør inngå blant kvalitetsindikatorene.

7.2. Kommunal tjenesteproduksjon - Hvordan få med hele bildet?

Det arbeides med å få KOSTRA-publiserings mer dekkende for kommunal tjenesteproduksjon, ved at virksomhet ved kommunale foretak (KF) og interkommunale selskaper (IKS) inkluderes, slik det gjøres ved den nye publiseringen av konserntall for bl.a. sosialtjenesten. For sosialtjenesten er slik organisering foreløpig nokså sporadisk.

Det ble i 2010 kartlagt hvordan tjenesterapporteringen håndterer samarbeid over kommunegrensen, samarbeid med private aktører og i form av særbedrifter. Når det gjelder KOSTRA-skjema 7, sier dagens tjenesteveiledning: "Det skal fylles ut ett skjema per kommune...Når det gjelder tjenesterapportering for interkommunale ordninger, skal hver kommune føre opp sin andel av personellet som omfattes av ordningen". Det man har tenkt på her, er i hovedsak samarbeid etter kommunelovens § 27. Årsverk fra ev. kommunale foretak og IKS er også forutsatt å være med, men dette sies ikke eksplisitt. Det samme vil gjelde ev. organisering av samkommuner.

Når det gjelder årsverk til skjema 7, ligger utfordringen i å få kommunen til å inkludere ev. utskilte virksomheter (KF) når de fyller ut skjema. Ved ulikt interkommunalt samarbeid ligger utfordringen i å få kommunene til å beregne hvilken årsverksinnsats (og av hvilke typer personell) som ligger bak hver enkelt kommunes bidrag til den interkommunale virksomheten. Antagelig vil man her måtte ta utgangspunkt i den samlede personellinnsatsen for samarbeidsprosjektet, og så se på hvor stor andel av utgiftene kommune X bidrar med, og deretter overføre denne prosenten til hver personellgruppe som samarbeidsprosjektet består av.

Gruppen har flere ganger understreket målsettingen om å vise hvilke tjenester som står til befolkningens rådighet, og ikke bare kommunekassens bidrag til disse tjenestene. Som bidrag til dette inkluderte skjema 7 i noen år opplysninger om hvorvidt kommunen deltok i ulike interkommunale ordninger på fagområdet, mens man nå bare har formuleringen om interkommunale ordninger i veiledningsheftet. Tiltaket f.o.m. 2010 om å korrigere årsverksdata for innsats utført ved NAV-kontor, er i tråd med dette. Gruppen ønsker om mulig å styrke tjeneste-/velferdsperspektivet i skjema 7 ytterligere, så lenge det ikke kommer i konflikt med kommuneregnskapets behov.

7.3. Kartlegging av målgruppe for bemannede boliger

SSB vil høsten 2011 gjennomføre en kartlegging av målgruppe for bemannede boliger innen pleie og omsorg. Bakgrunnen for denne kartleggingen er dels behovet for å gi bedre oversikt over årsverk til psykisk helsearbeid gjennom KOSTRA, dels å få informasjon om omfanget av kommunale boliger til øvrige grupper og dels å kvalitetssikre registeroppføringer i Enhetsregisteret. For mer utfyllende informasjon viser vi til kap. 7.3.1 i arbeidsgrupperapporten for pleie og omsorg.

a. Annet

I SSBs høringssvar til ny helse- og omsorgslov ble det understreket at HODs egen tilgang til de innsamlede data (herunder sensitive data) avhenger av at

departementet har en klar innsamlingshjemmel, i tråd med hjemmelen som fantes i sosialtjenestelovens § 2-5. Ved utarbeidelsen av forskrifter til den nye loven må det fremgå klart hvem som skal ha slik hjemmel. Før forskriften vedtas, må det dessuten være klart for alle parter hvilke følger det kan få for et forvaltningsorgan å bli stående uten slik hjemmel.

b. Referanser

c. Vedlegg

10.1 Skjema(ene) først, annet nummereres fortløpende.

Skjema 7

Skjema 11

Skjema 11 C

Skjema 12

Introduksjonsordningen

1. Innledning

1.1. Arbeidsgruppens ansvar og sammensetning

Introduksjonsstønaden har fra våren 2009 inngått i arbeidsgruppen for sosialtjenesten. Det vises til Rapport til Samordningsrådet 2011 – sosialtjenesten. I dette vedlegget omtales tillegg for introduksjonsstønaden som ikke var klare da denne rapporten ble sendt inn. To nye medlemmer ble utnevnt til arbeidsgruppen fra våren 2009; Truls Knudsen fra Barne- likestillings- og inkluderingsdepartementet (BLD) og Chen Shangquan fra Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) og i tillegg deltar Kari Kraakenes fra SSB som fagansvarlig for SSB sin statistikk om introduksjonsstønaden. Arbeidet utføres av SSB på oppdrag fra BLD.

2. Oppsummering og anbefaling

2.1. Oppsummering

Datainngangen for 2010 ved publiseringen 15. mars var noe bedre enn året før. I 2009 manglet det 16 kommuner ved publiseringen i mars, mens det i 2010 manglet 7 kommuner.

Ved publiseringen 15. mars 2010 hadde 286 kommuner sendt inn skjema 11B for 2010. I 2009 hadde 247 kommuner rapportert inn data for 2008 på samme tidspunkt.

Ved publisering 15. juni 2011 hadde 292 kommuner sendt inn skjema 11B mot 263 i 2009.

Økningen i antall kommuner skyldes økt bosetting av flyktninger og med dette også flere kommuner som har deltakere i introduksjonsprogram. Noen av kommunene bosatte flyktninger sent på året og introduksjonsprogrammet startet ikke opp før i 2011. Disse kommer med først i neste års rapportering. Tilsvarende er noen av de nye kommunene i rapporteringen for 2010 kommuner som bosatte flyktninger sent i 2009. Det kan foreløpig ikke estimeres nasjonale tall 15. mars da beregningene ikke skiller mellom de kommuner som er forsinket med rapporteringen og de kommunene som ikke har deltakere i introduksjonsprogram og dermed ikke skal inngå i estimeringen av nasjonale tall. Det arbeides med å få lagt til rette for dette til publiseringen i mars 2012.

2.2. Arbeidsgruppes anbefalinger

Skjema 11B foreslås uendret for 2012. Kun en mindre presisering av teksten for tiltak "Grunnskole". Teksten endres til "Fag i grunnskolen". En del flyktninger med lite utdanning fra hjemlandet får tilbud om basisfag i grunnskole som del av introduksjonsprogrammet, og det er viktig å få dette med i statistikken. Denne endringen i teksten tas også med i skjemaet for 2011.

Ingen forslag til endring av funksjoner eller faktaark.

3. Evaluering av siste rapportering

3.1. Utarbeiding av skjema

Skjema 11 B for 2011-2012 har blitt utarbeidet av fagseksjonen ved Kari Kraakenes. Skjema for 2011 og 2012 foreløpig kun i word-versjon.

SSB gjennomførte høsten 2010 felles møter med de tre viktigste systemleverandørene for skjema 11 og 11C samt skjema 11B med sikte på mer smidig innsending også av skjema 11B. Det er viktig å opprettholde denne dialogen også høsten 2011.

3.2. Kontroller i skjema

Veiledning til skjema 11B og kontroller i skjemaet og av innsendte data ble revidert på høsten 2009 for innrapporteringen for 2009 og det ble her lagt inn flere nye kontroller i skjemaet. Dette medførte at det var færre kommuner som hadde feil i dataene etter innsending til SSB. Samme kontrollprogram ble benyttet for 2010 kun med justering for nye koder for status ved utgangen av året.

3.3. Innsamling av data (rapporteringen)

Datainngangen for 2010 ved publiseringen 15. mars var noe bedre enn året før. I 2009 manglet det 16 kommuner ved publiseringen i mars, mens det i 2010 manglet 7 kommuner.

Ved publiseringen 15. mars 2011 hadde 286 kommuner sendt inn skjema 11B for 2010. I 2010 hadde 247 kommuner rapportert inn data for 2009 på samme tidspunkt.

Ved publisering 15. juni 2011 hadde 292 kommuner sendt inn skjema 11B mot 263 i 2009. En av kommunene som hadde introduksjonsprogram i 2010 har ikke rapportert.

Økningen i antall kommuner skyldes økt bosetting av flyktninger og med dette også flere kommuner som har deltakere i introduksjonsprogram. Noen av kommunene bosatte flyktninger sent på året og introduksjonsprogrammet startet ikke opp før i 2011. Disse kommer med først i neste års rapportering. Tilsvarende er noen av de nye kommunene i rapporteringen for 2010 kommuner som bosatte flyktninger sent i 2009.

Det kan foreløpig ikke estimeres nasjonale tall 15. mars da beregningene ikke skiller mellom de kommuner som er forsinket med rapporteringen og de kommunene som ikke har deltakere i introduksjonsprogram og dermed ikke skal inngå i estimeringen av nasjonale tall. Det arbeides med å få lagt til rette for dette til publiseringen i mars 2012.

Noen kommuner har ikke lenger deltakere i introduksjonsprogram, mens andre er kommet til som nye. En kommune med deltakere i introduksjonsprogram i 2010 har ikke rapportert inn skjema 11B. I 2009 var det fire kommuner med til sammen 70 deltakere i 2008 som ikke hadde ikke rapportert inn skjema 11B for 2009, og to kommuner som leverte ufullstendige data.

3.4. Bearbeiding/revisjon og kontroll

Det ble høsten 2009 lagt inn flere kontroller i skjema 11B. Disse ble videreført for 2010. De fleste kontrollene fungerer kun som advarsler, men flere kontroller har medført færre feil etter innrapportering til SSB.

Til tross for innebygde kontroller og kontrollprogram er det behov for en del intern revisjon.

Det har vært brukbar tilbakemeldning på feillister/tilbakemeldingslister tilsendt kommunene, men for en del kommuner fikk vi først svar etter flere purringer på mail/telefon.

Oppfølging/purring av kommunene forvanskes noe av at ikke alle kommuner har introduksjonsprogram, men oversikt over kommuner som er anmodet av IMDi om å bosette flyktninger er en god kilde til å finne nye kommuner som skal rapportere.

3.5. Publisering

Publisering 15. mars og 15. juni gikk som planlagt.

Det kan foreløpig ikke estimeres nasjonale tall 15. mars da beregningene ikke skiller mellom de kommuner som er forsinket med rapporteringen og de kommunene som ikke har deltakere i introduksjonsprogram og dermed ikke skal inngå i estimeringen av nasjonale tall. Det arbeides med å få lagt til rette for dette til publiseringen i mars 2012.

En egen DS over deltakere i introduksjonsordningen i 2010 ble publisert 28. juni 2011

Ingen endringer i nøkkeltall.

3.6. Brukerreaksjoner

Ingen kommentarer til nøkkeltallene.

Det er kommet ønske fra noen av kommunene om mer samsvar mellom koder i skjema 11B og NIR. Dette vil bli fulgt opp i en forbedret veiledning i samarbeidet mellom IMDi og SSB, og også i arbeidet med å legge til rette for at data fra NIR på sikt kan erstatte skjema 11B.

4. Ønskede endringer i kontoplanen (funksjon og art)

Ingen ønsker om endringer.

5. Ønskede endringer i skjema/filuttrekk

Skjema 11B foreslås uendret for 2012. Kun en mindre presisering av teksten for tiltak "Grunnskole". Teksten endres til "Fag i grunnskolen". En del flyktninger med lite utdanning fra hjemlandet får tilbud om basisfag i grunnskole som del av introduksjonsprogrammet, og det er viktig å få dette med i statistikken. Denne endringen i teksten tas også med i skjemaet for 2011.

6. Ønskede endringer i faktaark

Ingen endringer

7. Videreutvikling av KOSTRA

7.1. Kommunal tjenesteproduksjon – hvordan få med hele bildet?

Det vises til rapport fra sosialtjenesten

7.2. Kvalitetsindikatorer

Ingen kvalitetsindikatorer på området

7.3. Annet

Det var før 2009 ikke en formell arbeidsgruppe for skjema 11 B, siden man ved oppstart vurderte skjemaet kun skulle bestå midlertidig i noen få år. Planen var at Integrerings- og mangfoldsdirektoratets (IMDi) Nasjonalt introduksjonsregister (NIR) relativt fort skulle overta som datakilde for deltakelse i introduksjonsordningen. Dette er fortsatt den overordnede målsettingen, men dekningsgrad og kvalitet i registeret har foreløpig ikke vært tilfredsstillende. IMDi arbeider med heving av kvaliteten i registeret, og i 2011 vil SSB i samarbeid med BLD og IMDi gå detaljert gjennom sammenstilling av data fra NIR og skjema 11b for å vurdere mulighetene for at skjema 11B kan erstattes av filuttrekk fra NIR. Resultatene av gjennomgangen vil når de foreligger bli lagt fram for arbeidsgruppen for sosialtjenesten.

8. Vedlegg

1) Forslag til skjema 11B for 2012

Barnevern

1. Innledning

Arbeidsgruppen for barnevern har hatt ett møte i løpet av våren 2011, og avtalte på dette møtet at en videre diskusjon kunne foretas på e-post. Alle representantene bortsett fra to var til stede på møtet. De to var den nyoppnevnte representanten fra Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) og SSBs representant fra Seksjon for offentlige finanser, og de klarte ikke å skaffe vararepresentant på kort varsel.

1.1. Arbeidsgruppens ansvar og sammensetning

Arbeidsgruppen er underlagt Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet BLD som har avtalt at ledelse og sekretariatsoppgaver for arbeidsgruppen utføres av Statistisk sentralbyrå (SSB).

Arbeidsgruppen består nå av representanter fra:

- Barne-, likestillings-, og inkluderingsdepartementet (BLD) v/ Solveig Valseth og Anders Humstad
- Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) v/Bjørn Halse
- Kommunal- og regionaldepartementet (KRD) v/Sissel Ferstad
- Kommunenes sentralforbund (KS) v/Anne Jensen
- Oslo kommune v/ Jan Motzfeldt Dahle
- Statistisk sentralbyrå (SSB) v/ John Åge Haugen, Tone Dyrhaug, Unni Grebstad,
- Magnus Mausethagen og Trygve Kalve (leder)

1.2. Mandat

Arbeidsgruppen skal:

- Følge utviklingen på sitt område med særlig vekt på å samordne tjeneste- og økonomidata for å sikre kvaliteten på nøkkeltallene. Arbeidsgruppene må videre vurdere og ev. gi forslag til endringer i rapporteringens omfang og innretning, ut i fra statens og kommunenes behov for styringsinformasjon, og ut i fra hva slags tilleggsinformasjon som er nødvendig for den offisielle statistikken.
- Gi forslag om hvilke nøkkeltall og grunnlagsdata som skal publiseres (herunder ev. bydels- og institusjonspublisering) på sitt mandatområde.
- Sikre en hensiktsmessig og effektiv dataflyt fra kommunene til staten.
- Ta hensyn til kommunenes oppgavebyrde, ved å sikre at rapporteringsomfanget begrenses og at dobbeltrapportering unngås, herunder vurdere muligheten av å bruke og kvalitetssikre eksisterende registre.
- Endringer i rapporteringen fra år til år skal begrunnes, i forhold til oppgavebyrde, relevans og sammenliknbarhet over tid.
- Utvikle og vurdere kvalitetsindikatorer i tråd med vedtatt modell for utvikling og fastsetting av slike.
- Vurdere innspill fra Effektiviseringsnettverkene om nøkkeltall, særlig i forhold til kvalitetsindikatorer og indikatorer om universell utforming.
- Arbeidsgruppene skal følge opp nødvendige oppdatering av administrative registre for å sikre at kommunenes oppgavebyrde holdes på lavest mulig nivå.

Barne-, likestillings-, og inkluderingsdepartementet (BLD) har ikke spesifisert mandatet for 2011 ytterligere. I dag har arbeidsgruppen ansvar for følgende tre KOSTRA-funksjoner: Funksjon 244 Barneverntjeneste, Funksjon 251 Barneverntiltak i familien, og Funksjon 252 Barneverntiltak utenfor familien.

2. Oppsummering og anbefaling

Arbeidsgruppen har også i år hatt en gjennomgang av alle publiserte indikatorer og mellomregninger i Faktaark H: Barnevern. Dette var vårt utgangspunkt for jakten på nye indikatorer. Det er imidlertid ikke kommet fram konkrete forslag til nye indikatorer. KS mener for øvrig at kvalitetsindikatorene på barnevernsfeltet ikke er så treffsikre, men erkjenner at det er vanskelig å finne nye indikatorer som kan supplere eller erstatte dagens kvalitetsindikatorer. De to nye indikatorene fra i fjor vedrørende organisering av barnevernstjenesten har i følge tilbakemeldinger blitt godt mottatt. Nytt fra i fjor er at det nå også publiseres befolkningstall for gruppen 0-22 år, og indikatoren *andel barn med tiltak per 1000 barn 0-22 år* (tidligere bare 0-17 år).

Den sentrale debatten på møtet i arbeidsgruppen dreide seg om vi trenger en omlegging av individstatistikken nå. Diskusjonen var åpen og vi fikk en konstruktiv gjennomgang av *hva taler for og hva taler i mot en større omlegging nå?* Siste omlegging av individstatistikken var i 2006, gjeldende fra statistikkåret 2007. Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet (BLD) satte den gang ned en bredt sammensatt arbeidsgruppe som gjennomgikk all rapportering på barnevernsstatistikkfeltet samlet, og der forskningsinteressene også var representert. Rapporten *Datainnsamling på barnevernsområdet. Kvalitet, samsvar og utvikling* fra 1. mars 2006 dannet deretter grunnlaget for dagens individstatistikk på barnevernsfeltet (KOSTRAskjema 15).

Arbeidsgruppen konkluderte diskusjonen med at tiden nå er inne for en ny statistikkomlegging og at den bør skje i regi av BLD i en tilsvarende bredt sammensatt gruppe som i 2005/2006. Det ble også argumentert for å invitere fagsystemleverandørene Visma Unique og ACOS til å delta i arbeidsgruppen.

Det andre temaet på møtet var; *Hvordan sikre en enhetlig rapportering av stillinger i kommunal barnevernstjeneste?* SSB presenterte som sakspapirer et notat fra Norsk barnevernlederorganisasjon (NOBO). NOBO hevder i notatet blant annet at det er en trend at flere tiltaksstillinger nå blir opprettet i mellomstore og store kommuner. Tidligere kjøpte kommunene disse tjenestene. KS viser til at de gjennom ASSS-nettverket gjorde en "rendyrking" av funksjon 244 når det gjelder rapportering av stillinger på KOSTRAskjema 8, slik at en del tiltaksstillinger da ble tatt ut. Dette ble bekreftet av representanten fra Oslo kommune. Innspillet fra NOBO berører med andre ord rapporteringsgrunnlaget i KOSTRAskjema 8 *Personell og organisering av barnevernstjenesten* hvor det i dag er saksbehandlerstillinger i den kommunale barnevernstjenesten, knyttet til funksjon 244, som blir registrert.

Det er stor uenighet i arbeidsgruppen om KOSTRAskjema 8 *Personell og organisering av barnevernstjenesten 2011* skal endres nå, eller utsettes til en arbeidsgruppe nedsatt av BLD i forbindelse med statistikkomlegging har fått en grundig gjennomgang av statistikken på hele barnevernsfeltet.

For å synliggjøre hvor saken står vil de ulike standpunktene blir gjengitt her: Etter at møtereferatet ble sendt ut har gruppeleder mottatt følgende e-poster til den videre diskusjonen:

Den første fra Anne Jensen (KS), som ønsker om å endre KOSTRAskjema 8: *Personell og organisering av barnevernstjenesten 2011* nå. Se utdrag fra teksten:

Når det gjelder pkt. 4 på dagsorden, så bekrefter flere av ASSS-kommunene at det har "forsvunnet" årsverk i barnevernstjenesten de siste årene. I hovedsak fordi det har vært et ønske å rendyrke funksjon 244. De årsverkene som – på den måten er blitt borte – kan en ikke finne igjen på andre funksjoner. Det virker derfor mest hensiktsmessig å supplere KOSTRAskjema 8 med antall årsverk på 251 (og 252?).

Samtidig er det nødvendig at det ikke brukes forskjellige definisjoner i fylkesmannsrapporteringen og rapporteringen til SSB.

Den andre e-posten er fra Solveig Valseth og Anders Humstad (BLD) som ikke ønsker en endring i rapporteringsgrunnlaget nå, og ber oss vente til vi har hatt en gjennomgang av all statistikk på barnevernsfeltet - der den vedtatte omleggingen av individstatistikken (KOSTRAskjema 15: Barnevern 2013) står sentralt. Se utdrag fra teksten:

Her er BLDs tilbakemelding: BLD foreslår at det ikke foretas endringer i skjema 8 eller i veiledning til skjema 8 i denne omgang. Vi ser særlig to grunner til at det kan være klokt å avvente dette. For det første ble arbeidsgruppen i forrige møte enige om å foreta en omlegging av barnevernstatistikken som kan godkjennes høsten 2012 (sak 3). Det er hensiktsmessig at også eventuelle endringer i skjema 8 vurderes som en del av dette arbeidet. Den andre grunnen er knyttet til styrkingen av det kommunale barnevernet i 2011. I forbindelse med styrkingen er det viktig for departementet å kunne vurdere bemanningen i barnevernet med utgangspunkt i 2010. Vi vil derfor være forsiktige med gjøre endringer nå som kan forringe sammenligningsgrunnlaget. Vi ønsker av samme grunn også å avvente eventuelle endringer i hvordan de ulike funksjonene er definert.

Vi ber om at dere gir oss beskjed dersom andre i gruppen har en annen oppfatning.

SSB har den siste tiden hatt en intern diskusjon om eventuelle endringer i KOSTRAskjema 8 nå, og har konkludert med følgende: *En endring av skjema 8 (som sist ble endret i 2010 når det gjelder organiseringen av barnevernstjenesten), bør gjennomføres sammen med andre endringer etter en grundig gjennomgang av statistikken på barnevernsfeltet.*

SSB kan i det årlige brevet til kommunene vedrørende innrapportering av barnevernsstatistikk (sendes ut ultimo november) kunne presisere at skjema 8 er uendret, og at alle de nye øremerkede stillingene/årsverkene til barnevernstjenesten (Satsing kommunalt barnevern 2011) skal tas med i rapporteringen.

Representanten fra Bufdir har i e-post støttet BLD. Sitat: *Vi har ikke meldt inn synspunkt i denne saken. Vårt standpunkt er at vi støtter BLD.*

De to siste e-postene er fra henholdsvis Jan Motzfeldt Dahle, Oslo kommune og Anne Jensen, KS som argumenterer for sitt standpunkt slik:

Jan Motzfeldt Dahle, Oslo kommune, sitat: *Jeg støtter Anne Jensens innspill. Jeg forstår BLDs argumentasjon, men mener at dette hensynet må vike. Punkt 8 i rundskrivet om satsingen omtaler bl.a. rapportering. Der står det ingenting om at SSB-tall skal brukes, men "Gjennom kommunenes halvårsrapporteringer og noen egne enkle rapporteringer knyttet til satsingen, jf avsnitt 8.3 under, vil departementet følge med på utviklingen i indikatorene,". KOSTRA-rapporteringene må ta hensyn som favner videre enn (nye) hensynet knyttet til utviklingen i antall stillinger, som uansett er ivarettatt gjennom rapporteringen til Fylkesmennene.*

Fra Anne Jensen KS Sitat: Til BLD sine argumenter:

- 1) Avvente til barnevernstatistikken er gjennomgått. Jeg ønsker at den gjennomgangen som arbeidsgruppa ble enige om primært skal dreie seg om individstatistikken. Med særlig tanke på tiltakskategoriene. En slik omlegging krever en helt annen prosess enn forenkling/endringer i skjema 8.*
- 2) Styrking av kommunalt barnevern. Øremerking av midler legitimerer særreportering. På barnevernområdet har det i mange år vært*

dobbeltrapportering av – blant annet – årsverk, gjennom fylkesmennene to ganger i året. Fylkesmannrapporteringen skal fortsette i øremerkingsperioden, i tillegg til ytterligere særtrapportering på midlene, i form av egen regnskapsrapport. Det kommer neppe til å bli mangel på muligheter til å følge midlene. Det er ikke snakk om å gjøre endringer i definisjonen av hvilke stillinger som skal rapporteres på funksjon 244. Mange kommuner har allerede tatt vekk stillinger fra 244, bl.a. fordi de har ønsket et best mulig sammenlikningsgrunnlag med andre kommuner. Det vil si at vi sannsynligvis har sett en noe lavere økning i antall årsverk i barnevernet de siste par årene, enn hvis tidligere praksis (hvor noen tiltaksstillinger også ble ført på 244) hadde fortsatt. Problemet nå er at bildet av ressursinnsatsen (i form av årsverk) i barnevernet kan se litt lavere ut enn den egentlig er. Jeg vil tro at BLD er enig i at vi ønsker å gi et så korrekt bilde av barnevernet som mulig.

Det vil ikke innebære noen stor jobb for kommunene å rapportere årsverk på funksjon 251 (evt. 252?). For å lette rapporteringsbyrden for kommunene er det nok et større potensiale i å samordne KOSTRA- og fylkesmannrapporteringen.

Slik står saken i dag:

Et flertall bestående av BLD, Bufdir og SSB vil ikke endre *KOSTRA skjema 8 Personell og organisering av barnevernstjenesten 2011* nå, men vente til den annonserte arbeidsgruppen for gjennomgang av all statistikk på barnevernsfeltet har sett på saken (innen første halvår 2012). Mindretallet bestående av KS og Oslo kommune ønsker å gjøre endringer i rapporteringsgrunnlaget nå.

2.1. Oppsummering

- Arbeidsgruppen har ingen forslag til nye indikatorer i Faktaark H. Barnevern
- Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet (BLD) oppnevner en arbeidsgruppe i løpet av høsten 2011 som vurderer fremtidens statistikkbehov og rapportering på barnevernsfeltet.
- Arbeidsgruppen er i dag delt i et flertall og et mindretall med hensyn til å gjøre endringer i *KOSTRA skjema 8 Personell og organisering av barnevernstjenesten 2011* nå.

2.2. Arbeidsgruppas anbefalinger

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet (BLD) oppnevner en bredt sammensatt gruppe til å gjennomgå statistikk på barnevernsfeltet og komme med forslag til statistikkomlegginger innen april 2012.

3. Evaluering av siste rapportering

3.1. Utarbeiding av skjema

Seksjon for levekårsstatistikk overtok høsten 2008 produksjonen av egne elektroniske skjemaer og det har heller ikke i år ikke vært noen problemer knyttet til skjemaproduksjonen på barnevernsfeltet.

3.2. Kontroller i skjema

I skjema 8: Personell og organisering av barnevernstjenesten er det en automatisk summering av sum stillinger/årsverk slik at det bare er de ulike utdanningskategoriene som fylles ut. For spørsmålet om organisering er det benyttet radiobokser. Det er lagt inn en kontroll i skjemaportalen som slår ut dersom sum ubesatte stillinger (2B) er høyere enn sum besatte stillinger (2A).

I skjema 15: Barnevern er det bare benyttet et begrenset antall kontroller for ikke å forhindre/forsinke utfyllingen. Ett viktig datofelt blir kontrollert, dvs. man kan ikke

ha avsluttet undersøkelsen før den er påbegynt. Man vil heller ikke kunne fylle ut for gamle undersøkelser, da årstallet vil gi advarsel og stoppe videre utfylling.

Skjemakontrollene bidrar til å lette revisjonsarbeidet, men for skjema 15 - Barnevern, som gir oss individdata, er det bruken av kontrollprogrammet (BVK) som har vært bærebjelken i revisjonsarbeidet, fordi størstedelen av datainngangen skjer via filuttrekk, ikke skjema. Dette programmet (som nå er utvidet til 41 kontroller) er nå lagt inn i de fleste fagsystem, og er lett tilgjengelig via Internett. Stadig flere kommuner bruker BVK til å kontrollere dataene før innsending. Og dette gjør at feillistene som sendes til kommunene er blitt kortere enn tidligere.

3.3. Innsamling av data (rapporteringen);

Innrapporteringen på barnevernsfeltet siste år bygger på følgende to KOSTRA-skjema:

- Skjema 8: Personell og organisering av barnevernstjenesten 2010
- Skjema 15: barnevern - 2010

Innrapporteringen av barnevernsdata har i år gått bedre enn noen gang tidligere. Dette skyldes to ting: a) det ikke var noen endringer i rapporteringsgrunnlaget fra året før, og b) et godt samarbeid med fagprogramleverandørene ACOS og Visma Unique om et opplegg med innsending av testdata fra et utvalg av kommuner før nyttår.

Utfordringen i år var spådd å bli data hentet fra fagsystemet BV-pro, et fagprogram som er blitt dårlig vedlikeholdt de siste årene, og som nå helt borte. Bare fem kommuner leverte filuttrekk fra fagprogrammet BV-pro, og datakvaliteten viste seg å være brukbar.

De fleste kommuner leverer nå filuttrekk fra fagsystem og bare 30 kommuner brukte elektroniske skjema til å levere individstatistikken (KOSTRA-skjema 15).

Samtlige kommuner og bydeler hadde levert individdata og var med i KOSTRA-publiseringen 15.3, og alle hadde reviderte data til 15.6-publiseringen.

3.4. Bearbeiding/revisjon og kontroll

- Skjema 8: Personell og organisering av barnevernstjenesten 2010

Vi har bare benyttet en kontroll i skjema 8, og den har slått til ved stor endring av sum årsverk i forhold til fjoråret. En grundig oppfølging av de kommuner der denne kontrollen slo ut har blitt gjennomført i løpet av våren. Vi har gått over til å benytte ISEE Dynarev som revisjonsbase for 2010, og det har ikke oppstått nevneverdige problemer knyttet til revisjonsarbeidet. Bruken av e-post adresser og telefonnummer på skjema gjør det lett å ta kontakt med oppgavegiver.

- Skjema 15: Barnevern - 2010

Kontrollprogrammet for barnevern (BVK) er i dag bærebjelken i revisjonsarbeidet, sammen med et stadig forbedret revisjonssystem - KIRES barnevern. Samtlige kommuner får en tilbakemelding etter at fagseksjonen i SSB har mottatt dataene. Tilbakemeldingen inneholder to tabeller som viser foreløpige tall, og to tilsvarende tabeller har endelige tall fra året før. Alle tall som inngår i KOSTRA publiseringen er med i disse tabellene. I tillegg får kommunene en feilliste som baserer seg på de 41 kontrollene vi har i BVK. Feillisten som skal besvares og returneres innen 2-3 uker danner grunnlaget for opprettingsarbeidet. Bare noen få kommuner står med opprettede tall til 15.3-publiseringen, men i år hadde samtlige kommuner og bydeler ferdigstilte og reviderte tall for barnevern til 15.6-publiseringen.

3.5. Publisering

KOSTRA-publiseringen 15.06. gikk i år uten noen store tekniske problemer. Testkjøringer og kontroll av tall til 15.06.-publiseringen har også gått greit. Det har gått greit å levere tall til publiseringen av Nasjonale tall.

3.6. Brukerreaksjoner

Det er ikke kommet inn noen konkrete ønsker fra kommunene.

4. Ønskede endringer i kontoplanen (funksjon og art)

4.1. Bakgrunn for ønsket endring

Det er ingen forslag om endring i kontoplanen (funksjon og art)

4.2. Forslag til endring

Ingen endringer.

5. Ønskede endringer i skjema/filuttrekk

5.1. Bakgrunn for endring

- Viser til uenighet i arbeidsgruppen vedrørende endring i skjema 8 nå. Arbeidsgruppen er i dag delt i et flertall og et mindretall med hensyn til å gjøre endringer i *KOSTRaskjema 8 Personell og organisering av barnevernstjenesten 2011* nå.

5.2. Forslag til endring

- Ingen endringer.

6. Ønskede endringer i faktaark

- Ingen endringer.

6.1. Ønskede endringer

- Ingen forslag om endringer.

6.1.1. Fjerning av eksisterende nøkkeltall

- Ingen.

6.1.2. Nye nøkkeltall

- Ingen

6.1.3. Endring av innhold i allerede eksisterende nøkkeltall

- Ingen.

7. Videreutvikling av KOSTRA

7.1. Kvalitetsindikatorer

- KS-representanten mener at kvalitetsindikatorene ikke er så treffsikre og bør ses på, men erkjenner at det er vanskelig å finne nye indikatorer som kan supplere eller erstatte dagens kvalitetsindikatorer. Her vil arbeidsgruppen være åpen for nye innspill fra ASSS-nettverket i KS.

7.2. Kommunal tjenesteproduksjon - Hvordan få med hele bildet?

- Fagseksjonens medarbeidere har deltatt på kurs i revisjon på tvers for å sikre bedre samsvar mellom tjenstedata og økonomidata.

7.3. Annet

Annet

Referanser

Vedlegg

10.1 To skjema inn her:

- Skjema 8: Personell og organisering av barnevernstjenesten 2010
- Skjema 15: barnevern - 2010

Vann, avløp og renovasjon (VAR)

1. Innledning

1.1. Arbeidsgruppens ansvar og sammensetning

VAR-området omfatter statistikkområdene vann, avløp og avfall (renovasjon).

Datainnhenting skjer via KOSTRA-skjemaene:

21 - Husholdningsavfall

21C – Husholdningsavfall i interkommunal renovasjon

22 - Kommunale gebyrer knyttet til bolig

23 - Kostnadsdekning i vann-, avløps- og avfallssektoren

26A – Offentlig ledningsnett, tilknytning og små avløpsanlegg

26B1 – Avløpsanlegg iht. kapittel 13 i forurensningsforskriften

26B2 – Avløpsanlegg iht. kapittel 14 i forurensningsforskriften

26C – Behandling og disponering av avløpsslam

26D – Offentlig ledningsnett for avløpsanlegg omfattet av forurensningsforskriften kapittel 14

I tillegg kommer kommuneregnskapene og eksterne data fra Vannverksregisteret (VREG). VREG er administrert av Folkehelseinstituttet.

VAR-gruppa har ansvar for funksjonene:

340 Produksjon av vann

345 Distribusjon av vann

350 Avløpsrensing

353 Avløpsnett/innsamling av avløpsvann

354 Tømming av slamavskillere, septiktanker o.l.

355 Innsamling av husholdningsavfall

357 Gjenvinning og sluttbehandling av husholdningsavfall

338 Forebygging av brann og andre ulykker. Feiervesen (*NB! VAR-gruppas ansvar omfatter kun feiegebyr*)

KOSTRAs gruppe for VAR har våren 2011 bestått av følgende medlemmer:

Kari B. Mellem, Statistisk sentralbyrå (SSB), leder

Bent Devik, Kommunal- og regionaldepartementet (KRD)

Kai Ole Hagestrø, KS (Bærum kommune)

Øivind Ryenbakken, KS (Oslo kommune)

Terje Farestveit, Klima- og forurensningsdirektoratet (Klif)

Elisabeth Møyland, Klif

Liliane Myrstad, Nasjonalt Folkehelseinstitutt (FHI)

Carl Fredrik Nordheim, FHI

Morten Nicholls, Mattilsynet

Ole Lien, Norsk Vann (repr. fra KS)

Roy Ulvang, Avfall Norge

Svein Homstvedt, SSB

Eva Vinju, SSB

Gisle Berge, SSB

Simen Sæterdal, SSB

Coretta Arodi, SSB

2. Oppsummering og anbefaling

2.1. Oppsummering

Det har blitt avholdt 2 møter i arbeidsgruppa siden forrige rapport ble skrevet, i tillegg til at det har vært et møte med kun avløp som tema og hvor enkelte av

gruppas medlemmer deltok. Status og forbedring av innrapporteringen har vært diskutert.

På avløpsområdet er det behov for videre arbeid utover høsten hvor det vil bli arbeidet med definisjoner og nye indikatorer på oppfyllelse av rensekrav. Skjemaproduksjonen og datafangsten har fungert bra, bortsett fra vannverkens rapportering som fortsatt har noen problemer etter at rapporteringen er lagt om via Altinn til Mattilsynet.

2.2. Arbeidsgruppas anbefalinger

Arbeidet med nøkkeltall for oppfyllelse av rensekrav er ikke fullført, og arbeidet med utvikling videreføres i høst og fram mot neste års innrapportering.

Arbeidsgruppa anbefaler at de nasjonale estimatene på nivå 3 presenteres før kommunene i lista over regioner slik at dette er et klart og synlig valg for brukerne av statistikken.

3. Evaluering av siste rapportering

3.1. Utarbeiding av skjema

Husholdningsavfall - Skjema 21 og 21C:

Ingen særskilte kommentarer.

Avløp og slam - Skjema 26A og 26B1, 26B2, 26C, 26D:

Skjemaene er bortsett fra kosmetiske justeringer uendret sammenlignet med fjorårets rapportering.

Kommunale gebyrer knyttet til bolig – Skjema 22:

Ingen særskilte kommentarer.

Kostnadsdekning - Skjema 23:

Ingen særskilte kommentarer.

Vannverksregisteret (VREG):

Kommunene rapporterte for andre gang vannverksdata via Altinn til Mattilsynet. Mattilsynet oversender etter avtale uttrekk av data fra MATS til Vannverksregisteret ved FHI. I årets rapportering ble det mulig å registrere vannleveranser fra leverende behandlingsanlegg til mottakende vannverk. Noen ledetekster ble endret på bakgrunn av erfaringer fra forrige års innsamling.

3.2. Kontroller i skjemaene

Husholdningsavfall - Skjema 21 og 21C:

Ingen særskilte kommentarer.

Avløp og slam - Skjema 26A og 26B1, 26B2, 26C, 26D:

Kontroller i skjema omfatter i hovedsak feilmeldinger dersom viktig informasjon mangler i det rapporterte skjemaet. Det foretas ingen sjekk mot nivåer fra fjorårets rapportering i selve skjemaene, da dette tas først i den overordnede revisjonen når dataene er i hende hos Statistisk sentralbyrå.

Kommunale gebyrer knyttet til bolig – Skjema 22:

Ingen særskilte kommentarer.

Kostnadsdekning - Skjema 23:

Ingen særskilte kommentarer.

3.3. Innsamling av data (rapporteringen)

Longyearbyen lokalstyre har sendt inn skjemaene 21, 26A, 26B1, 22 og 23. Disse er inkludert i tabellene nedenfor.

Husholdningsavfall - Skjema 21 og 21C:

Tabell 1: Nøkkeltall for mottak av avfallsskjema

Skjema	Antall skjema mottatt, februar	Antall skjema mottatt, juni	Andel mottatt, juni, prosent	Endring fra året før, prosentpoeng
21	392	423	98	+ 3
21C	-	64	100	0

Avløp og slam - Skjema 26A og 26B1, 26B2, 26C, 26D:

Tabell 2: Nøkkeltall for mottak av avløpsskjema

Skjema	Antall skjema mottatt, februar	Antall skjema mottatt, juni	Andel mottatt, juni, prosent	Endring fra året før, prosentpoeng
26A	369	399	93	0
26B1	-	2 170	-	+1
26B2	-	358	-	-1
26C	-	121	-	-3
26D	-	392	-	-7

Tall for antall skjema mottatt i februar er basert på antall skjema som ble med i mars-publiseringen 15.03. (omfatter også noen skjema rapportert etter 15. februar – dvs. fristen for innlevering). Antall skjema rapportert i februar utenom 26A, er ikke registrert.

Generelt sett har innrapporteringen for de aktuelle skjemaene stort sett i tråd med tidligere rapporteringer – litt variasjoner, men ikke utenfor det som anses som normale svingninger.

Gebyrer knyttet til bolig – Skjema 22:

Tabell 3: Nøkkeltall for mottak av skjema 22

Skjema	Antall skjema mottatt, februar	Antall skjema mottatt, juni	Andel mottatt, juni, prosent	Endring fra året før, prosentpoeng
22	397	419	97	+2

Datafangsten er forbedret noe, med en økning på 2 prosentpoeng i forhold til fjoråret. Det har ikke vært noen henvendelser i forbindelse med innrapporteringen, noe som tyder på at kommunene ikke har hatt problemer i forbindelse med innsending av data.

Kostnadsdekning – Skjema 23:

Tabell 4: Nøkkeltall for mottak av skjema 23

Skjema	Antall skjema mottatt, februar	Antall skjema mottatt, juni	Andel mottatt, juni, prosent	Endring fra året før, prosentpoeng
23	370	404	94	-1

Datafangsten er noe redusert i forhold til fjoråret med en nedgang på ett prosentpoeng.

I etterkant av den sentrale purringen ble det sendt e-post til alle kommuner som ikke hadde levert skjema 23. Det ble også sendt e-post til de kommunene som hadde mangelfull utfylling av skjema. Etter dette har det vært betydelig kontakt i form av både e-post og telefon. Dette arbeidet har pågått tett opp til publiseringstidspunktet.

Vannverksregisteret (Vreg):

Datasettet fra Vannverksregisteret blir levert av Folkehelseinstituttet. Datasett ble levert til både prøvekjøringer og endelig kjøring av nøkkeltall til KOSTRA-faktaarkene. Datasettet legges på serverområdet som eksterne data før kjøring av nøkkeltall. Det nye vannverkregisteret, hvor data fra FHI og Mattilsynet er slått sammen, ble etablert i fjor, og det er laget rutiner for hvordan data skal overføres fra Mattilsynet til FHI. Det lokale Mattilsynet skal sikre innrapportering og kvalitetssjekk av data. Kommunene rapporterer vannverksdata til Mattilsynet via Altinn. Purring tas hånd om av Mattilsynets distriktskontorer, og KOSTRA-datoene er styrende for dette arbeidet.

Den nye innrapporteringsløsningen er årsaken til at svarprosenten i fjor ble redusert, og den har i år blitt en del forbedret.

Av ca. 1700 **rapporteringspliktige** vannverk er det, per 16. juni, 1065 kommunale vannverk. Disse utgjør ca. 62 % av vannverkene og ca. 91 % av den forsynte befolkning.

Kommunale vannverk finnes i 409 av 430 kommuner (21 kommuner har bare private vannverk). Ca 1065 vannverk er kommunale /interkommunale. 408 av 430 kommuner har rapportert data for kommunale vannverk.

22 kommuner har vannforsyning organisert som BA, AS o.l, men noen av disse kommunene med vannforsyning organisert som AS er heleid av kommunene. Disse vannverkene rapporterer til Mattilsynet, men har hittil ikke kommet med i publiseringen i KOSTRA. Det arbeides med å endre uttrekket slik at disse vannverkene blir med.

Tabell 5: Rapportering fra kommunale vannverk

Skjema	Antall skjema mottatt, februar	Antall skjema mottatt, juni	Andel mottatt, juni, prosent	Endring fra i fjor, prosentpoeng
VREG	-	912	86	+5

Små vannverk som ikke er rapporteringspliktige til Vannverksregisteret, men som allikevel har rapportert, blir ikke tatt med i KOSTRA-rapporteringen.

3.4. Bearbeiding/revisjon og kontroll

Avløp og slam - Skjema 26A og 26B1, 26B2, 26C, 26D:

Revisjonen er lagt på et overordnet nivå, med prioritering av spesielt store og grove feil.

Purring ble sendt ut i starten av april samtidig for de fem avløpsskjemaene, og responsen var generelt god, selv om det fremdeles finnes tilfeller av frafall for deler av rapporteringen og enkelte kommuner.

I en del tilfeller fungerer purringen også som en bevisstgjøring på kommuner som regelrett har misforstått hvilke skjema man skal fylle ut og hvor mange.

Vannverksregisteret (Vreg):

Etter at det ble etablert en database i Mattilsynet, har det vært utført i samarbeid med FHI en kvalitetssikring av innholdet i databasen og , men det fortsatt mange gjenværende feil i de “strukturelle” dataene.

Mattilsynets hovedkontor har koordinerende rolle i datafangsten, mens det er Mattilsynets Distriktskontorer som sender ut brev, purrebrev med varsel om pålegg og kvalitetssikrer data.

FHI utfører også revisjon og kvalitetssikring. Ved feil tar de kontakt med distriktskontorene..

3.5. Publisering**Husholdningsavfall - Skjema 21 og 21C:**

Ingen spesielle kommentarer

En artikkel i serien Dagens Statistikk (DS) ble publisert 24. juni 2011:
(<http://www.ssb.no/emner/01/05/10/avfkomm/>).

Skjema 22:

Ingen spesielle kommentarer

Artikkel i serien Dagens Statistikk (DS) ble publisert 23. juni 2011:
(<http://www.ssb.no/emner/05/03/kommgeb/>)

Skjema 23:**Tabell 6: Følgende nøkkeltall er satt inn:**

Nøkkeltall	Enhet
- herav andel driftsutgifter for avløpsrensing per tilknyttet innbygger	Prosent
- herav andel driftsutgifter for avløpsnett/innsamling per tilknyttet innbygger	Prosent
- herav andel driftsutgifter for produksjon av vann per tilknyttet innbygger	Prosent
- herav andel driftsutgifter for distribusjon av vann per tilknyttet innbygger	Prosent

Tabell 7: Følgende grunnlagstall er satt inn:

Grunnlagstall	Enhet
- direkte driftsutgifter funksjon 350	1000 kroner
- direkte driftsutgifter funksjon 353	1000 kroner
- herav kapitalutgifter hos ekstern produsent funksjon 350	1000 kroner
- herav kapitalutgifter hos ekstern produsent funksjon 353	1000 kroner
- henførbare indirekte driftsutgifter funksjon 350	1000 kroner
- henførbare indirekte driftsutgifter funksjon 353	1000 kroner
- kalkulatoriske rentekostnader funksjon 350	1000 kroner
- kalkulatoriske rentekostnader funksjon 353	1000 kroner
- kalkulatoriske avskrivninger funksjon 350	1000 kroner
- kalkulatoriske avskrivninger funksjon 353	1000 kroner
- andre inntekter funksjon 350	1000 kroner
- andre inntekter funksjon 353	1000 kroner
- direkte driftsutgifter funksjon 340	1000 kroner
- direkte driftsutgifter funksjon 345	1000 kroner
- herav kapitalutgifter hos ekstern produsent funksjon 340	1000 kroner
- herav kapitalutgifter hos ekstern produsent funksjon 345	1000 kroner
- henførbare indirekte driftsutgifter funksjon 340	1000 kroner
- henførbare indirekte driftsutgifter funksjon 345	1000 kroner
- kalkulatoriske rentekostnader funksjon 340	1000 kroner
- kalkulatoriske rentekostnader funksjon 345	1000 kroner

- kalkulatoriske avskrivninger funksjon 340	1000 kroner
- kalkulatoriske avskrivninger funksjon 345	1000 kroner
- andre inntekter funksjon 340	1000 kroner
- andre inntekter funksjon 345	1000 kroner

Avløp og slam - Skjema 26A og 26B1, 26B2, 26C, 26D:

Fakta-arkene er i hovedsak like som tidligere, bortsett fra at seks grunnlagstall er lagt til i faktaarket:

Tabell 8: Følgende nye grunnlagstall er innført:

Grunnlagstall	Enhet
Lengde ledningsnett med ukjent alder	Meter
Lengde ledningsnett etter 2000 (meter)	„
Lengde ledningsnett 1980-99 (meter)	„
Lengde ledningsnett 1960-79 (meter)	„
Lengde ledningsnett 1940-59 (meter)	„
Lengde ledningsnett før 1940 (meter)	„

Artikkel i serien Dagens Statistikk (DS) ble publisert 24. juni 2011 (http://www.ssb.no/var_kostr/).

Vannverksregisteret (VREG):

Fakta-arkene er i hovedsak likt med tidligere med unntak av at følgende grunnlagstall og nøkkeltall under er lagt til i faktaarkene:

Tabell 9: Følgende nye grunnlagstall og nøkkeltall er innført:

Grunnlagstall	Enhet
Antall innbyggertimer uten avbrudd i vannforsyningen	Innbyggertimer
Antall innbyggertimer med avbrudd i vannforsyningen, uansett årsak	„
Antall innbyggertimer med avbrudd i vannforsyningen, ikke-planlagt	„
Nøkkeltall	
Gjennomsnittlig årlig avbruddstid i vannforsyningen (totalt)	Timer
Gjennomsnittlig årlig avbruddstid i vannforsyningen (ikke-planlagt)	„

Artikkel i serien Dagens Statistikk (DS) ble publisert 21. juni 2011: (http://www.ssb.no/emner/01/04/20/vann_kostr/)

Nasjonale tall.

Det var i årets publisering mulighet for å frigi estimerte landstall for grunnlagstallene (nivå 3). Dette er nytt av året. Tanken er at man skal kunne gi landstall uavhengig av om det er tilfeller av at kommuner ikke rapporterer, og at man dermed kan gi en mer korrekt vurdering enn det som ville være tilfelle av å regelrett summere alle rapporterte tall opp til et (muligens for lavt) landstall både i mars (foreløping publisering) og juni publiseringen (endelig publisering).

Det er på VAR-området kun publisert enkelte økonomitall i form av landsestimer i 2011. Det ventes at flere vil legges ut etter hvert, men at det vil være behov for mer tid til å gjøre de nødvendige vurderinger og få estimatet mest mulig faglig korrekt.

3.6. Brukerreaksjoner

Det virker som at kommunene er fornøyd med den tekniske plattformen som benyttes i rapporteringen, og at man i økende grad har overkommet de fleste tekniske problemene som var til stede da den nye online løsningen ble igangsatt for et par år siden.

Delegeringsfunksjonen i skjemaet er bl.a. en flittig benyttet funksjon som øker fleksibiliteten i forhold til å gi andre ansvar og tilgang til utfylling av bestemte deler av skjemaet.

4. Ønskede endringer i kontoplanen (funksjon og art)

Arbeidsgruppa har ingen forslag til endringer i kontoplanen.

5. Ønskede endringer i skjema/filuttrekk

5.1. Bakgrunn for endring

Det vurderes å ta inn spørsmål om ombruk i skjemaet for husholdningsavfall for å lage statistikk over hvor mange kommuner som tilbyr slik tjeneste til innbyggerne. For øvrig er det kun ønske om kosmetiske endringer enkelte skjemaer.

5.2. Forslag til endring

Spørsmål om husholdningsavfall til ombruk vil bli vurdert satt inn i skjemaet for husholdningsavfall.

6. Ønskede endringer i faktaark

6.1. Ønskede endringer

En gjennomgang av faktaarkene avdekket ingen behov for store endringer i nøkkeltallene, men pekte på en mulighet for justeringer i beregningsmåtene for enkelte av nøkkeltallene.

6.1.1. Fjerning av eksisterende nøkkeltall

Ingen nøkkeltall ønskes fjernet.

6.1.2. Nye nøkkeltall

Arbeidet med å innføre nye nøkkeltall på avløpsområdet for å måle oppfyllelse av rensekrav er krevende og ikke ferdigstilt. Beregningsmåten for nøkkeltallene er ikke klarlagt, og arbeidet med utvikling av nye nøkkeltall videreføres i høst og til neste år.

Utover dette er det ikke ønske om noen nye nøkkeltall.

6.1.3. Endring av innhold i allerede eksisterende nøkkeltall

I noen av nøkkeltallene på vann- og avløpsområdet inngår antall innbyggere tilknyttet. Her er ikke fritidsbebyggelsen inkludert, og en metode for å inkludere disse vil prøves ut. I de innrapporterte data finnes det opplysninger om tilknyttet fritidsbebyggelse. Det vurderes om disse opplysningene kombinert med en faktor for hvor mange personer som skal regnes per fritidsbebyggelse, kan benyttes for å få et totaltall for antall innbyggere tilknyttet.

7. Videreutvikling av KOSTRA

7.1. Kvalitetsindikatorer

Det er ikke gjort endringer i kvalitetsindikatorene ved årets publisering.

To nye indikatorer for forsyningssikkerhet for vannforsyning er innført i faktaarket for vann, og disse indikatorene vil ved neste års publisering bli satt inn som kvalitetsindikatorer.

Tabell 10: Nye kvalitetsindikatorer ved neste års publisering:

Kvalitetsindikator	Enhet
8. Gjennomsnittlig årlig avbruddstid i vannforsyningen (totalt)	Timer
Gjennomsnittlig årlig avbruddstid i vannforsyningen (ikke-planlagt)	Timer

7.2. Kommunal tjenesteproduksjon - Hvordan få med hele bildet?

På vann- avløps- og avfallssektoren viser de aller fleste nøkkeltallene allerede hele bildet. Faktaarkene her inneholder nøkkeltall hvor data fra selvkostregnskapet for de enkelte sektorer inngår. Disse dataene er ikke hentet fra kommuneregnskapet, men innrapportert i skjema 23; Kostnadsdekning i vann- avløps- og avfallssektoren. Disse dataene omfatter derfor hele tjenesteproduksjonen, og kan anses som konserntall.

7.3. Annet

Det er, som nevnt tidligere, i år lagt til rette for å frigi estimat på landsnivå for grunnlagstallene (nivå 3) i år. Det vil arbeides mer med dette for å legge ut flere estimater enn det som er tilfelle i dag.

Det er ønskelig at estimatene på nivå 3 presenteres før kommunene i lista over regioner slik at dette er et klart synlig valg.

En videreutvikling fra sentralt hold er å overføre tanken med estimater også for nøkkeltallene (nivå 2), og muligens også mot mer regional inndeling (fylke og kommunegruppe).

Annet

Til neste års arbeidsgruppevirksomhet vil indikatoren for beredskap for vann bli vurdert for eventuelt å finne mer egnede/utfyllende indikatorer.

Folkehelseinstituttet blir initiativtaker.

Referanser

Vedlegg

10.1 Skjema 21 Husholdningsavfall

10.2 Skjema 21C Husholdningsavfall i interkommunal renovasjon

10.3 Skjema 22 Kommunale gebyrer knyttet til bolig

10.4 Skjema 23 Kostnadsdekning i vann-, avløps- og avfallssektoren

10.5 Skjema 26A Offentlig ledningsnett, tilknytning, og små avløpsanlegg.

10.6 Skjema 26B1 Avløpsanlegg iht. kapittel 13 i Forurensningsforskriften

10.7 Skjema 26B2 Avløpsanlegg iht. kapittel 14 i Forurensningsforskriften

10.8 Skjema 26C Behandling og disponering av avløpsslam

10.9 Skjema 26D Offentlig ledningsnett for avløpsanlegg omfattet av Forurensningsforskriften kapittel 14

10.10 Årlig innrapportering av vannforsyningssystem (rapporteres til Mattilsynet via Altinn) se: <http://www.mattilsynet.no/skjema/vann>

Fysisk planlegging, kulturminner, natur og nærmiljø (KNNM)

1. Innledning

1.1. Arbeidsgruppens ansvar og sammensetning

KOSTRA for fysisk planlegging, kultur, natur og nærmiljø (KNNM) ble opprettet våren 1998, og har levert rapport til Samordningsrådet for KOSTRA hvert år siden da. Arbeidsgruppa dekker områdene fysisk planlegging, kulturminner, natur- og nærmiljøarbeid i kommunene. Arbeidsgruppa har hatt tre møter første halvår 2011, der følgende personer har møtt:

Øystein Nesje, MD

Mari Olea Lie, MD

Hans A. Støen, Bærum kommune (representant for Kommunenes sentralforbund (KS))

Sølve Bjørkevoll, Askim kommune

Petter Wiberg, Bergen kommune

Jan Petersen, Oslo kommune

Even Vaboen, Kommunal og regionaldepartementet (KRD)

Håkon Løvli, Statens kartverk (SK)

Ole Christian Tollersrud, Riksantikvaren (RA)

Marit Langen, Statens bygningstekniske etat (BE)

Anders Reinertsen, BE

Wilhelm Holst Skar, BE

Randi Langøigjelten, Hedmark fylkeskommune

Jill Ina Åsmul, Direktoratet for naturforvaltning

Jørn Kristian Undelstvedt, Statistisk sentralbyrå (SSB), leder av arbeidsgruppa

Svein Homstvedt, SSB

Lisbet Høgset, SSB

Corretta Aluoch Arodi, SSB

Faste medlemmer som har meldt forfall til møtene avholdt hittil i 2011:

Ingerid Angell-Petersen, Direktoratet for naturforvaltning (DN)

Kari Ottestad, Østfold fylkeskommune

Asle Moltumyr, Sosial- og Helsedirektoratet

Varamedlemmer som har møtt:

Ingunn Holm, Riksantikvaren

Inger Kristiansen, Oslo kommune

Berit Viig, Bærum kommune

Nye medlemmer oppnevnt hittil i 2011:

Wilhelm Holst Skar, Statens bygningstekniske etat

Randi Langøigjelten, Hedmark fylkeskommune

Eva Enkerud, Marker kommune

Jill Ina Åsmul, Direktoratet for naturforvaltning

Avtroppende medlemmer hittil i 2011:

Vi takker de avtroppende medlemmene Anders Reinertsen (BE), Ingerid Angell-Petersen (DN) og Kari Ottestad (Østfold fylkeskommune) for innsatsen i gruppa.

I tillegg til møter i arbeidsgruppa har det vært avholdt møte i arbeidsutvalg som har lagt fram forslag for en samlet arbeidsgruppe.

Arbeidsgruppa har ansvar for følgende funksjoner i henhold til regnskapsfunksjonene:

Kommuner:

301 Plansaksbehandling
302 Bygge- og delesaksbehandling og seksjonering
303 Kart og oppmåling
335 Rekreasjon i tettsted
360 Naturforvaltning og friluftsliv
365 Kulturminnevern
Fylkeskommuner:
715 Lokal og regional utvikling
716 Friluftsliv og miljø
750 Kulturminnevern

Føringer for arbeidet i 2011 er gitt i mandat (se http://www.ssb.no/kostra/sr/mandat_arbgr_2011.doc). Særskilte oppgaver for 2011 (for øvrig de samme som for 2010):

8. Arbeidet med indikatorer for brukerrettet informasjon, spesielt hvorvidt det er kø/ventelister for å motta tjenestene og informasjon om brukerbetaling for tjenestene, videreføres. Oppgaven gjelder kun for de gruppene hvor dette er en aktuell problemstilling.
9. Gruppene skal vurdere registerbasert personellrapportering innenfor sitt område, i samarbeid med KOSTRAS delprosjekt på området.

Oppgave 1 er etter det arbeidsgruppas oppfatning dekket opp av indikatorer etablert gjennom flere år og de omfatter temaene saksbehandlingstid og standardgebyrer. Arbeidsgruppa har våren 2011 ikke mottatt signaler om at det er behov for utvidelse av indikatorsettet med hensyn til brukerrettet informasjon.

Oppgave 2 er fulgt opp gjennom kontakt med prosjektleder for delprosjektet på registerbasert personellrapportering og det ble avklart at KNNM-området foreløpig ikke er omfattet av prosjektet.

2. Oppsummering og anbefaling

2.1. Utviklingsoppgaver – sentrale KOSTRA-organer

Arbeidsgruppenes mandat

Arbeidsgruppa foreslår for Samordningsrådet for KOSTRA at det i arbeidsgruppenes mandat for 2012 blir lagt inn en presisering av hvordan de formelle beslutningene i forbindelse med KOSTRA-rapporteringens innhold og omfang fattes.

Differensiert rapportering

Arbeidsgruppa anmoder Samordningsrådet for KOSTRA om å vurdere mulighetene for reduksjon av kommunenes oppgavebyrde gjennom å legge om til en ordning med differensiert rapportering.

Uttrekk fra kommunale sak-, arkiv-, og fagsystemer

De ulike KOSTRA-organene må arbeide for at kommunene skal få fagsystemer som gjør de i stand til å aggregere data på en automatisert måte til bruk i skjema-rapporteringen, alternativt sende data direkte til KOSTRA uten aggregering til skjema.

Det er i noen sammenhenger kommet fram at det er planer for en videreføring av prosjektet "Geointegrasjon" (<http://www.geointegrasjon.no/>), et prosjekt som hadde formålet å få utarbeidet felles grensesnittstandarder og prinsipper for samspill mellom fagsystemer og saks-/arkivsystemer innenfor kommunal sektor. KOSTRA-ledelsen bør undersøke hvilke muligheter som ligger her for utnyttelse av erfaringene og kompetansen hos systemleverandørene som har deltatt i "Geointegrasjon".

2.2. Utviklingsoppgaver – fagseksjonen og arbeidsgruppa

Veileder

Brukerreaksjonene tilsier at det er nødvendig å oppdatere og forbedre veilederen.

Skjemaer

I **skjema 20** er det lagt inn forslag om mindre utvidelser av spørsmålene om tilsynssaker og pålegg i byggesaker.

I **skjema 20Plan** er det foreslått utvidelse i begrenset omfang, i form av spørsmål om planstrategi, men med virkning fra og med statistikkåret 2012. For rapportering for 2011 er det lagt inn spørsmål om interkommunalt plansamarbeid.

I **skjema 51** er det foreslått spørsmål om planstrategi og forekomst av regionale planer, men med virkning fra og med statistikkåret 2012. For rapportering for 2011 er det lagt inn spørsmål om sikring av arkeologiske kulturminner.

Faktaark

Faktaarket for kommuner, nivå 2, foreslås splittet i 5 fra og med publiseringen i 2012. Faktaarket for fylkeskommuner, nivå 2, foreslås splittet i 2 fra og med publiseringen i 2012.

En gjennomgang av faktaarkene (kommuner og fylkeskommuner) har resultert i forslag om å ta ut 29 nøkkeltall. For 2011 er det planlagt å differensiere nøkkeltall om saksbehandlingstid i byggesaker med hensyn til saker med 3 ukers frist og 12 ukers frist.

2.3. Oppsummering av 2010-rapporteringen

Produksjonen av skjemaene for 2010 gikk bedre enn for årgangen før. Det gjenstår en del arbeid med å legge inn kontroller i skjemaene etter omlegging fra gammel versjon av Designer (verktøy for å programmere skjema) og oppsplitting samt oppdatering av innholdet i skjemaene.

Svarprosenten på skjema 20 er på veg opp, og for 2010 er den 96 prosent. Skjema 20Plan er nytt for 2010-rapporteringen og svarprosenten er på 95. Dette er i samsvar med våre forhåpninger, siden innholdet i skjemaet er flyttet over fra skjema 20 og bør være kjent for kommunene, men det er likevel svært gledelig at splittingen av skjema 20 har fungert uten store problemer. Skjema 51 har for 2010 en svarprosent på 95, siden en fylkeskommune ikke har rapportert.

Publiseringen av nøkkeltall 15. mars og 15. juni gikk som planlagt. Artikler relatert til skjema 20, 20Plan og 51 ble publisert 22. juni.

Noen av nøkkeltallene om innsigelser til kommunale planer ble ikke publisert 15. juni 2011. Dette skyldes omfattende feil-rapportering og manglende rapportering på spørsmålene. Nøkkeltallene skal publiseres igjen neste år dersom det lykkes å få hevet kvaliteten på rapporteringen.

3. Evaluering av siste rapportering

3.1. Utarbeiding av skjema

Arbeidet med å oppdatere spørreskjemaet i Designer (skjemaverktøy) gikk bedre enn for 2009-versjonen. Funksjonaliteten i programmet var forbedret fra året før, og det var kortere svartider, mindre heng og flere snarveier for å programmere funksjonalitet.

Skjemaene ble laget med et betydelig antall obligatoriske felt. Det viste seg at dersom disse ikke var utfylt gikk det ikke å sende inn skjemaene. Systemet er bygd opp slik at disse skjemaene ikke kunne sendes inn "med feil" slik det er mulig for skjema med validerte felt (varsel om feil eller mangler).

3.2. Kontroller i skjema

På bakgrunn av erfaringene med revisjonen av 2010-datene ser vi at det fortsatt er behov for å legge inn kontroller i skjemaene. De fleste kontrollene ble tatt ut ved overgang til Designer for å gjøre skjemaene lettere å drifte på nettet.

3.3. Innsamling av data (rapporteringen)

Online rapportering

I en periode etter at skjemaene var lagt ut var det slik at de hadde en rekke felt med status "obligatorisk". Det var ikke mulig å sende inn skjemaene uten at disse var fylt ut med korrekt type og antall tegn. Dette viste seg å være for strenge krav til brukerne av skjemaene og nye versjoner uten obligatoriske felt ble lagt ut. For øvrig fungerte rapporteringsløsningen slik den var tenkt.

Registerinformasjon som inngår i nøkkeltallene:

Befolkning

Befolkningstallene hentes fra SSBs befolkningsstatistikk, med tall per 31.12 i rapporteringsåret.

Fritidsboliger

Fra Matrikkelen hentes data for antall fritidsboliger i kommunene per januar i rapporteringsåret. Disse inngår i en rekke nøkkeltall som har årsinnbygger (definert nedenfor) i nevner.

Godkjent bruksareal

Fra Matrikkelen hentes godkjent bruksareal siste år. Tallet brukes som nevner i to nøkkeltall som indikator på produktivitet innen f. 302 Byggesaksbehandling og seksjonering.

Målebrev

Fra Matrikkelen hentes antall målebrev utstedt for etablering av grunneiendommer.

Årsinnbygger

Årsinnbygger er et konstruert begrep, og er en variabel som tar hensyn til at også feriebefolkningen beslaglegger planleggingskapasitet i kommunen. Inngår som nevner i en rekke nøkkeltall. Beregnes slik:

Folkemengde i alt + antall fritidsboliger * 3.

Eiendommer

Fra Matrikkelen hentes tall over antall eiendommer i kommunene per januar i rapporteringsåret.

Kystlinje utenom tettsteder

Lengden av kystlinjen utenom tettsteder i hver kommune beregnes av SSB basert på grunnlagsdata fra Statens kartverk og SSBs tettstedsgrenser. Disse tallene inngår i nøkkeltallet "Antall dispensasjoner knyttet til nye bygninger i strandsonen per 100 km kystlinje".

Vedtaksfredete kulturminner

Fra Riksantikvaren hentes tall over antall vedtaksfredete kulturminner i fylkene per januar i rapporteringsåret. Disse inngår i ett nøkkeltall på fylkesnivå (antall innvilgede dispensasjoner per fredet kulturminne).

Kartstatus i kommunene fra Statens kartverk

Statens kartverk (SK) har i en årrekke oversendt planer og status på kartstandard og kartlagt areal per 01.01 i kommunene. Det er fylkeskartkontorene som gjør denne registreringen. Tallene baserer seg på Geovekstsamarbeidet der det er utarbeidet geodataplaner som omhandler blant annet status for etablering av digitalt kartverk og planer for videre etablering for hver kommune. Tall for 2010 er siste gang status skal publiseres i KOSTRA. Årsaken er at Statens kartverk nå har kommet så langt med førstegangskartlegging, at det i fremtiden stort sett vil foregå periodisk ajourhold (nyfotografering og kartkonstruksjon av eksisterende kartlegging).

Statlig sikra friluftsområder

Datasett innhentes fra Direktoratet for naturforvaltning (DN).

Arealer kartlagt med hensyn på naturverdier

Datasett innhentes fra Direktoratet for naturforvaltning (DN).

3.4. Bearbeiding/revisjon og kontroll

Sentrale purringsrutiner

Før publiseringen 15. mars ble det fra sentralt hold i SSB sendt ut påminnelser til alle kommuner og fylkeskommuner som ikke hadde fått godkjent skjema. Påminnelsene gikk ut 22. februar, 28. februar. Det er i tillegg sendt ut purring på manglende rapportering 20. mai.

Generelt om revisjonen av skjema 20, 20Plan og 51

Dataene for 2010 ble revidert med verktøyet DynaRev. Dette er første gang verktøyet brukes på skjema 20, 20Plan og 51. Fagseksjonen i SSB har begrenset erfaring med DynaRev og det er foreløpig ikke utviklet kontroller i verktøyet for å avdekke logiske feil og verdier som ligger utenfor forventede intervaller. Som et sammenligningsgrunnlag er det lagt inn to tidligere årganger med data for skjema

20 og 51. Dette lot seg ikke gjennomføre for skjema 20Plan, av tekniske årsaker (splitting av skjema 20 i to før 2010-rapporteringen).

Revisjonen har blitt gjennomført med fokus på store avvik fra tidligere års verdier og manglende utfylling av helt sentrale spørsmål. Feilsøking har blitt utført på alle innkomne skjema samlet ved hjelp av Excel. Dette gir mulighet til raskt å sortere fram uteliggere for hver enkelt variabel i datasettene, og visuelt å avdekke hvilke skjema som må følges opp nærmere på grunn av mangelfull utfylling og logiske brister. Videre oppfølging og korrigering av skjemaer utføres i DynaRev for å sikre god dokumentasjon og tilbakeføring av korrigerte skjema til produksjonsløpet for KOSTRA-nøkkeltall.

Rapportering på KOSTRA-skjema 20, kommuneskjema

Ved publisering i mars hadde 379 kommuner rapportert. I juni hadde tallet steget til 412.

Det vil si at 96 prosent av kommunene hadde levert skjema til publiseringen 15. juni.

Tabell 3.1. Svarprosent på skjema 20 ved tre sentrale milepæler i KOSTRA-løpet. Prosentandel av kommunene som har besvart

Skjema 20 Rapporteringsår	Av alle kommuner. Prosent		
	15. mars	15. april ¹	15. juni
2001	83	91	93
2002	89	93	95
2003	79	89	91
2004	82	89	95
2005	80	88	96
2006	81	89	93
2007	79	85	91
2008	83	87	91
2009	83	89	93
2010	88	92	96

¹ Ved revisjonsstart etter 15. april. Dato kan variere noe fra år til år.

Rapportering på KOSTRA-skjema 20Plan, kommuneskjema

Ved publisering i mars hadde 375 kommuner rapportert. I juni hadde tallet steget til 408.

Det vil si at 95 prosent av kommunene hadde levert skjema til publiseringen 15. juni.

Tabell 3.2. Svarprosent på skjema 20Plan ved tre sentrale milepæler i KOSTRA-løpet. Prosentandel av kommunene som har besvart

Skjema 20Plan Rapporteringsår	Av alle kommuner. Prosent		
	15. mars	15. april ¹	15. juni
2010	87	90	95

¹ Ved revisjonsstart etter 15. april. Dato kan variere noe fra år til år.

Rapportering på KOSTRA-skjema 51, fylkesskjema

Ved publiseringen 15. juni hadde 18 fylkeskommuner levert skjema, dvs. 95 prosent respons. Besvarelsene var generelt bra, og kun et par fylkeskommuner fikk tilbakemeldinger med spørsmål for oppklaring. Fylkeskommunen som ikke har rapportert har blitt purret flere ganger.

Tabell 3.2. Svarprosent på skjema 51 ved tre sentrale milepæler i KOSTRA-løpet. Prosentandel av kommunene som har besvart

Skjema 51	Av alle kommuner. Prosent		
Rapporteringsår	15. mars	15. april ¹	15. juni
2007	90	100	100
2008	95	95	95
2009	95	95	100
2010	95	95	95

¹ Ved revisjonsstart etter 15. april. Dato kan variere noe fra år til år.

3.5. Publisering

Faktaark med nøkkeltall for 2010 ble publisert 15. mars (ureviderte tall) og 15. juni (reviderte tall).

For 2010 ble det ikke utviklet nye nøkkeltall til faktaarkene.

I uke 25 publiserer vanligvis SSB to ”Dagens statistikk”-artikler, en med fokus på fysisk planlegging og en med fokus på nærmiljøinnsats i kommunene. De er å finne på:

- www.ssb.no/fysplan
- www.ssb.no/miljo_kostr

Nøkkeltallene angitt nedenfor, som tidligere har inngått i faktaarket for kommuner, ble ikke publisert 15. juni 2011. Dette skyldes en omfattende feil-rapportering og manglende rapportering på spørsmålene om innsigelser til kommunale planer.

Fagseksjonen har vurdert kvaliteten på nøkkeltallene slik de ville ha fremstått til å være under forsvarlig nivå. Nøkkeltallene skal publiseres igjen neste år dersom det lykkes å få hevet kvaliteten på rapporteringen:

- Antall innsigelser fremmet til kommunale planer
 - Andel av disse fremmet av fylkeskommunen (prosent)
 - Andel av disse fremmet av fylkesmannen (prosent)
 - Andel av disse fremmet av andre innsigelsesmyndigheter (prosent)
- Antall innsigelser per kommunal plan som er møtt med innsigelse

Nasjonale tall

Se omtale av nasjonale tall og hvordan de er beregnet på:

<http://www.ssb.no/kostra/art-2011-06-15-02.html>

I KOSTRA publiseres nøkkeltall fordelt på tjenesteområder for hver enkelt kommune/fylkeskommune. Manglende rapportering gjør det vanskelig å si noe om nøkkeltallene på nasjonalt nivå. For å bøte på dette er det nå estimert nøkkeltall for de kommunene/fylkeskommunene det mangler data for, slik at det på mange områder kan presenteres landstall. Det som nå er gjort:

- Alle typer nøkkeltall hvor det er fulltelling, det vil si hvor det er levert data fra alle kommuner/fylkeskommuner, summeres opp til sum for landet.
- For nøkkeltall hvor det mangler rapportering fra kommuner/fylkeskommuner, beregnes et *anslag* for verdien av dette frafallet, slik at man kommer frem til estimert nøkkeltall for hele landet og for landet utenom Oslo. Dette vil i faktaarkene og statistikkbanktabellene vises som to nye regioner.

Det er estimert nasjonale tall også for fysisk planlegging, kulturminner, natur og nærmiljø. Men, for 2010 gjelder det kun nivå 3 i KOSTRA, det vil si grunnlagsdataene for nøkkeltallene.

3.6. Brukerreaksjoner

Til skjema 20 og 20 Plan, et utdrag – på temaer/problemstillinger som dominerer i kommentarene:

Tilbakemeldingene går i hovedsak på at kommunene mangler saksbehandlingsverktøy som gjør de i stand til på en systematisk og ryddig måte å samle saksbehandlingsinformasjonen KOSTRA etterspør (antall saker, saksbehandlingstid med mer). Mange må basere seg på manuell opptelling og ser at de svarer mangelfullt, andre unnlater å svare på spørsmål på grunn av kapasitetsbegrensninger. Spørsmål som dreier seg om kvantifisering av arealer er problematiske fordi mange kommuner fortsatt ikke har fått digitalisert sine reguleringsplaner. Noen mener at skjemaene er for vanskelig å besvare og aldri kan bli riktig og komplett utfylt.

Det er i noen sammenhenger kommet fram at det er planer for en videreføring av prosjektet "Geointegrasjon" (<http://www.geointegrasjon.no/>). En videreføring kan være å sørge for at leverandører av kommunale sak-, arkiv- og fagsystemer tilpasser sine produkter til rapporteringskravene i KOSTRA og eventuelt andre nasjonale rapporteringsordninger.

Til skjema 51, - temaer/problemstillinger som dominerer i kommentarene:

Kommentarene er for det meste av typen utfyllende opplysninger til det som er rapportert. Noen har påpekt at spørsmålene bør omformuleres for å passe bedre til gjeldene regelverk og forvaltningspraksis.

4. Ønskede endringer i kontoplanen (funksjon og art)

4.1. Bakgrunn for ønsket endring

Ingen forslag til endringer.

5. Ønskede endringer i skjema/filuttrekk

5.1. Bakgrunn for endring

Endring i skjema 20 Byggesaksbehandling, kulturminner, natur og nærmiljø (for kommuner)

De nye spørsmålene skal gi mer spesifisert informasjon om:

- tilsynssakene gjelder eksisterende bebyggelse eller for nye bygg
- gitte pålegg (samlet for alle fagområder) gjelder eksisterende bebyggelse eller for nye bygg.
- antall byggesaker hvor det er blitt utført tilsyn i rapporteringsåret.

Endring i skjema 20Plan Fysisk planlegging (for kommuner)

Behovet for å utvide skjemaet med spørsmål om kommunal planstrategi skyldes at plan- og bygningsloven av 2008 innførte planstrategi som et nytt verktøy i kommunene. For å overvåke om ny plandel i plan- og bygningsloven brukes etter hensikten, er det derfor behov for nye spørsmål i KOSTRA.

Informasjon fra de nye spørsmålene er ment til bruk i planlegging og myndighetsutøvelse. Overordnede planmyndigheter ønsker å se både om kravet om handlingsdel til samfunnsdelen i kommuneplan følges opp, og om kommunene benytter muligheten til å koble handlingsdelen til kommunelovens økonomibestemmelser.

Endring i skjema 51 Fysisk planlegging, kulturminner, natur og nærmiljø (for fylkeskommuner)

Planstrategi og regionale planer:

Bakgrunnen for å ta spørsmål om planstrategi inn i skjema 51 til fylkeskommunene er at plan- og bygningsloven av 2008 innførte planstrategi som et nytt verktøy både i kommunene og på regionalt nivå. Regional planstrategi skal utarbeides minst én gang i hver valgperiode og senest ett år etter konstituering (jf. plan- og bygningslovens kap. 7). For å sørge for at ny plandel i plan- og bygningsloven brukes etter hensikten, og som en følge av nytt regelverk, er det derfor behov for nye spørsmål i KOSTRA for å få informasjon til bruk i planlegging og myndighetsutøvelse.

Videre mangler skjemaet til fylkeskommunene per i dag spørsmål om omfanget av planer. I dag spørres det etter en rekke temaer i planer (spørsmål 2.1), men ikke om hvor mange regionale planer som vedtas i løpet av rapporteringsåret eller om hvor mange planer som omfatter flere fylker. Fylkesgrenser er administrative grenser, og mange av feltene/temaene det planlegges på går naturlig over disse grensene. Et eksempel er villrein hvor det for tiden pågår flere store planarbeid som dekker flere fylker. Andre eksempler er vann, småkraftverk med mer.

Utviklingen i antall regionale planer over tid gir en indikasjon på planaktiviteten på regionalt nivå. Antall planer som omfatter flere fylker kan si oss noe om plansamarbeid over fylkesgrenser og hvordan utviklingen i aktivitetsnivået er over tid.

Sammen med dagens spørsmål om plantema i spørsmål 2.1 vil de tre nye planlagte spørsmålene gi informasjon på vesentlige områder innen arealforvaltningen på regionalt nivå. Planmyndighetene skal følge med på utviklingen, og KOSTRA-systemet er det viktigste verktøyet for å innhente og gjøre tilgjengelig informasjon om arealstatus, arealutvikling og planstatus i fylkeskommunene.

Sikring av automatisk fredete arkeologiske kulturminner:

Antallet sikrede arkeologiske kulturminner er en indikator på oppnåelse av nasjonalt mål på dette miljøområdet. Utvidelsen av skjemaet skal med for rapporteringen av 2011, og dette er varslet til fylkeskommunene.

5.2. Forslag til endring

Mindre endringer av tekst, som tilpasning til nytt lovverk, ny plassering av forvaltningsoppgaver eller som følge av tilbakemeldinger om behov for klarere spørsmålsformuleringer og hjelpetekster er ikke tatt med i oppsummeringen.

Endring i skjema 20 Byggesaksbehandling, kulturminner, natur- og nærmiljø (for kommuner)

I spørsmål C.13 om utøvelse av tilsyn er det planlagt endring av skjemaet som innbærer 5 nye datafelt (markert med VXXXX).

C.13. Utøvelse av tilsyn, jf. PBL-08 § 25-1			
1. Gjennomførte tilsyn med rapport/samlerapport	Antall tilsyn	- Herav i eksisterende bygg	- Herav i nye bygg
a. Antall tilsyn i omsøkte byggesaker	V1644	VXXXX	VXXXX
b. Antall tilsyn med ikke omsøkt byggevirksomhet	V1740	VXXXX	VXXXX
			Antall byggesaker
c. Antall byggesaker hvor det er utført tilsyn (ett eller flere)			VXXXX
2. Antall tilsyn med fokus på følgende tema:			
a. Produkter til byggverk			V1720
b. Sikkerhet ved brann			V1624
c. Sikkerhet og bæreevne			V1625
d. Plassering av tiltak			V1721
e. Energibruk			V1627
f. Miljø og helse			V1722

g. Ytre miljø	V1629
h. Installasjoner og anlegg	V1630
i. Utearealer/Universell utforming	V1723
j. Planløsning/Universell utforming	V1724
k. Dokumentasjon FDV	V1725
l. Sluttokumentasjon	V1632
m. Avfallsplaner og miljøsanering	V1633
n. Annet	V1651

I spørsmål C.14 om pålegg, sanksjoner og andre virkemidler er det planlagt endring av skjemaet som innbærer 2 nye datafelt (markert med VXXXX).

C.14. Pålegg, sanksjoner og andre virkemidler, jf. PBL-08 Kapittel 32			
1. Pålegg	Antall	- Herav i eksisterende bygg	- Herav i nye bygg
a. Gitte pålegg, samlet for alle fagområder, jf. PBL-08 §§ 31-4, 32-3 og 32-4	V1726	VXXXX	VXXXX
2. Oppfyllelse av gitte pålegg siste år			
a. Forholdet ikke rettet opp og ikke fulgt opp videre			V1727
b. Forholdet rettet opp			V1728
c. Annet			V1729
3. Ytterligere sanksjoner			
a. Forelegg			V1730
b. Tvangsmulkt			V1731
c. Overtredelsesgebyr			V1732
d. Tvangsfullbyrdelse			V1733
e. Pålegg om stans			V1734
4. Andre virkemidler			
a. Advarsler			V1735
b. Tilbaketrekking av ansvarsrett			V1736
c. Rapporter til den sentrale godkjenningsordningen			V1737
d. Anmeldelser til politiet			V1738

Endring i skjema 20Plan Fysisk planlegging (for kommuner)

I spørsmål B.1 er det planlagt utvidelse med tre felt (markert med VXXXX) for å få inn informasjon om kommunal planstrategi og kommuneplaner. Dette skal ikke med i skjema for 2011, men først for statistikkåret 2012 (rapportering i februar 2013).

B.1. Hvilket år ble gjeldende kommunal planstrategi og kommuneplaner vedtatt?

	Vedtaksår
a. Kommunal planstrategi	VXXXX
b. Kommuneplanens samfunnsdel	V600
c. Kommuneplanens arealdel	V601
Svaralternativ Ja/nei	
d. Har kommunen vedtatt handlingsdel til kommuneplan siste år?	VXXXX
e. Inngår økonomiplan etter kommuneloven § 44 i handlingsdelen?	VXXXX

For spørsmålene B.8 – B.11 i 2010-utgaven er det planlagt en ny rekkefølge på delspørsmålene. Her er den nye rekkefølgen angitt ved titlene på spørsmålene:

B.8

B.8.a. Reguleringsplaner som omfatter arealer for vern av kulturmiljø eller kulturminner etter PBL-85 § 25, 1. ledd nr 6, PBL-08 § 12-5 nr.5, eller hensynssone for bevaring av kulturmiljø etter PBL-08 § 12-6, jf. § 11-8, 3. ledd c)

B.8.b. Areal vedtatt regulert til vern av kulturmiljø eller kulturminner etter PBL-85 § 25, 1. ledd nr.6, PBL-08 § 12-5 nr. 5. eller hensynssone for bevaring av kulturmiljø etter PBL-08 § 12-6, jf. § 11-8, 3. ledd c)

B.9

B.9.a. Reguleringsplaner som omfatter arealer med særlige landskapshensyn etter PBL-08 § 12-5 nr.5 eller hensynssone med særlig hensyn til landskap etter PBL-08 § 12-6, jf. § 11-8, 3. ledd c)

B.9.b. Areal vedtatt regulert til areal med særlige landskapshensyn etter PBL-08 § 12-5 nr.5 eller hensynssone med særlig hensyn til landskap etter PBL-08 § 12-6, jf. § 11-8, 3. ledd c)

B.10

B.10.a Reguleringsplaner som omfatter arealformål naturvern etter PBL-85 § 25, 1. ledd, nr. 6 eller PBL-08 § 12-5 nr. 5

B.10.b Areal vedtatt regulert til naturvern etter PBL-85 § 25, 1. ledd nr 6 og PBL-08 § 12-5 nr.5

Omstruktureringen medfører også en ny nummerering av de påfølgende spørsmålene i skjemaet.

For statistikkåret 2011 er det også ønskelig med et helt nytt spørsmål om interkommunalt plansamarbeid:

B.12. Interkommunalt plansamarbeid

	Ja/Nei
Har kommunen et formalisert interkommunalt plansamarbeid (jf. PBL-08, kap 9)?	VXXXX

Endring i skjema 51 Fysisk planlegging, kulturminner, natur og nærmiljø (for fylkeskommuner)

Det er planlagt nye spørsmål om planstrategi og regionale planer. De skal ikke med i skjemaet for 2011-rapporteringen, men for statistikkåret 2012 (rapportering i februar 2013).

	Vedtaksår
X.1. Når ble gjeldende regional planstrategi vedtatt?	VXXXX
	Antall
X.2. Hvor mange regionale planer ble vedtatt siste år?	VXXXX
X.3. Hvor mange av disse regionale planene omfatter flere fylker?	VXXXX

Det er planlagt utvidelse av del 6 med ett spørsmål (nr 6.9) og dette medfører ett nytt datafelt (angitt med VXXX).

6. Automatisk fredete kulturminner

	Antall
6.1. Hvor mange saker etter kulturminneloven § 9 har fylkeskommunen mottatt til sammen i rapporteringsåret?	V524
6.2. Hvor mange søknader som gjelder mindre, private, tiltak har fylkeskommunen mottatt i rapporteringsåret?	V804

	A. I forb. med kommune(del)-planer	B. I forb. med regulerings-planer	C. I forb. med energi- og vassdragssaker	D. I forb. med landbruks-saker	E. I forb. med andre saker
6.3. Hvor mange arkeologiske registreringer i medhold av KML § 9 har fylkeskommunen gjennomført i løpet av rapporteringsåret? (Antall)	V600	V601	V602	V603	V604
6.4. Hvor mange arkeologiske registreringer i mindre, private tiltak har fylkeskommunen gjennomført i løpet av rapporteringsåret	V805	V806	V807	V808	V809
6.5. I hvor mange av registreringene etter KML § 9 ble det påvist ikke tidligere kjente automatisk fredete kulturminner? (Antall)	V605	V606	V607	V608	V609
6.6. I hvor mange av registreringene etter KML § 9 ble det krevd kostnadsdekning etter KML § 10? (Antall)	V610	V611	V612	V613	V614

	NOK
6.7. Hvor stort beløp har fylkeskommunen krevd dekning for etter KML § 10 i rapporteringsåret?	V528
6.8. Hvor store kostnader har fylkeskommunen hatt i forbindelse med registreringer i mindre, private tiltak	V810
	Antall
6.9. I hvor mange tilfeller er det iverksatt sikring av automatisk fredet arkeologisk kulturminne i fylket?	VXXXX

6. Ønskede endringer i faktaark

6.1. Generell vurdering av faktaarkene

Faktaarkene i KOSTRA er svært verdifulle fordi de inneholder store deler av KOSTRA-KNNM-rapporteringen i detalj (faktaark nivå 3) i tillegg til interessante nøkkeltall på faktaark nivå 2. Men arbeidsgruppa mener at det fortsatt er vesentlige svakheter ved faktaarkene:

- KOSTRA er for lite synlig på dagens ssb.no og dette medfører at faktaarkene
 - er til dels ukjente, kanskje særlig for oppgavegivere.
 - er vanskelige å finne fram til.
 - omfatter for mange variabler, og kunne med fordel vært delt opp i flere faktaark.

Før publisering i mars 2012 foreslår arbeidsgruppa for KNNM at faktaark J på nivå 2 skal være splittet opp i 5 faktaark for kommune. Det første faktaarket skal omfatte et utvalg nøkkeltall med tall samlet for alle funksjoner på KNNM-området. De øvrige 4 faktaarkene er mer tema og funksjonsspesifikke. Faktaarket for fylkeskommuner foreslås delt opp i 2 faktaark.

Hensikten er å gi brukerne faktaark inneholdende et overkommelig antall nøkkeltall å forholde seg til. Ulempen er flere faktaark, men med god navnsetting bør det likevel fungere bedre enn dagens løsning.

En oppsplitting til flere faktaark vil også bidra til at oversikten i verktøyet for programmering av indikatorer til KOSTRAS faktaark (faktaarkadministrasjonen) blir langt bedre for de fagansvarlige på KNNM-området.

For nivå 3 skal det avklares om dette nivået skal organiseres på samme måte som nivå 2, deles opp etter skjematilhørighet eller om dagens oppsett videreføres. Dette er tenkt avklart i løpet av 2011 og forslag presenteres i arbeidsgruppas rapport i 2012.

Det er også foretatt en gjennomgang av nøkkeltallene med tanke på nytten av disse, og en rekke nøkkeltall foreslås tatt ut av faktaarkene. Se liste under kapittel 6.2.2.

6.2. Ønskede endringer

6.2.1. Justering av faktaark, nivå 2

Forslag til oppdeling av faktaark J for kommune, nivå 2:

Kommune J1. Fysisk planlegging, kulturminner, natur og nærmiljø (funksjon 301, 302, 303, 335, 360 og 365)

Prioritering

- Netto driftsutgifter til fysisk planlegging, kulturminner, natur og nærmiljø i prosent av kommunens samlede netto driftsutgifter.
- Netto driftsutgifter til fysisk planlegging, kulturminner, natur og nærmiljø per innbygger.

- Plan med spesiell fokus på biol. mangfold, friluftsliv og/eller kulturminner/kulturmiljø.
- Andel område- og detaljreguleringsplaner som omfatter spesialområde naturvern eller bevaring av kulturminner i forhold til alle område- og detaljreguleringsplaner vedtatt i rapporteringsåret.

Produktivitet/enhetspris

- Brutto driftsutgifter til fysisk planlegging, kulturminnevern, natur og nærmiljø per innbygger.

Kommune J2. Plan- og byggesaksbehandling, eierseksjonering (funksjon 301 og 302)Plansaksbehandling (funksjon 301)**Prioritering**

- Netto driftsutgifter til plansaksbehandling som andel av kommunens samlede netto driftsutgifter.
- Netto driftsutgifter til plansaksbehandling per innbygger.
- Alder for kommuneplanens arealdel.
- Alder for kommuneplanens samfunnsdel.
- Gjeldende plan eller retningslinjer med spesiell fokus på universell utforming.
- Gjeldende plan eller retningslinjer med spesiell fokus på klima og energi, som omfatter mål om å redusere klimagassutslipp.
- Antall kommune(del-)planer for areal vedtatt i rapporteringsåret.
- Antall tematiske kommune(del-)planer vedtatt i rapporteringsåret.
- Antall reguleringsplaner vedtatt av kommunestyret siste år.
- Av disse fremmet som private forslag.
- Antall område- og detaljreguleringsplaner vedtatt av kommunen siste år.
- Av disse fremmet som private forslag.

Produktivitet/enhetspris

- Brutto driftsutgifter til plansaksbehandling (funk. 301), per innbygger.
- Brutto driftsinntekter til plansaksbehandling, per innbygger.

Bygge-, delesaksbehandling og seksjonering (funksjon 302)**Prioritering**

- Netto driftsutgifter til bygge-, delesaksbehandling og seksjonering som andel av kommunens samlede netto driftsutgifter.
- Netto driftsutgifter til bygge-, delesaksbehandling og seksjonering per innbygger.
- Produktivitet/enhetspris.
- Brutto driftsutgifter bygge-, delesaksbehandling og seksjonering (f.302) pr. mottatt søknad og melding.
- Brutto driftsutgifter f. 302 Byggesaksbehandling og seksjonering pr. kvm. godkjent bruksareal.
- Brutto driftsutgifter til bygge-, delesaksbehandling og seksjonering (funk. 302), per innbygger.
- Brutto driftsinntekter til bygge-, delesaksbehandling og seksjonering, per innbygger.
- Totale gebyrinntekter f. 302 Byggesaksbehandling og seksjonering pr. kvadratmeter godkjent bruksareal.

Plan- og byggesaksbehandling, eierseksjonering (funksjon 301 og 302)**Lovanvendelse**

- Antall kommunale planer sendt på høring.
- Andel av disse som det er fremmet innsigelse til.
 - Antall innsigelser fremmet til kommunale planer.
- Andel av disse fremmet av fylkeskommunen.

- Andel av disse fremmet av fylkesmannen.
- Andel av disse fremmet av andre innsigelsesmyndigheter.
 - Antall innsigelser per kommunal plan som er møtt med innsigelse.
 - Antall dispensasjoner knyttet til nye bygninger i strandsonen per 100 km kystlinje (Gjelder utenfor tettsteder).
 - Andel dispensasjonssøkn. for nybygg i 100-m beltet langs saltvann innvilget.
 - Andel nye bygninger i 100m-beltet langs sjø (saltvann) innvilget v/dispensasjon som er erstatningsbygg.
 - Andel søknader om dispensasjon knyttet til nybygg i LNF-områder med byggeforbud langs ferskvann innvilget.
 - Andel søknader om dispensasjon knyttet til nybygg i LNF- områder innvilget.
 - Andel søknader om tiltak i spesialområde bevaring for kulturminner innvilget ved dispensasjon.

Tjenesteindikatorer

- Saksbehandlingsgebyr, privat reguleringsplan, boligformål. jf. PBL-08 § 33-1.
- Saksgebyret for oppføring av enebolig, jf. PBL § 93 pkt. a.
- Gjennomsnittlig saksbehandlingstid, vedtatte reguleringsplaner (kalenderdager).
- Gjennomsnittlig saksbehandlingstid, byggesaker (kalenderdager).
- Andel søknader om tiltak der kommunen har overskredet lovpålagt saksbehandlingstid.
- Antall meldinger om tiltak mottatt siste år per 10 000 årsinnbygger i kommunen.
- Antall søknader om tiltak mottatt siste år per 10 000 årsinnbygger i kommunen.

Kommune J3. Kart og oppmåling (funksjon 303)

Kart og oppmåling (funksjon 303)

Prioritering

- Netto driftsutgifter til kart og oppmåling som andel av kommunens samlede netto driftsutgifter.
- Netto driftsutgifter til kart og oppmåling per innbygger.

Produktivitet/enhetspris

- Brutto driftsutgifter til kart og oppmåling (funk. 303), per innbygger
- Brutto driftsinntekter til kart og oppmåling, per innbygger.

Dekningsgrad

- Tekn. kartlegging. Andel ferdig av forutsatt kartlagt, std. FKB-A og FKB-B.
- Tekn. og øk. kartlegging. Andel ferdig av forutsatt kartlagt, std. FKB-A,-B og -C.
- Innsyn i kartverk via kommunens Internettsider.

Tjenesteindikatorer

- Standardgebyr for kombinert kart- og delingsforetning, tilsvarende en boligtomt på 750 m².
- Gjennomsnittlig saksbehandlingstid, kartforretning (kalenderdager).

Kommune J4. Rekreasjon og friluftsliv (funksjon 334, 335 og 360)

Rekreasjon i tettsteder (funksjon 334, 335)

Prioritering

- Netto driftsutgifter til rekreasjon i tettsteder per innbygger.
- Brutto investeringsutgifter til rekreasjon i tettsteder per innbygger.

Produktivitet/enhetspris

- Brutto driftsutgifter til rekreasjon i tettsteder per innbygger.

Dekningsgrad

- Leke- og rekreasjonsareal i tettsteder. 1000 innb. i tettsteder
 - Leke- og rekreasjonsareal. 1000 innb.
- Andel av dette kommunalt driftsansvar.
 - Naturforvaltning og friluftsliv (funksjon 360)
- Prioritering**
 - Netto driftsutgifter til naturforvaltning og friluftsliv per innbygger.
 - Brutto investeringsutgifter til naturforvaltning og friluftsliv per innbygger.
 - Brutto driftsutgifter til naturforvaltning og friluftsliv per innbygger.
- Dekningsgrad**
 - Friluftslivsområder m/kommunal råderett gjennom offentlig eie eller bruksavtale, per 10 000 årsinnbyggere.
 - Rekreasjons- og friluftslivsområder med kommunalt ansvar tilrettelagt med universell utforming slik at også bevegelses- og orienteringshemmede kan bruke området.
 - Samlet lengde av turveier, turstier og skiløyper.
 - Turstier og løyper tilrettelagt for sommerbruk per 10 000 innbyggere.
- Andel av dette kommunalt driftsansvar.
 - Samlet lengde maskinpreparerte skiløyper.
 - Sykkel-, gangveier/turstier mv. m/kom. driftsansvar per 10 000 innbyggere.
- Lovanvendelse**
 - Andel søknader om motorferdsel i utmark innvilget.

Kommune J5. Kulturminnevern (funksjon 365)

Prioritering

- Netto driftsutgifter til kulturminnevern per innbygger.
- Brutto investeringsutgifter til kulturminnevern per innbygger.
- Brutto driftsutgifter til kulturminnevern per innbygger.
- Antall søknader og meldinger mottatt om tiltak for fredete bygg og ikke-fredede bygninger oppført før 1850.

Lovanvendelse

- Andel avslag på meldinger om tiltak i spesialområder for bevaring av kulturminner.

Forslag til oppdeling av faktaark J for fylkeskommune, nivå 2:

Fylke J1. Lokal og regional utvikling, friluftsliv og miljø (funksjon 715 og 716)

715 Lokal og regional utvikling

Prioritering

- Netto driftsutgifter lokal og regional utvikling (funksjon 715) per innbygger.
- Brutto investeringer lokal og regional utvikling (funksjon 715) per innbygger.
- Finnes fylkesplan eller fylkesdelplan for samordnet areal og transportplanlegging og/eller utbyggingsmønster.
- Finnes plan for universell utforming.

Produktivitet

- Brutto driftsutgifter lokal og regional utvikling (funksjon 715) per innbygger.

Utdypende tjenesteindikatorer

- Antall kommunale planer (kommune-/regulerings-/detaljregulerings-/områdereguleringsplan) som fylkeskommunen har gitt uttalelse til.

716 Friluftsliv og miljø

Prioritering

- Netto driftsutgifter friluftsliv (funksjon 716) per innbygger.

- Brutto investeringer friluftsliv (funksjon 716) per innbygger.
- Finnes plan for biologisk mangfold.
- Finnes plan for klima/energi.
- Finnes plan for friluftsliv, grønnstruktur, vassdrag, fjellområder og/eller kystsonen.
- Brutto driftsutgifter friluftsliv (funksjon 716) per innbygger.

Utdypende tjenesteindikatorer

- Har fylkeskommunen frarådet dispensasjon i hht. PBL § 7 av hensyn til strandsonen, vassdrag, landskap og/eller større sammenhengende naturområder.
- Har fylkeskommunen påklaget kommunale vedtak om dispensasjon etter PBL § 7 av hensyn til strandsonen, vassdrag og/eller større sammenhengende naturområder.

Fylke J2. Kulturminnevern (funksjon 750)**Prioritering**

- Finnes fylkesplan eller fylkesdelplan for kulturminner og kulturmiljø.
- Netto driftsutgifter kulturminnevern (funksjon 750) per innbygger.
- Brutto investeringer kulturminnevern (funksjon 750) per innbygger.

Produktivitet

- Brutto driftsutgifter kulturminnevern (funksjon 750) per innbygger.

Utdypende tjenesteindikatorer

- Antall uttalelser fra kulturminneforvaltningen angående tiltak i spesialområder for bevaring.
- Antall søkn./meld. mottatt om tiltak for ikke-fredete bygninger oppført før 1850.
- Har fylkeskommunen frarådet dispensasjon i hht. PBL § 7 av hensyn til automatisk fredete kulturminner, nyere tids kulturminner og/eller maritime kulturminner.
- Har fylkeskommunen påklaget dispensasjon i hht. PBL § 7 av hensyn til automatisk fredete kulturminner, nyere tids kulturminner og/eller maritime kulturminner.
- Andel søknader om dispensasjon etter KML §§ 15a, 19 og 20 (vedtaksfredet kulturminne) som ble innvilget.
- Andel dispensasjoner etter kulturminneloven i forhold til fredete kulturminner.
- Antall tiltak/planer mottatt som kan utløse undersøkelsesplikten etter KML § 9.
- Andel av tiltak/planer mottatt som kan utløse undersøkelsesplikten i forhold til antall kommunale planer som fylkeskommunen har gitt uttalelse til.
- Andel arkeologiske registreringer gjennomført i forhold til tiltak/planer mottatt.
- Andel av gjennomførte registreringer hvor det ble påvist ikke tidligere kjente automatisk fredete kulturminner.
- Andel av gjennomførte registreringer der det ble krevd kostnadsdekning etter KML § 10.
- Antall søknader om tiltak vurdert som mindre, private mottatt i rapporteringsåret.
- Andel arkeologiske registreringer gjennomført i mindre, private tiltak i forhold til tiltak mottatt.

6.2.2. Fjerning av eksisterende nøkkeltall

Her er listet opp nøkkeltallene som arbeidsgruppa foreslår å ta ut av faktaarkene med virkning fra og med statistikkåret 2011, det vil si publiseringen i 2012:

Kommune, nivå 2Plansaksbehandling (funksjon 301)

- Brutto investeringsutgifter til plansaksbehandling per innbygger.
- Brutto driftsutgifter plansaksbehandling som andel av kommunens samlede brutto driftsutgifter.
- Brutto driftsinntekter plansaksbehandling som andel av kommunens samlede brutto driftsinntekter.
- Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunens egenproduksjon, plansaksbehandling, per årsinnbygger.
- Korrigerte brutto driftsutgifter, plansaksbehandling, per årsinnbygger.
- Andel driftsutgifter til plansaksbehandling av totale driftsutgifter til fysisk tilrettelegging og planlegging.
- Andel driftsinntekter fra plansaksbehandling av totale driftsinntekter fra fysisk tilrettelegging og planlegging.

Bygge-, delesaksbehandling og seksjonering (funksjon 302)

- Brutto investeringsutgifter til bygge-, delesaksbehandling og seksjonering per innbygger.
- Brutto driftsutgifter, bygge-, delesaksbehandling og seksjonering som andel av kommunens samlede brutto driftsutgifter.
- Brutto driftsinntekter, bygge-, delesaksbehandling og seksjonering som andel av kommunens samlede brutto driftsinntekter.
- Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunens egenproduksjon, bygge-, delesaksbehandling og seksjonering, per årsinnbygger.
- Korrigerte brutto driftsutgifter, bygge-, delesaksbehandling og seksjonering, per årsinnbygger.
- Andel driftsutgifter til byggesaksbehandling av totale driftsutgifter til fysisk tilrettelegging og planlegging.
- Andel driftsinntekter fra byggesaksbehandling av totale driftsinntekter fra fysisk tilrettelegging og planlegging.

Kart og oppmåling (funksjon 303)

- Brutto investeringsutgifter til kart og oppmåling per innbygger.
- Brutto driftsutgifter, kart og oppmåling som andel av kommunens samlede brutto driftsutgifter.
- Brutto driftsinntekter, kart og oppmåling som andel av kommunens samlede brutto driftsinntekter.
- Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunens egenproduksjon, kart og oppmåling, per årsinnbygger.
- Korrigerte brutto driftsutgifter, kart og oppmåling, per årsinnbygger.
- Andel driftsutgifter til kart- og oppmålingsvirksomhet av totale driftsutgifter til fysisk tilrettelegging og planlegging.
- Andel driftsinntekter fra kart og oppmåling av totale driftsinntekter fra fysisk tilrettelegging og planlegging.

Rekreasjon i tettsteder (funksjon 334, 335)

- Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunens egenproduksjon, rekreasjon i tettsteder, per årsinnbygger.
- Korrigerte brutto driftsutgifter rekreasjon i tettsteder, per årsinnbygger.

Naturforvaltning og friluftsliv (funksjon 360)

- Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunens egenproduksjon, naturforvaltning og friluftsliv, per årsinnbygger.
- Korrigerte brutto driftsutgifter naturforvaltning og friluftsliv, per årsinnbygger.

Kulturminnevern (funksjon 365)

- Antall lokale tiltak kommunen har initiert eller støttet, kulturminner eller kulturmiljø
- Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunens egenproduksjon, kulturminnevern, per årsinnbygger.
- Korrigerte brutto driftsutgifter kulturminnevern, per årsinnbygger.

Fylke, nivå 2

- Finnes gjeldende fylkesplan eller fylkesdelplan med spesielt fokus på friluftsliv, grønnstruktur, vassdrag, fjellområder, kystsonen og/eller biologisk mangfold.

6.2.3. Nye nøkkeltall

For å få nøkkeltall som egner seg bedre for overvåking av om kommunene etterkommer kravene til saksbehandlingstid i **byggesaker**, skal dagens ene nøkkeltall for gjennomsnittlig saksbehandlingstid erstattes av følgende:

- Gjennomsnittlig saksbehandlingstid, for byggesaker med **3 ukers frist** (kalenderdager)

- Gjennomsnittlig saksbehandlingstid, for byggesaker med **12 ukers frist** (kalenderdager)

Nye nøkkeltall kan komme som følge av endringene i skjemaene, og vil i så fall bli foreslått for publisering i 2013.

6.2.4. Endring av innhold i eksisterende nøkkeltall

Ingen endringer.

Videreutvikling av KOSTRA

7.1. Kvalitetsindikatorer

Arbeidsgruppa har vurdert nøkkeltallene og kommet til at det ikke er behov for å ta ut gamle eller legge til nye kvalitetsindikatorer.

7.2. Annet

Differensierte rapportering:

Arbeidsgruppa for "Fysisk planlegging, kulturminner, natur og nærmiljø" har med utgangspunkt i diskusjoner omkring oppgavebyrden til kommuner besluttet å be Samordningsrådet for KOSTRA ta opp til vurdering om det er hensiktsmessig å innføre en form for differensiert rapporteringsplikt. Dette er fundert på kunnskapen om at det er stor forskjell på tjenestetilbudet i kommunene og at styringsinformasjonen som lokale og sentrale myndigheter kan få vil variere i samsvar med tilbudet.

Uttrykt med andre ord: Mange kommuner har ikke noe å rapportere for et betydelig antall spørsmål, eller de har ikke kapasitet til å finne fram til den informasjonen det spørres etter. Kommunene bør derfor få en rapporteringsplikt som er tilpasset kommunenes "tjenesteprofil" samt administrasjonens størrelse og kapasitet.

Det er mulig å tenke seg at alle kommuner må rapportere et minimum av opplysninger, men at kommuner over en viss størrelse (jfr. kommunegruppeinndelingen) eller kommuner lokalisert i bestemte fylker pålegges å rapportere på et større antall variabler som kan være viktige av forvaltningsmessige årsaker. Dette vil gi et datagrunnlag for et felles sammenlikningsgrunnlag, men i et omfang som også de minste kommunene kan håndtere uten at en betydelig andel av deres ressurser blir bundet opp i rapporteringsoppgaver.

8. Annet

8.1. Mandatet for arbeidsgruppene:

Arbeidsgruppa for "Fysisk planlegging, kulturminner, natur og nærmiljø" har oppfattet det slik at Samordningsrådet for KOSTRA godkjenner hva rapporteringen fra kommuner og fylkeskommuner skal omfatte for et gitt år, og at Samordningsrådet gjør dette etter innstilling fra arbeidsgruppene.

Mandatet for arbeidsgruppene er utydelig i beskrivelsen av den formelle saksgangen. Arbeidsgruppa ber Samordningsrådet om å vurdere hvordan dette kan uttrykkes i mandatet, slik at det ikke skal herske noen tvil om de formelle beslutningene i forbindelse med rapporteringens innhold og omfang.

8.2. Endringer som er varslet for rapporteringsåret 2012:

Endring i skjema 20 Plan Fysisk planlegging (for kommuner)

I spørsmål B.1 er det planlagt utvidelse med tre felt (markert med VXXXX) for å få inn informasjon om kommunal planstrategi og kommuneplaner. Dette skal ikke med i skjema for 2011, men først for statistikkåret 2012 (rapportering i februar 2013).

B.1. Hvilket år ble gjeldende kommunal planstrategi og kommuneplaner vedtatt?

	Vedtaksår
a. Kommunal planstrategi	VXXXX
b. Kommuneplanens samfunnsdel	V600
c. Kommuneplanens arealdel	V601
	Svaralternativ Ja/nei
d. Har kommunen vedtatt handlingsdel til kommuneplan siste år?	VXXXX
e. Inngår økonomiplan etter kommuneloven § 44 i handlingsdelen?	VXXXX

Endring i skjema 51 Fysisk planlegging, kulturminner, natur og nærmiljø (for fylkeskommuner)

Det er planlagt nye spørsmål om planstrategi og regionale planer. De skal ikke med i skjemaet for 2011-rapporteringen, men for statistikkåret 2012 (rapportering i februar 2013).

	Vedtaksår
X.1. Når ble gjeldende regional planstrategi vedtatt?	VXXXX
	Antall
X.2. Hvor mange regionale planer ble vedtatt siste år?	VXXXX
X.3. Hvor mange av disse regionale planene omfatter flere fylker?	VXXXX

Referanser

SSB (2010): KOSTRA Arbeidsgrupperapporter 2010, Notater 2010/24, Statistisk sentralbyrå

http://www.ssb.no/emner/00/00/20/notat_201024/notat_201024.pdf

Vedlegg

10.1 Forslag - Skjema 20

10.2 Forslag - Skjema 20Plan

10.3 Forslag - Skjema 51

Samferdsel

1. Innledning

Arbeidsgruppa for KOSTRA-Samferdsel ble opprettet våren 1999. Det har vært utarbeidet en rapport hvert år siden. Det har vært sterk aktivitet rundt dette området de siste par/tre årene. I løpet av 2010 ble det gjennomført to møter i arbeidsgruppa i tillegg til ni KOSTRA-Samferdsel relaterte møter med representasjon fra 440 (arbeidsgrupper mellom SSB og Østlandssamarbeidet (fylkes KOSTRA) og Vegforum for byer og tettsteder (VBT). Våren 2011 er det avholdt til sammen tre møter i de to sistnevnte arbeidsgrupper og ett møte i arbeidsgruppa for KOSTRA-Samferdsel.

1.1 Arbeidsgruppas ansvar og sammensetning

Representant	Etat
Arnold Langaas	SD (Samferdselsdepartementet)
Arne Gjerstad	NHO Transport
Melissa Edvardsen	KRD (Kommunal- og regionaldepartementet)
Kyrre Riis	Statens Vegvesen (SVV), Vegdirektoratet
Grethe Hjelle	Akershus fylkeskommune
Turid Åsen Olsgård	VBT (Vegforum for byer og tettsteder)
Ove Søberg	KS (Kommunenenes Sentralforbund)
Jørn Kristian Undelstvedt	SSB, Seksjon for miljøstatistikk
Jan Monsrud	SSB, Seksjon for transport-, reiselivs- og IKT-statistikk/leder
Asbjørn Wethal	SSB, Seksjon for transport-, reiselivs- og IKT-statistikk/sekretær

1.2. Rammer for gruppas arbeid/mandat

Arbeidsgruppa har forholdt seg til mandatet for 2011 innenfor egne funksjonsområder (jf. forskrift fra KRD). Hovedpunktene i mandatet er:

- Følge utviklingen på sitt område med særlig vekt på å samordne tjeneste- og økonomidata for å sikre kvaliteten på nøkkeltallene. Arbeidsgruppene må videre vurdere og ev. gi forslag til endringer i rapporteringens omfang og innretning, ut i fra statens og kommunenes behov for styringsinformasjon, og ut i fra hva slags tilleggsinformasjon som er nødvendig for den offisielle statistikken.
- Gi forslag om hvilke nøkkeltall og grunnlagsdata som skal publiseres på sitt mandatområde.
- Sikre en hensiktsmessig og effektiv dataflyt fra kommunene til staten.
- Ta hensyn til kommunenes oppgavebyrde, ved å sikre at rapporteringsomfanget begrenses og at dobbeltrapportering unngås, herunder vurdere muligheten av å bruke og kvalitetssikre eksisterende registre.
- Endringer i rapporteringen fra år til år skal begrunnes, i forhold til oppgavebyrde, relevans og sammenliknbarhet over tid.
- Utvikle og vurdere kvalitetsindikatorer i tråd med vedtatt modell for utvikling og fastsetting av slike.
- Vurdere innspill fra Effektiviseringsnettverkene om nøkkeltall, særlig i forhold til kvalitetsindikatorer og indikatorer om universell utforming.
- Arbeidsgruppene skal følge opp nødvendige oppdatering av administrative registre for å sikre at kommunenes oppgavebyrde holdes på lavest mulig nivå.

Arbeidsgruppa skal rapportere til Samordningsrådet for KOSTRA innen 1. juli.

2. Oppsummering og anbefalinger

2.1. Oppsummering

Eksternt nettverk

Arbeidsgruppa for KOSTRA-Samferdsel har tidligere ytret ønske om et større eksternt engasjement om vår statistikk/våre indikatorer. Forhåpningen om en egen nettverksgruppe for teknisk sektor underlagt ASSS-kommunene, ble ikke oppfylt. Derfor besluttet VBT, som er en sammenslutning av de 18 største kommunene i landet, å starte og finansiere et nøkkeltallsprosjekt. Målet for fagprosjektet var blant annet å vurdere indikatorer og nøkkeltall som er interessante for sammenligning av ressursbruk og tjenestenivå mellom kommunene. Det ble opprettet en egen arbeidsgruppe med deltagelse fra SSB. Det var naturlig for arbeidsgruppa i første rekke å vurdere om KOSTRA ga et tilstrekkelig og godt nok grunnlag for dette prosjektet. Det har vært flere møter i arbeidsgruppa og forslagene er diskutert i arbeidsgruppa for KOSTRA Samferdsel, men ikke sluttbehandlet i påvente av VBTs sluttrapport. Mange av forslagene som vil bli fremmet er likevel omtalt i kapittel 7 (videreutvikling av KOSTRA).

I arbeidsgruppa mellom SSB og Østlandssamarbeidet foreligger to sluttrapporter. Den første omfattet sentrale begreper og definisjoner i KOSTRA Samferdsel og var vedlagt fjorårets KOSTRA rapport. Det siste tar for seg sentrale variabler for samme område med forslag til bedre statistikk og bedre presentasjon (vedlegg 11).

Endringer i artskontoplanen

Arbeidsgruppa for KOSTRA Samferdsel foreslår at *fylkeskommunens* skyssutgifter for barn i både den videregående skolen og i grunnskolen fra og med 2012 ikke lenger føres på art 170, men på art 370 som øvrig transport. Motivasjonen for forslaget er flere (jf kapittel 4). Men hovedbegrunnelsen er at majoriteten av fylkeskommunene ikke følger artskontoplanens retningslinjer, men fører både skyssutgifter og øvrige utgifter til kollektivtransport på art 370. Dette må ses på bakgrunn av forskjellig organisering av transporttjenestene. Mange fylkeskommuner kjøper disse tjenester som hele "transportpakker" fra transportoperatørene. Fylkeskommunene mangler dermed grunnlag for fordeling til korrekt art.

Passasjerkilometer

Passasjerkilometer er et sentralt mål på produksjonen innen samferdsel. Det er derfor et problem at kvaliteten på de rapporterte tallene for flere av fylkene er dårlig. Problemstillingen er grundig diskutert i arbeidsgruppa mellom SSB og Østlandssamarbeidet og senere i arbeidsgruppa for KOSTRA Samferdsel. Vår anbefaling er at det bør etableres et prosjekt med formål å gjennomføre periodiske tellinger og/eller detaljerte studier av elektroniske data over ruter og passasjerbelegg.

SSB vil på vegne av arbeidsgruppa utarbeide et utkast til brev til Samferdselsdepartementet i løpet av august, hvor motivering for prosjektet kommer klart fram. Det tas sikte på et møte i departementet om saken, hvor kollektivtransportforeningen og NHO Transport deltar.

Skolereiser

Etter hvert som man vinner erfaring med bruk av elektroniske reisekort, er tendensen at omfanget av bruk av offentlige transportmidler til og fra skolen er betydelig lavere enn tidligere antatt. Bruk av tall direkte fra elektroniske billetteringssystemer gir altså for lave tall, mens man med utgangspunkt i antall skyssberettigede elever og et anslag på gjennomsnittlig antall skoledager per elev får for høye tall. Denne utfordringen er diskutert i arbeidsgruppa mellom SSB og Østlandssamarbeidet og omtalt i rapporten (vedlegg 11). Arbeidsgruppa for KOSTRA har sluttet seg til følge anbefalinger:

- For fylker/kollektivselskap som bruker elektroniske billetteringssystemer, baseres innrapporteringen til KOSTRA på disse, korrigert for kjente mangler (for eksempel ikke utstedte kort til de minste, manglende pålogging, kortautomat ute av funksjon)
- Fylkeskommunene/kollektivselskapene informerer operatørene om viktigheten av å validere alle kort. SSB informerer fylkeskommunene om denne henstillingen i 1. novemberbrevet, som går til fylkesmannen
- Fylker som ennå ikke har innført elektronisk billettering, benytter samme beregningsmetode som tidligere. Dvs. antall skoledager (190) multiplisert med 2 (tur/retur) korrigert for beregnet fravær (10 dager) multiplisert med antall skyssberettigede elever for hver transportform
- SSB bygger inn kontroller i det elektroniske innrapporteringssystemet basert på formelen i punktet over. Ut fra antall skyssberettigede og antall reiser beregnes et tall for antall skoledager dette tilsvarer. Ved unormale avvik blir det gitt en advarsel i skjermbildet til den som fyller inn tallene

Kvalitetssikring av V-base

Tallet på kilometer kommunevei inngår i flere indikatorer på området samferdsel. Det er derfor viktig at både kommuner og Statens vegvesen/Statens kartverk har noenlunde samme oppfatning om veilengder. Gjennom arbeidet med KOSTRA har vi registrert at dette ikke alltid er tilfelle. I skjema for 2010 ble det preprintet informasjon om antall kilometer kommunevei fra registeret, samtidig som vi ba om kommunens eget anslag. Et regneark med kommunenes oppgitte tall og registerdata vil bli sammenstilt. Store avvik vil bli fulgt opp med SVV og Statens kartverk. Dette kan eventuelt også bidra til bedre rutiner mellom kommunene og nevnte etater.

Totalansvarsprinsipp

VBT har kartlagt at det er varierende praksis i kommunene med hensyn på drifts- og vedlikeholdsansvar (og utgiftene) for gang- og sykkelveier og belysning langs fylkesveier. Dette påvirker sammenlignbarheten mellom kommunene og fylkeskommunene for både grunnlagsdata og indikatorer på området samferdsel. VBT ønsker et totalansvarsprinsipp der alle veielement og veinettet for myke trafikanter tilhører samme veiholder som den parallelle kjøreveien. Arbeidsgruppa for KOSTRA samferdsel deler VBTs oppfatning. Saken er tatt opp med Samferdselsdepartementet, men de ønsker ikke å gi statlige føringer for et totalansvarsprinsipp da det vil røkke ved ansvarsforhold som fylkeskommunen og kommunen har etablert på dette området gjennom bilaterale avtaler.

Samferdselsdepartementets tilbakemelding ble diskutert på årets KOSTRA møte i arbeidsgruppa. Konklusjonen ble at utover omtale i denne rapporten vil VBT forfølge saken videre. I første omgang vil saken bli tatt opp på et møte i november mellom fylkenes samferdselssjefer. Saken vil også bli fulgt opp videre i neste møte i arbeidsgruppa for KOSTRA Samferdsel.

Endringer i skjema og filuttrekk

I kommuneskjemaet (skjema 24) foreslås det bare justeringer i enkelte av veiledningstekstene og endring av rekkefølgen på spørsmål. Særlig må det arbeides mer med definisjonene knyttet til parkeringsspørsmålene. I skjemaet for fylkeskommunene (skjema 50) foreslås det ingen endringer og bare små justeringer av veiledningsrekster. Bestilling av filuttrekk fra den nasjonale vegdatabanken i Statens vegvesen endres ikke i forhold til 2010-dataene.

Justering av nøkkeltall og faktaark

Nøkkeltallene både for fylke og kommune er gjennomgått i detalj i eksterne arbeidsgrupper (Østlandssamarbeidet og VBT). Det er betydelige endringsforslag, som i hovedsak er godkjent i arbeidsgruppa for Samferdsel. Mens faktaarkene tidligere var organisert med utgangspunkt i de respektive indikortypene, har

arbeidsgruppa foreslått at type indikator underordnes hver funksjon for fylkes KOSTRA Samferdsel. Dette gir en bedre og mer funksjonell oversikt.

Ettersom endringene er omfattende, har vi i årets rapport valgt ikke å kommentere/presisere i detalj alle forslagene til endringer i nøkkeltall/faktaark verken i oppsummeringskapitlet eller i kapittel 6 (ønskede endringer i faktaark), men vise til vedleggene. Utkastet til nytt faktaark for kommunene er gitt i vedlegg 7 og for fylkeskommunene i vedlegg 8. Det er også mulig å se alle endringsforslagene i faktaarket for fylket. Disse er oppsummert i vedlegg 10.

Vi vil likevel si at utover behovet for opprydding i faktaarkene, er manglende relevans og dårlig/tvilsom kvalitet begrunnelsen for at flere av indikatorene er tatt ut. Eksempler fra fylkes KOSTRA Samferdsel kan være brutto driftsutgifter per innbygger for de respektive transportformene. Indikatorene er lite relevante. Disse tjenestene kjøpes av eksterne operatører og de fylkeskommunale investeringene forbundet med disse funksjonene er derfor begrenset. Investeringer i fylkesveier beholdes (selvfølgelig). Tilskuddsindikatorene er foreløpig satt på vent både på grunn av skyssutgifter som feilføres på kostnadsart 370 (kjøp av tjenester som erstatter fylkeskommunal tjenesteproduksjon/tilskudd) og bruttokontrakter som også "blåser opp" tilskuddet.

3. Evaluering av siste rapportering (for 2010)

3.1. Utarbeiding av skjema

Det ble kun foretatt mindre justeringer av KOSTRA-skjema 24 for 2010. Spørsmål om lengde på kommunal vei ble tatt inn, sammen med et forhåndsutfylt felt med registerinformasjon om kommunal veglengde. Det ble også tatt inn et spørsmål om antall offentlige parkeringsplasser i kommunen, fordelt på avgiftsbelagte og ikke-avgiftsbelagte. Erfaringene var blandete. Spørsmålet om antall kilometer kommunal vei ble godt besvart. Svarene viser at det for en del kommuner er et betydelig avvik mellom registerinformasjon og kommunens egen oppfatning om veglengden på kommuneveiene. Spørsmålet om parkeringsplasser ble dårligere utfylt, og mange kommuner henvendte seg til SSB for å oppklare uklarheter. For 2011-rapporteringen må en detaljert rettledning på plass.

I fylkesskjemaet ble variablene vognkilometer endret til rutekilometer og plasskilometer til setekilometer. Det var små problemer knyttet til disse justeringene.

Arbeidet med å oppdatere spørreskjemaet i Designer gikk bra.

3.2. Kontroller i skjema

For 2010-rapporteringen ble det laget enkelte kombinasjonskontroller i fylkesskjemaet, hvor oppgavegiveren får en advarsel ved opplagt inkonsistens mellom to verdier. Tilsvarende ble det også laget enkelte "må-utfylles"-felt, slik at det ble lagt begrensninger på muligheten til å la et felt stå blank. Disse endringene fungerte bra, og vil bli ytterligere utvidet i rapporteringen for 2011. Det er imidlertid en balanse mellom å lage gode kontroller for å bedre kvaliteten på inndata, kontra at det blir så vanskelig for oppgavegiver å få levert "feilfritt" at det blir et irritasjonsmoment.

3.3. Innsamlingen av data (rapporteringen)

Tabellen nedenfor viser antall innkomne skjema og regnskap for 2010-publiseringsen per 15. mars og 15. juni 2011:

	15.03.11				15.06.11			
	Antall skjema	Andel skjema	Antall regnskap	Andel regnskap	Antall skjema	Andel skjema	Antall regnskap	Andel regnskap
Fylke	18	94,7%	19	100%	19	100%	19	100%
Kommune*	383	89,1%	391	90,9%	411	95,6%	426	99,1%

* Bydelsregnskap er ikke inkludert.

Indikatorene for samferdsel bygger også på registerdata (befolkning og infrastruktur). Leveransene fra den Nasjonale vegdatabanken i Statens vegvesen var bra. Det var kun data for asfaltering som ikke ble levert, samt at data over tunneller med høydebegrensning ikke ble publisert i faktaarket grunnet mistanke om feil og mangler i filene.

15.03.11

Tallet på kommuneskjema har de seneste årene stabilisert seg på rundt 370-380. I 2011 var 383 mottatt innen publisering av foreløpige tall. Også antall regnskap har de siste årene vært rundt 380, og var for 2011 391. Svarinngangen må sies å være tilfredsstillende.

15.06.11

Tabellen viser full dekning i både tjeneste- og regnskapstall for fylkeskommunene etter revisjonen. For kommunene er dekningsgraden på 96 prosent for skjema, mens dekningsgraden for regnskap er 99 prosent.

Det ble i år sendt og mottatt om lag 300 e-post i alt. Det er i tillegg et betydelig antall henvendelser over telefon.

3.4. Bearbeiding/revisjon og kontroll

Det er fortsatt et problem at mange kommuner ikke svarer på henvendelser fra SSB om mulige feil og mangler knyttet til rapporteringen. Vi sender hvert år ut 200-300 e-post til skjemaansvarlig kontaktperson, men mange av disse blir ikke besvart til tross for gjentatte purringer og til tross for at vi konsekvent også påfører KOSTRA ansvarlig person på kopilinja. Dette fører til at tall som mest sannsynlig er feil ikke blir rettet opp og må publiseres slik de er levert. Problemet gjelder både Kommune- og fylkesKOSTRA, men er naturlig nok mest problematisk for kommunene. Gruppen anbefaler nok en gang at KOSTRA sentralt bidrar til at disse rutinene blir innskjerpet i kommunene og fylkene gjennom høstens årlige brev om rapporteringen for kommende år eller gjennomfører andre informasjonstiltak.

Selv om det er blitt bedre med tiden, er det fortsatt noen fylkeskommuner som delvis opererer med eksakt samme tall som forrige år. Dette blir som regel rettet, men slike feil er irriterende og virker unødvendige. For neste års rapportering tas det sikte på å lage samleoppstillinger som viser hvilke tall hvert fylke har rapportert over tid. Disse oversiktene vil bli sendt til skjema- og KOSTRA-ansvarlig og i tillegg til utvalgte kontaktpunkter i fylkeskommunen, og med henvisning til mulig mangelfull eller feil rapportering. Sist, men ikke minst, vil det bli laget flere kontroller i det elektroniske innrapporteringskjemaet.

Tverrgående revisjon, dvs. at tjenstedata og regnskapsdata ses i sammenheng, ble første gang utprøvd for 2009-rapporteringen og gjentatt for 2010. Det var imidlertid vanskelig å tolke resultatene fra dette revisjonsarbeidet, fordi forvaltningsreformen bidro til brudd i mange sentrale tidsserier mellom 2009 og 2010.

Det er fortsatt relativt dårlig kvalitet på spørsmålet om innfartsparkeringsplasser, og de nye spørsmålene om offentlige parkeringsplasser fungerte som nevnt i avsnitt 3.1. dårlig.

Det ble ikke registrert spesielle problemer med rapporteringen knyttet til endrede begrep på plasskilometer og passasjerkilometer. Det er fortsatt problemer med antall reiser, både generelt og elevreiser. En del av problemene skriver seg fra overgang til elektronisk billettering. Problemet er blitt grundig diskutert i arbeidsgruppen mellom SSB og Østlandssamarbeidet (se avsnitt 11).

3.5. Publisering

Publiseringene har i hovedsak gått etter planen. Statens vegvesen leverte ikke data for dekkelegging, og disse indikatorene er følgelig ikke publisert. Heller ikke nøkkeltallene om høgdebegrensning for tunneller ble publisert, grunnet mangler i grunnlaget og usikkerhet rundt datakvaliteten. Etter en vurdering i SSB ble heller ikke data for midtfelt publisert. Nøkkeltall fra kollektivstatistikken (Busser i fylkesintern transport. Andel med lavgolv/laventré) for 2010 blir ikke ferdig tidsnok til KOSTRA-publisering 15. juni, og vil bli vurdert publisert i KOSTRA høsten 2011.

3.6. Brukerreaksjoner

Det har kommet noen brukerreaksjoner for 2010-rapporteringen, spesielt om parkering. Spørsmålene er blitt besvart fortløpende.

4. Ønskede endringer i kontoplanen (funksjon og art)

KRDs KOSTRA veileder gjør et skille mellom skoleskyss og øvrig transport ved at skyssutgifter skal føres på kostnadsart 170 mens utgifter til øvrig kjøpt transport skal føres på kostnadsart 370. Gjennom arbeidet i gruppa mellom SSB og Østlandssamarbeidet er det avdekket at retningslinjene i liten grad blir fulgt. Bare et fåtall av fylkeskommunene fører billettutgifter til skoleskyssen på art 170, noen har ført et usannsynlig høyt beløp på art 170, mens majoriteten har ført skoleskyssutgiftene på art 370 (og eventuelt usannsynlig lave beløp på art 170). Det er også fylkeskommuner som har ført utgiftene til skoleskyssen i den videregående skolen på art 170 (tilsvarende *kommunenes* utgiftsføring av grunnskoleskyssen (billettbetalingene til fylkeskommunen)) og utgiftene til grunnskoleskyssen på art 370 sammen med øvrig transport. Dette kan muligens forsvares, men som tidligere nevnt, brorparten av fylkeskommune skiller ikke mellom utgifter til skoleskyss og øvrig transport.

Nevnte forhold skal ses på bakgrunn av forskjeller i organisering av transporten. I mange fylkeskommuner blir transporttjenestene kjøpt som hele "transportpakker" fra transportoperatørene. Fylkeskommunene mangler dermed grunnlag for fordeling til korrekt art.

Fordelene med et skille på kostnadsart 170 og 370 er at fylkeskommunenes utgifter til skoleskyss vil fremgå av regnskapet. Og ved å sammenholde fylkeskommunens og kommunens utgifter på art 170, kan fylkeskommunens utgifter til skoleskyssen i den videregående skolen beregnes. Et skille på art vil dessuten medføre at kjøp av tjenester (tilskuddet) ikke forstørres av utgifter som ikke kan betraktes som tilskuddsmidler. På den annen side, tallene for tilskudd er likevel ikke sammenlignbare da disse påvirkes av type kontrakter som nyttes mellom fylkeskommune og operatør. Ved bruttokontrakter vil det eksterne kjøpet bli "blåst opp" sammenlignet med nettokontrakter ettersom utgifter og inntekter (billettinntektene fra operatøren) skal bruttoføres. Indikatorene (og grunnlagsdata)

hvor tilskuddet inngår vil dermed selv med et skille på art 170 og 370, ikke gi et godt bilde av forskjeller mellom fylkeskommuner det enkelte år og heller ikke for sammenligning av utviklingen i ett fylke da andelen av type kontrakter vil endres over år. Et skille mellom nevnte kostnadsarter vil uansett ikke gi fylkeskommunenes reelle utgifter til skoleskyss, men kun reflektere billettutgiftene – også en grunn til at arbeidsgruppa vil foreslå at skillet mellom art 170 og 370 ikke lenger opprettholdes på fylkeskommunalt nivå. Det skal også legges til at i de tilfeller der et AS (5 stk.) organiserer transporten i fylkeskommunen, vil nødvendigvis hele det fylkeskommunale kjøpet bli ført på art 370 i det fylkeskommunale regnskapet.

Konklusjon: Arbeidsgruppa foreslår at fylkeskommunene skal føre skyssutgifter til/fra skole for både grunnskole og videregående på art 370. Dette innebærer at skyssutgiftene heretter skal føres sammen med de øvrige utgiftene knyttet til kjøp av kollektivtjenester.

5. Ønskede endringer i skjema/filuttrekk

5.1. Bakgrunn for endring

Fra høsten 2009 og gjennom 2010 og 2011 har det pågått et kvalitetsarbeid i arbeidsgruppa mellom SSB og Østlandssamarbeidet. Formålet har vært å vurdere kvalitet og innretning på nøkkeltallene i fylkes-KOSTRA. Som et resultat fra arbeidet er det kommet anbefalinger om ny definisjon av sentrale variable, felles forståelse av hva som skal rapporteres, gitt anbefalinger om estimeringsmetoder der hvor det er nødvendig og generelt bidratt til at de nøkkeltallene som publiseres gjennom KOSTRA er relevante, pålitelige og sammenlignbare. Det første resultatet av dette arbeidet ble godkjent av arbeidsgruppa for KOSTRA i møtet 21. mai 2010, mens siste del av innstillingen ble behandlet i vårens arbeidsgruppemøte i KOSTRA Samferdsel. Skjemaendringene som følge av dette arbeidet ble i hovedsak gjennomført for 2010-rapporteringen.

Omtrent samtidig ble det tatt et tilsvarende initiativ for KommuneKostrA. Veiforum for byer og tettsteder (VBT), som er en sammenslutning av de 18 største kommunene i landet, besluttet å starte og finansiere et nøkkeltallsprosjekt. Målet for fagprosjektet har blant annet vært å vurdere indikatorer og nøkkeltall som er interessante for sammenlikning av ressursbruk og tjenestenivå mellom kommunene. Det har vært et ønske om å bidra til at kvaliteten på KOSTRA-indikatorene blir best mulig, slik at prosjektet i minst mulig grad må etablere egne indikatorer. Prosjektet vil levere sin innstilling i juni i år. Dette er litt for sent til at rapporten har kunne blitt behandlet i sin fulle bredde i arbeidsgruppa for KOSTRA-Samferdsel.

Det er ingen forslag til endringer i filuttrekk fra vegdatabanken i Statens vegvesen.

5.2. Forslag til endring

Skjema kommune (skjema 24)

Skjemaet og rettledning med definisjoner må gjennomgå for spørsmålene som omhandler parkering. Blant annet må det lages en detaljert veiledning med presise definisjoner. Dessuten vil rekkefølgen på parkeringsspørsmålene bli endret. Begrepet ”nyanlegg” som brukes i veiledningsteksten fjernes for å unngå enhver misforståelse om at investeringer skal inngå.

Skjema fylke (skjema 50)

Det foreslås ingen endringer.

Filuttrekk/registerdata

Det foreslås ingen endringer. Det holdes kontakt med Statens vegvesen (SVV) om status for holdeplassregisteret, som ferdig utbygd kan bli en ny, viktig datakilde for flere formål i KOSTRA (jf. også universell utforming/tilgjengelighet). Datakvaliteten på opplysninger om asfaltering inkludert reasfaltering/lapping må drøftes med SVV, slik at disse dataene forhåpentligvis kan rapporteres for statistikkåret 2011.

6. Ønskede endringer i faktaark

6.1. Generell vurdering av faktaarkene

Faktaarkene for både kommune og fylke har blitt nøye gjennomgått, både i VBT-gruppa og i Østlandssamarbeidet. Nødvendige endringer i faktaarkene har tidligere blitt utsatt i påvente av resultatene fra dette arbeidet. Det foreslås nå til dels betydelige endringer, både i innhold og innretning. Mens faktaarkene tidligere var organisert med utgangspunkt i de respektive indikatortypene, har arbeidsgruppa foreslått at type indikator underordnes hver funksjon for fylkes KOSTRA Samferdsel. Dette gir en bedre og mer funksjonell oversikt.

6.2. Ønskede endringer

I sluttrapporten fra arbeidsgruppa mellom SSB og Østlandssamarbeidet, foreligger det et detaljert forslag til et nytt faktaark for Samferdsel. Dette forslaget fikk sin tilslutning fra arbeidsgruppa for KOSTRA. På tilsvarende måte har VBT-gruppa kommet med forslag til nytt faktaark for kommunene.

Ettersom endringene er betydelige, har vi i årets rapport valgt ikke å kommentere/presisere i detalj alle forslagene til endringer i dette kapitlet (indikatorer som utgår, er nye, må justeres, teksten justeres/harmoniseres), men vise til vedleggene. Utkastet til nytt faktaark for kommunene er gitt i vedlegg 7 og for fylkeskommunene i vedlegg 8. Det er også mulig å se alle endringsforslagene i faktaarket for fylket. Disse er oppsummert i vedlegg 10.

Vi vil likevel påpeke at utover selve oppryddingen i faktaarkene, er begrunnelsen for flere av indikatorene som er tatt ut manglende relevans og dårlig/tvilsom kvalitet. Eksempler fra fylkes KOSTRA Samferdsel kan være brutto driftsutgifter per innbygger for de respektive transportformene. Indikatorene er lite relevante. Disse tjenestene kjøpes av eksterne operatører og de fylkeskommunale investeringene forbundet med disse funksjonene er derfor begrenset. Investeringer i fylkesveier beholdes (selvfølgelig). Tilskuddsindikatorene er foreløpig satt på vent både på grunn av skyssutgifter som feilføres på kostnadsart 370 (kjøp av tjenester som erstatter fylkeskommunal tjenesteproduksjon/tilskudd) og bruttokontrakter som også "blåser opp" tilskuddet.

7. Videreutvikling av KOSTRA

7.1. Utgifter til gang- og sykkelveier og belysning langs fylkesveier/totalansvarsprinsippet

VBT (Vegforum for byer og tettsteder) har kartlagt at det er varierende praksis i kommunene med hensyn på drifts- og vedlikeholdsansvar (og utgiftene) for gang- og sykkelveier og belysning langs fylkesveier. Forskjellene ble ikke mindre etter omorganiseringen av veiforvaltningen. Dette påvirker sammenlignbarheten mellom kommunene og fylkeskommunene for både grunnlagsdata og indikatorer på området samferdsel. VBT ønsker et totalansvarsprinsipp der alle veielement og

veinettet for myke trafikanter tilhører samme veiholder som den parallelle kjøreveien.

Problemstillingen ble diskutert i arbeidsgruppa for KOSTRA Samferdsel i møte 21. mai 2010. Konklusjonen ble at både VBT og SSB skulle gjøre Samferdselsdepartementet oppmerksom på forholdet i brevets form. Departementet konkluderer i sitt svarbrev av 7. mars 2011 med at det ikke foreligger så store nasjonale interesser i å oppnå enhetlig eierskap for gang- og sykkelveier og vegbelysning langs fylkesveinettet at de vil etablere entydige retningslinjer/virkemidler for eierskap/forvaltning da det ville rokke ved ansvarsforhold som fylkeskommunen og kommunen har etablert på dette området gjennom bilaterale avtaler.

Samferdselsdepartementets tilbakemelding ble diskutert på årets KOSTRA møte i arbeidsgruppa. Konklusjonen ble at utover omtale i denne rapporten vil VBT forfølge saken videre. I første omgang vil saken bli tatt opp på et møte i november mellom fylkenes samferdselssjefer. Saken vil også bli fulgt opp videre i neste møte i arbeidsgruppa for KOSTRA Samferdsel.

7.2. Belysning

Dette er en stor utgiftspost for kommunene og er ikke alltid like sammenlignbar kommuner i mellom pga. forskjellig andel utgifter til belysning av andre areal enn veien. Disse utgiftene vil i større eller mindre grad øke utgiftene til belysning av veien. Gruppa har tidligere fremmet forslag til Samordningsrådet om en egen funksjon for belysning, men går ikke inn for å fremme det på nytt. Et alternativ kan være å innføre en egen utgiftsart for belysning.

Arbeidsgruppa mener at belysning er en viktig del av kostnadene til vei, og bør inngå i funksjon 334. Problemstillingen har sammenheng med ansvarsproblematikken nevnt i punkt 7.1. ovenfor. Det er naturlig å avvente resultatene fra denne behandlingen før det gjøres mer arbeid med dette. Saken tas følgelig opp igjen senere i arbeidsgruppa, og da med presentasjon av noen gode nøkkeltall på området for kvalitetssjekk.

7.3. Andre betydelige utgiftsposter

Utover å få bedre tall for belysning, er det også andre kostnadskrevende prosesser i kommunene det kan være ønskelig å få bedre og mer sammenlignbare data om. Dette gjelder i første rekke for: Utgifter til vintervedlikehold, dekkelegging, drenering og renhold. Om KOSTRA Samferdsel kan være en kilde til denne type detaljerte data, vil bli vurdert.

7.4. Parkering

Kommunale utgifter og inntekter til parkering kan variere betydelig fra kommune til kommune. Spørsmålet er om slike utgifter/inntekter bør skilles ut (på funksjon/art) da det sjelden er en direkte relasjon mellom parkering og drift av veinettet. Dette er noe arbeidsgruppa for samferdsel vil vurdere senere med grunnlag i VBTs sluttrapport hvor dette blir nærmere beskrevet.

7.5. Et skille mellom drift og vedlikehold vil bli vurdert

KOSTRA skiller mellom drift/vedlikehold og investeringer i form av hhv kontoklasse 1 og 0. Retningslinjene for hva som skal utgiftsføres og hva som skal aktiveres og avskrives bør være relativt tydelige. Vi observerer likevel noe ulik føring. Asfaltering er et eksempel på dette. De fleste vil i dag anse dette som et investeringstiltak, siden veikapitalen som regel er helt nedslitt når tiltaket settes inn.

Merparten av kommunenes utgifter til vei går til drift. Dette betyr at etterslepet øker og veikapitalen forvitrer. Arbeidsgruppa har diskutert muligheten for å innføre et skille mellom drift og vedlikehold i KOSTRA Samferdsel for å kunne følge

denne utviklingen videre. Om og hvordan dette skal følges opp vil bli drøftet senere, når sluttrapporten fra VBT er endelig. Én mulighet kan være å justere omfanget av funksjonene 333 og 334 (prosesskodene).

7.6. Tall for transportarbeid (passasjerkilometer)

Passasjerkilometer er et sentralt mål på produksjonen innen samferdsel. Det er derfor et problem at kvaliteten på de rapporterte tallene for flere av fylkene er dårlig, som igjen fører til at KOSTRAs tall over transportarbeidet for de ulike transportformene er usikre. I arbeidsgruppa mellom SSB og Østlandssamarbeidet ble dette diskutert inngående, og tiltak som kan bidra til å forbedre tallene ble foreslått (jf. sluttrapporten, vedlegg 11 for ytterligere detaljer). Konklusjonen i sluttrapporten er at det bør etableres et prosjekt med formål å gjennomføre periodiske tellinger og/eller detaljerte studier av elektroniske data over ruter og passasjerbelegg.

Arbeidsgruppa for KOSTRA Samferdsel mener at behovet er stort for gode tall over passasjerkilometer, og anbefaler å organisere arbeidet som et prosjekt. SSB vil i løpet av august lage utkast til brev til Samferdselsdepartementet, hvor motivering for prosjektet og behovet for finansieringsbistand kommer klart fram. Forhåpentligvis kan det bli aktuelt med et møte i departementet om saken, hvor kollektivtransportforeningen og NHO Transport deltar.

7.7. Kvalitetssikring av Vbase

For en del kommuner er det avvik mellom registerdata fra SVV/Statens kartverk og kommunens egen oppfatning av lengden på det kommunale veinettet. Dette ble sjekket ved at det i skjemaet for 2010 ble forhåndsutfylt informasjon om antall kilometer kommunevei samtidig som vi ba om kommunens eget anslag. Vi tar sikte på å sammenstille kommunenes oppgitte tall med registerdata i et regneark. Store avvik vil bli tatt opp med SVV og Statens kartverk for nærmere vurdering.

7.8. Kommunal tjenesteproduksjon - hvordan få med hele bildet (dypdykket)?

Samferdsel i KOSTRA ble valgt som et av to områder for dypdykk i prosjektet "Kommunal tjenesteproduksjon - hvordan få med hele bildet del 2"? Dypdykket i samferdsel ble videreført i del 3 av prosjektet. Formålet med dypdykket er å belyse omfanget av aktører utover fylkeskommunene (populasjonen) innen samferdsel. Deretter skal behovet for nøkkeltall i tillegg til produsentperspektivet vises. I dypdykket skal også problemene med rapporteringen av data for å lage nøkkeltall ut fra sørge-for- og mottakerperspektivene beskrives.

Dypdykket har til nå i stor grad blitt gjennomført i sammenheng med arbeidet som er gjort i Østlandssamarbeidet. Når det gjelder organiseringen av kollektivtrafikken har fylkeskommunene valgt flere ulike løsninger, med ulikt innslag av fylkeskommunale foretak og AS. Det alle har til felles er at fylkeskommunene ikke eier og kjører bussene i egen regi, alt kjøpes av andre (private). I og med at mer eller mindre all tjenesteproduksjonen skjer i AS er det helt nødvendig med nøkkeltall utover produsentperspektivet. Arbeidet i dypdykket har synliggjort hvor problematisk det kan være med rapporteringen og kvaliteten på data fra andre aktører enn fylkeskommunene. Dette gjelder både regnskapsdata og tjenstedata. Området KOSTRA Samferdsel er likevel ikke påvirket av denne problemstillingen i samme grad som andre områder hvor egenproduksjonen er langt større. Nærmere omtale av prosjektet og veien videre blir omtalt i særskilt notat til Samordningsrådet.

7.9. Kvalitetsindikatorer

Arbeidsgruppa har over flere år hatt en omfattende prosess med å utvikle kvalitetsindikatorer innen KOSTRA-Samferdsel, men har ikke arbeidet særskilt

med dette i 2011. Dette gir følgende status for arbeidet med kvalitetsindikatorer innen KOSTRA-Samferdsel:

Status publisering pr. 15.6.2011:

Fylke

- Antall drepte og skadde i buss
- Busser i fylkesintern transport. Andel med lavgulv/laventré (tall for 2009)
- Spordybde på fylkesveinettet
- Antall setekm for buss pr. innbygger (tall for 2009)

Kommune

- Andel fylkesveier med fast dekke
- Andel kommunale veier og gater med fast dekke
- Antall parkeringsplasser skiltet for handikappede pr. 10 000 innbyggere

Forslag som fortsatt ligger på vent:

- Andre mulige kvalitetsindikatorer som er drøftet tidligere, som avhenger av tilgang til data av god kvalitet:
 - Støyplageindeks (SPI) fra veitrafikk pr. innbygger. Fylke
 - Bruk av salt per km² vei
- Lansering av nytt holdeplassregister kan gi grunnlag for å lage flere interessante indikatorer innen samferdsel. Registeret er i ferd med å bli landsdekkende, men Statens vegvesen kan fortsatt ikke si når alle fylkene vil være inkludert. Forhåpentligvis skjer det i løpet av 2012. Arbeidet med å utvikle indikatorer med utgangspunkt i dette nye registeret vil starte så snart registeret er operativt og kvaliteten er tilfredsstillende. I en tidligere fase i arbeidet med å utvikle kvalitetsindikatorer, drøftet gruppa noen mulige kandidater:
 - Prosentvis andel av alle gjennomførte avganger som skjer med maksimalt 15 minutters forsinkelse.
 - Gjennomsnittlig avstand til nærmeste kollektive holdeplass i tettsteder.
 - Andel av holdeplassene som er tilrettelagt for bevegelseshemmede

8 Vedlegg

Brann- og ulukkesvern

1. Innleiing

1.1. Arbeidsgruppa si samansetting

Arbeidsgruppa består av følgjande:

Anne Myrestøl, Direktoratet for samfunnstryggleik og beredskap (DSB)

Heidi Vassbotn Løfqvist, Direktoratet for samfunnstryggleik og beredskap (DSB)

Geir Maller, Kommunanes Sentralforbund (KS) (Hedmarken brann- og redningsvesen)

Bjørn Sigmund Andersen, Kommunanes Sentralforbund (KS) (Tønsberg kommune)

Espen Ottesen Vattekar, Statistisk sentralbyrå (SSB)

Trond Ekornrud, Statistisk sentralbyrå (SSB)

1.2. Rammer for gruppa sitt arbeid/mandat (spesielt)

Gruppa sitt arbeidsfelt dekkjer følgjande funksjonar i KOSTRA:

338 Førebygging av brannar og andre ulykker

339 Beredskap mot brannar og andre ulykker

Gruppa arbeider etter det generelle mandatet for KOSTRA sine arbeidsgrupper.

2. Oppsummering og tilråding

2.1. Oppsummering

For publiseringa av 2010-tal har det ikkje blitt frigitt tenestedata. Dette er tredje år på rad at oppdaterte tenestedata for fjoråret ikkje er blitt publisert. Det er framleis omlegginga til nytt rapporteringssystem i Direktoratet for samfunnstryggleik og beredskap (DSB) som er årsaka. Ressursmangel og innkøyringstid har gjort sitt til at DSB ikkje har vore i stand til å overhalda fristane tilfredstillande som KOSTRA set for dei to publiseringane 15.mars og 15.juni. Endelege tenestedata for 2008 og 2009 blei publisert ved den førebelse publiseringa 15.mars 2011.

Gruppa vil hausten 2011, enno ein gong, sjå på mulegheitene om ein overgang til register for årsverk innanfor tenesteområdet.

Gruppa vil hausten 2011 utarbeida eit brev som skal sendast ut til alle brannvesen i Noreg. Brevet vil presisera viktigheita og behovet av mest mogleg samanliknbare tal på tvers av kommunane. Brevet vil særleg fokusera på fordeling av utgifter mellom funksjonane 338 og 339. Dette er eit ledd i å gjera tal mest mogleg samanliknbare på tvers av kommunane.

Gruppa vil hausten 2011 utarbeida eit notat til rekneskapsgruppa i KOSTRA som problematiserer fordeling mellom funksjonane 338 og 339, samt funksjon 120 administrasjon. Det er særleg ønskjeleg å få klarlagd kva som skal først på *f120 administrasjon* av leiande brannpersonell. Det er grunn til å tru at praksis er ulik frå kommune til kommune.

Arbeidsgruppa ønskjer å sjå på mulegheita til å publisera brutto utgiftstal og korrigererte brutto utgiftstal i faktaarket frå og med 2012.

SSB ønsker å formalisera avtalen om datalevering frå DSB. Hausten 2011 vil SSB senda eit brev til DSB om datalevering for 2012 kor ein orienterer om fristar for levering, samt kva lovheimlar i statistikkloven innhentinga av dataa er basert på.

2.2. Arbeidsgruppa sine anbefalingar

Arbeidsgruppa skal hausten 2011 vurdere om det skal nyttast tal frå register på personalsida. Arbeidsgruppa vedtok våren 2008 at datakvaliteten i register ikkje var tilfredsstillande nok til ein overgang, men meiner no at tida er inne for å sjå på mulegheitene til å foreta ein overgang tidlegast i 2011. Meininga var at dette arbeidet skulle ha vore kome i gang i fjor haust, men arbeidet med å få inn data på området har vore det som har blitt hovudprioritert. Arbeidsgruppa ber difor om at Samordningsrådet godkjenner at gruppa har mulegheit til å ta denne avgjersla etter ei vurdering hausten 2011.

Gruppa vil hausten 2011 utarbeida eit brev som skal sendast ut til alle brannvesen i Noreg med kopi til økonomiavdelingane i dei involverte kommunane. I brevet vil ein presisera viktigheita og behovet for mest mogleg samanliknbare tal på tvers av kommunane. Brevet vil særleg fokusera på rett fordeling av utgifter mellom funksjonane 338 og 339. Dette er eit ledd i å gjera tala mest mogleg samanliknbare på tvers av kommunane, og forhåpentlegvis vil dette gi ein positiv effekt etter kvart.

Gruppa vil hausten 2011 utarbeida eit notat til rekneskapsgruppa i KOSTRA som problematiserer fordeling mellom funksjonane 338 og 339, samt funksjon 120 *administrasjon*. Det er særleg ønskeleg å få klarlagd kva som skal førast på f120 *administrasjon* av utgifter knytt til leiande brannpersonell. Det er grunn til å tru at praksisen er ulik frå kommune til kommune. Arbeidsgruppa vil avventa svar frå rekneskapsgruppa før ein fattar avgjersle om kva ein skal foreta seg vidare. Arbeidsgruppa har dei tre seinaste åra ytra ønskje til Samordningsrådet om å reinsa funksjon 339 for lokalutgifter, og skilja dette ut i ein eigen funksjon. Det var også ønskeleg å skilja ut alarmsentralar i ein eigen funksjon. Samordningsrådet etterkom ikkje dette ønskje i fjor og arbeidsgruppa er einige om at dei i år heller vil fokusera på å gjera fordelinga mellom dei allereie eksisterande funksjonane 338 og 339 så god som mogleg.

Arbeidsgruppa ønsker å sjå på mulegheita til å publisera brutto driftsutgifter og korrigerte brutto driftsutgifter i faktaarket frå og med 2012. Per i dag blir det berre publisert netto utgiftstal på området, men brutto driftsutgifter vert publisert på faktaark A – Finansielle nøkkeltal. Arbeidsgruppa meiner det kan vera hensiktsmessig at tala blir samla på områdets faktaark, og at ein med å presentera bruttotal kan synleggjera eventuelle forskjellar mellom kommunar. Medan netttotal seier noko om prioriteringar vil bruttotal seia noko om produktivitet og einingskostnader i kommunane. Det er viktig å visa begge desse dimensjonane innanfor tenestområdet.

3. Evaluering av siste rapportering

3.1. Utarbeiding av skjema

All personell- og tenesterapportering skjer til DSB som overfører eit ekstrakt til SSB som blir nytta i faktaarka på KOSTRA sine nettsider. Gruppa gir kvart år merknader/innspel til DSB sine skjema "Melding om brannvernet", som dannar grunnlag for hovuddelen av KOSTRA-data. I år vart det levert inn endelege tenestedata for 2008 og 2009 til den førebelse publiseringa 15.juni. Det vart ikkje levert tenestedata for 2010 til den endelege publiseringa 15.juni. Dette er tredje året på rad at Brann- og ulukkesvern ikkje publiserer oppdaterte tenestedata for fjoråret i KOSTRA. Dette gjer at området berre har publisert rekneskapstal for 2010, kor kjelda er KOSTRA kommunerekneskap.

3.2. Kontrollar i skjema

Det er femte gong "Melding om brannvernet" blei rapportert elektronisk frå kommunane til DSB. Skjemaet har valideringar og krav til felt som må fyllast ut før innsending. Rettleiing og informasjon ligg tilgjengeleg for dei enkelte felt som skal fyllast ut, i tillegg har alle kommunane fått tilsendt eit grunnlag (med fjorårets tal) og informasjon om overgangen til elektronisk rapportering.

3.3. Innsamling av data (rapporteringa)

Til rapporteringa 15/3 mottok ikkje SSB 2010-datafiler grunna omlegginga av innrapporteringssystemet til DSB. Derimot tok ein i mot endelege 2008 og 2009-datafiler. Desse vart publisert 15.mars i år.

Til rapporteringa 15/6 mottok ikkje SSB 2010-datafiler grunna omlegginga av innrapporteringssystemet til DSB. Dette førte til at publiseringa for 2010 vart prikka for alle tenesteindikatorane.

Både "Melding om brannvernet" og rapport om hendingar (ROH) vert no rapportert elektronisk frå alle kommunar på eitt skjema. Rapport om hendingar (ROH) blei innført for rapportering frå 01.01.2010 og inneheld informasjon om brannvesenets handtering av hendingar (dei tidlegare skjema). DSB kan på bakgrunn av dei innrapporterte data samanstillast rapportar med tenestedata som tidlegare. Det nye fagsystemet for etaten føretekk rapportering frå det enkelte brannvesen og ikkje per kommune, men slik det foreløpig ser ut skal ein kunna få ut data per kommune. Det nye fagsystemet skulle etter planen vera i drift frå 2009 dersom alt gjekk etter planen. Fagsystemet var ikkje godt nok utvikla til å imøtekoma innrapporteringsfristane til SSB i 2011. Det er uvisst om dette også vert tilfelle i 2012.

Det er tredje år på rad det har vore problem knytt til rapportering av tenestedataa. Ved den foreløpige publiseringa 15.mars fekk SSB overlevert endelege 2008 og 2009-tal frå DSB. Samstundes vart det ikkje levert inn førebelse 2010-tal. Endelege 2010-tal vart heller ikkje overlevert frå DSB til den endelege publiseringa 15.juni, slik det var forventa. Grunnlagstala som DSB samlar dannar grunnlaget for ei rekkje av tenesteindikatorane og følgjeleg vil desse vera prikka for dei nyaste årgangane. Alle indikatorar som inkluderer tenestedata frå DSB er prikka for 2010-årgangen.

DSB har forklart at innrapporteringsproblema skuldast omlegginga til nytt fagsystem/ innrapporteringssystem. Dette kombinert med mangelfulle ressursar til arbeidet med kvalitetssikring (revidering) gjorde det ikkje muleg å overlevera fullstendige tenestedata til den endelege publiseringa 15.juni for 2010-tal. DSB sat på tal, men desse var ikkje godt nok reviderte og ufullstendige for fleire kommunar. SSB og DSB var i så måte einige om at det ville vera utrettvist overfor enkelte kommunar å rapportera ufullstendige tal. Eit problem som kunne ha oppstått viss SSB hadde valt å publisera tal er at fleire kommunar som hadde innrapportert til DSB ville ha vore utelatne frå KOSTRA-publiseringa, sidan DSB ikkje hadde fått tid til kontroll og revisjon for desse kommunane. Det er tredje året SSB ikkje tek i mot oppdaterte fjorårstal frå DSB. Samsundes publiserte ein i år tal for både 2008 og 2009 ved den førebelse publiseringa 15.mars. Dette gjer at etterslepet no berre er på eitt år. I fjor var etterslepet på to år.

Det føreligg ikkje nokon skriftleg avtale til grunn for samarbeidet mellom DSB og SSB for utveksling av tenestedata. Leveringane har vore basert på ein gentlemen's agreement kor to årlege leveringane til dei to publiseringane har vore gjennomført. Samstundes har SSB med heimel i Statistikkloven vurdert det som samfunnsøkonomisk føremålstenleg og ikkje etablera eit eige innrapporteringssystem på området, då fagmyndigheitene på området (DSB) allereie har utvikla eit innrapporteringssystem som er velfungerande. Dette er i tråd

med arbeidsgruppa og SSB si oppgåve om å avgrensa kommunane si opplysningsplikt, og følgjeleg halde oppgåvebyrda nede på eit så lågt nivå som muleg. SSB har opp igjennom åra, med bakgrunn i statistikkloven, spelt inn ønskjer til DSB med omsyn til revideringar av rapporteringsskjema, slik at det på best muleg måte vart tilpassa dei opplysningane som var ønskjelege å publisera i KOSTRA.

Hausten 2011 vil SSB senda brev til DSB som omhandlar leveranse av data. Brevet vil orientera om fristane som må overhaldast til dei to publiseringane i 2012, samt kva lovheimel i statistikkloven innhentinga er basert på. Dette er eit leidd i SSB sitt ønskje om å formalisera mest mogleg av dataleveringar dei har med andre etatar. Brevet om datalevering vil forhåpentlegvis kunna sikra at data som kommunane sender inn til DSB blir meir brukt, og at brukarar av desse dataa kan vera trygge på datakvaliteten. SSB og DSB har vore i dialog om saka og begge partar er einige om at brevet som formaliserer leveringa kan vera hensiktsmessig. Samstundes er det viktig å presisera at grunnen til at DSB ikkje har levert data dei siste tre åra skuldast eine og åleine etableringa av eit nytt innrapporteringssystem. Tidlegare årgangar (2008 og 2009) blei levert til SSB til den førebelse publiseringa 15.mars 2011. Ein bør ha som målsetjing å ha oppdaterte tal t.o.m. for 2011-årgangen ved den endelege publiseringa 2012.

3.4. Arbeiding/revisjon og kontroll

For "Melding om brannvernet" har det gjennom åra vore varierende kvalitet på utfyllinga. Særleg gjeld dette årsverk til funksjon 339 (beredskap), der fleire kommunar har urimelige avvik mellom tal på personar og tal på årsverk. Problemet er ikkje berre avgrensa til kommunar med interkommunalt brannvern. Tenestedata innrapportert for 2008 og 2009 som vart publisert 15.mars 2011 ser ikkje ut til at tendensen har betra seg nemneverdig.

3.5. Publisering

Om tal for samarbeidande kommunar, sjå rapporten sitt punkt 7.2. For tenestedata vart det ikkje publisert nokon tal for 2010, sjå punkt 3.3.

3.6. Brukarreaksjonar

Utover spørsmål frå enkeltkommunar som etterlyser oppdaterte tal på området har SSB ikkje teke imot spesielle etterspurnader. .

3.7 Fordeling mellom funksjonane 338 og 339

I 2007 kontakta arbeidsgruppa Kommunal- og regionaldepartementet (KRD) vedrørende feilføring av kostnader og inntekter i samband med funksjonane 338 og 339, og mulege løysingar på dette problemet. KRD ønskja ei meir detaljert kontakt, og gruppa utarbeida difor følgjande eksempel og forslag:

Ein gjennomgang av konsern-tala frå indikatoren netto driftsutgifter til funksjon 338 per innbyggjar 2010 frå Kostra-publiseringa 15.juni for 2010 for alle landets kommunar viser at 122 kommunar rapporterer netto inntekt, 18 kommunar 0, 286 kommunar netto utgifter og 4 kommunar er prikk for denne indikatoren.

Funksjon 338 inneheld feietenesta som er ei teneste kor kommunane krev inn feiegebyret og på den måten vil inntekter "nulla ut" utgifter til funksjon 338. Dei kommunane som har rapportert funksjon 338 i null eller med netto inntekt vil truleg berre inkludera feietenesta til funksjon 338, medan resten av det førebyggjande arbeidet som føregår i det enkelte brannvesen ikkje blir fordelt mellom funksjon 338 og 339, men blir bokført i sin heilskap på funksjon 339.

Arbeidsgruppa er blitt einige om å utarbeida eit brev som skal gå ut til alle brannvesen med økonomiavdelingane i dei involverte kommunane på kopi i løpet

av hausten 2011. Brevet skal presisera viktigheita av at det enkelte brannvesen og kommune må følgja KOSTRA-rettleiaren i samband med å fordela utgiftene på dei to funksjonane. Samstundes er det viktig at alle IKS og andre samarbeidsordningar spesielt, legg til rette for fakturering til dei samarbeidande kommunar kor fakturaene blir splitta på funksjon 338 og 339 frå og med rekneskapsåret 2012.

Arbeidsgruppa ønskjer vidare at presiseringa av kor viktig det er å skilja mellom dei to funksjonane skal halda fram med å stå i "1.novemberbrevet" som blir sendt ut til alle kommunane. Ein gjennomgang av dei førebelse publiserte tala for i 2010, viser at problemet enno ikkje er løyst ser ikkje ut til å ha gitt ein snarleg positiv løysing på problemet. Det er likevel mest sannsynleg at resultata av denne presiseringa vil vera meir synleg ved publiseringa i 2012.

4. Ønska endringar i kontoplanen (funksjon og art)

Gruppa har ingen konkrete ønskjer til endringar.

5. Ønska endringar i skjema/filuttrekk

Sjå 7.3 om vurdering av årsverksopplysningar frå register.

5.1. Bakgrunn for endring

5.2. Forslag til endring

6. Ønska endringar i faktaark

6.1. Generell vurdering av faktaarket

Faktaarket ser ut til å fungera rimeleg godt i forhold til dei data DSB og SSB samla sett har tilgjengelege. Innføringa av felles dekningsgrader for dei interkommunale samarbeidsområda har klart betra relevansen til faktaarka. Gruppa si vurdering er framleis at det ikkje er vesentlege haker ved informasjonsverdien ved slike felles tal. Jf. punkt 7.3.

6.2/6.2.3. Ønska endringar

Arbeidsgruppa ønskjer ei innføring av indikatorar som inneheld brutto driftsutgifter og korrigererte brutto driftsutgifter inn i faktaarket. SSB kjem til å følgja opp saka i løpet av hausten 2011.

7. Vidareutvikling av KOSTRA

7.1. Kvalitetsindikatorar

Dei seinare åra er det definert fire kvalitetsindikatorar på faktaarket:

- Andel A-objekter som har fått tilsyn
- Andel piper feiet
- Antall boligbranner pr. 1000 innbyggjar
- Andel personer med kompetanse som fører tilsyn med særskilte brannobjekter

Den siste indikatoren vart gjeninnført i 2007 og er eit mål på kor stor del av personellet i ein kommune som fører tilsyn med særskilte brannobjekt i ein kommune har kompetanse. Ifølgje forskriftene er det eit påbod om at alle som gjennomfører tilsyn skal ha gjennomført kurs i førebyggjande brannvern. Kurset skal gi dei kunnskap til å gjennomføra tilfredstillande tilsyn med brannobjekta. Indikatoren seier noko om kvaliteten på personellet som fører tilsyn i dei ulike kommunane.

Etter tilråding frå ad hoc-gruppa for kvalitetsindikatorar fatta arbeidsgruppa ei avgjersle om at indikatoren "Andel A-objekter som har fått tilsyn" skal oppfattast som ein indikator som skal gå over til å seia noko om resultat kvalitet, framfor struktur kvalitet som tidlegare var tilfelle. Denne endringa tredde i kraft frå og med junipubliseringa 2008.

Dei andre forslaga frå ad hoc-gruppa i samband med kvalitetsindikatorane blei arbeidsgruppa einige om ikkje å gjennomføra.

Sidan alle kvalitetsindikatorane baserer seg på tenestedata er det ikkje publisert kvalitetsindikatorar for statistikkåret 2010. Endelege tal for 2008 og 2009 blei publisert ved den førebelse publiseringa 15.mars 2011.

7.2. Kommunal tenesteproduksjon - Korleis få med heile bilete?

Arbeidsgruppa har blitt orientert om prosjektet SSB har pågåande om å gjera KOSTRA meir dekkande når det gjeld kommunal tenesteproduksjon, ved at verksemd og kommunale føretak (KF) og interkommunale føretak (IKS) inkluderast i publisering av nøkkeltal på konsernnivå.

Det er eit mangfald av organiseringsmodellar, og kommunane kan anten produsera tenester sjølv (finansiert gjennom kommunekassa eller organisert i KF og IKS), kjøpe tenester av andre kommunar, eller kjøpe tenester frå private aktørar. Det er ut frå dette relevant å sjå kommunal produksjon ut frå fleire perspektiv: frå eit produsentperspektiv, frå eit "sørge-for"-perspektiv og frå eit konsumentperspektiv.

Når det gjeld rekneskapstal er "konsern" ein KOSTRA-konstruksjon, kor ein trekk inn særrekneskap frå IKS og KF i tillegg til kommunekassa. Interkommunalt samarbeid heimla i Kommunelovens § 27 er berre rapporteringspliktige når dei fører særrekneskap, og det gjer populasjonsforvaltninga vanskeleg. Ein hovudutfordring er korleis ein skal sikre samsvar mellom teljar og nemnar i indikatorar som sett saman rekneskapstal med personelltal, tenestedata og befolkning.

Arbeidsgruppa for Brann- og ulukkesvern vil framover sjå på korleis ein enno betre enn i dag kan oppfylle målsettinga i KOSTRA om å vise aktuell, relevant og samanliknbar styringsinformasjon uavhengig av kommunal organisering. Målet er at KOSTRA i løpet av 3-5 år skal gi eit breiare og meir heilskapleg bilete av tenestene som vert produsert. Dette bør også vera eit mål for brann- og ulukkesvern-området.

Til 15.mars-publiseringa i år var 43 særbedrifter (KF/IKS) inkluderte i konsernfaktaarket, og for 2008 vart det registrert over 1 milliard i utgifter. Dette viser at svært mange kommunar vel å organisera brannvesena utanfor kommunen si verksemd i ulike organisasjonsformer, ofte IKS. Dette gir utfordringar i forhold til å presentera eit reelt bilete av situasjonen i ein kommune.

Fordelingsnøkkelen i Konsern-faktaarket når det gjeld splitting på kommunar som inngår i eit IKS er eigardelen som er oppgitt i Bedrifts- og føretaksregisteret (BOF) for rekneskapsdata. Dette ser i stor grad ut til å gi eit rett bilete av forholda ute i

kommunane. Arbeidsgruppa veit at nokon vertskommunar tek på seg større eigardelar enn kva som faktisk er tilfelle, likevel er ikkje dette problemet særleg omfattande.

Personelldata for kommunar som inngår i eit IKS blir fordelt likt på alle eigarkommunane som inngår i same IKS/KF. Talet på årsverk som er rapportert for alle kommunane i same IKS blir summert opp, det same gjeld for befolkningstalet i kommunane. Dette gjer at indikatorar som inkluderer årsverk og befolkningstal vil ha lik verdi for alle kommunar som inngår i same IKS på konsernfaktaarket. Arbeidsgruppa meiner at denne ordninga vil vera den beste måten å presentera desse tala på i Konsernfaktaarket også i tida som kjem.

Arbeidsgruppa har også drøfta om det kan vera relevant å utvida faktaarket for brann- og ulukkesvern med korrigerte brutto driftsutgifter. No vert det berre publisert netto driftsutgifter her, medan brutto driftsutgifter ligg på faktaark A og A1 som viser finansielle nøkkeltal for kommunar og konsern. Tala er slik lite tilgjengelege for mange brukarar. Gruppa vil før neste årgang vurderer om publiseringa skal utvidast med korrigerte brutto driftsutgifter. SSB vil gjennomføra ei prøvekjøring slik at tala kan vurderast av arbeidsgruppa hausten 2011.

Alle deltakarane i arbeidsgruppa er informerte om arbeidet med å gjera Konsern-tala betre, og alle er oppfordra til å koma med innspel til eventuelle betringar og endringar på området i løpet av hausten 2011.

7.3. Anna

Vedrørande data frå samarbeidande kommunar

Frå og med 2005 er tal som er sårbare for kommunale samarbeidsordningar gitt som felles dekningsgrader for dei aktuelle kommunane, mens dei tidlegare blei prikkja i KOSTRA-publiseringa. Dette må sjåast på som ein klar styrking av det publiserte materialet.

I samband med å bruka utgiftsartane for betaling til interkommunale selskap (artane 375, 475, 775 og 895) som eit alternativ til slike felles dekningsgrader, er SSB sitt inntrykk framleis at desse ikkje alltid er rett fordelt på funksjon 338 og 339. Gruppa tilrår at det også for 2011 blir publisert felles dekningsgrader for samarbeidande kommunar.

Det er framleis grunn til å minna om at DSB på sikt vurderer å la 110-sentralane (24 stykk i alt) overta rapportering av relevante delar av "Melding om brannvernet" (uttrekk frå sentralane sine fagsystem). Pr. i dag er sentralane ulikt organisert og med ulike datasystem, men her vil det skje endringar på sikt. Dette vil truleg gi meir korrekte tal for bl.a. årsverk for samarbeidande kommunar (sjå også punkt 3.3). Arbeidsgruppa bør drøfta ev. konsekvensar dette vil få for KOSTRA-området i framtida. Det er rimeleg å tru at ein del tilpassingar må gjerast.

Kjøp av private feietenester

Når det gjeld kommunen sine kjøp av private feietenester, er DSB si vurdering framleis at det ikkje er naturleg å inkludera slike årsverk i brannmeldingsskjemaet. Ein indikasjon om at omfanget her vil liggja på arten kjøp av tenester frå private under funksjon 338, sjølv om det her også kan skjula seg andre kjøp enn feietenester.

Konsernpublisering

I Samordningsrådsrapporten for 2006 varsla gruppa at ein i samråd med rekneskapssida i KOSTRA ville vurderer om det burde leggjast til konsernpublisering for dette området. Desse tala vart publisert 15.juni 2007. Konsernpubliseringa kom i tillegg til rekneskapstala som vanlegvis publiserast. Konsernpublisering korrigerer rekneskapstala for ulik organisering av tenestene. I

år det femte gong ein publiserer rekneskapstal for konsern, og gruppa ser på dette som eit vellukka grep for å gjera tal meir samanliknbare på tvers av kommunar, også dei som inngår i IKS. I 2010 var det 43 særbedrifter (IKS/KF) og for 2008 inkluderte dette om lag 1 milliard i utgifter.

Årsverksopplysningar frå register

Når det gjeld mulegheitene for å erstatta årsverksopplysningane frå "Melding om brannvernet" med registerdata, vil gruppa gjera ei ny vurdering av dette hausten 2011 for så å konkludera. I fjor blei gruppa einige om at datakvaliteten frå register ikkje var av god nok kvalitet til å foreta ein overgang. Registera slit særleg med å skilja årsverka på dei to ulike funskjonane 338 og 339. Gruppa skal gjera eit nytt utreiingsarbeid i samarbeid med seksjon for arbeidsmarknadsstatistikk i løpet av hausten, då ein veit at kvaliteten på registera har betra seg sidan førre køyring.

Gruppa ber difor Samordningsrådet om løyve til å iverksetja ei slik publisering frå mars 2013, dersom ein i løpet av hausten 2011 kjem fram til at tala er av tilfredsstillande kvalitet. I samband med denne vurderinga vil gruppa også vurdere kvaliteten på dei personelltala DSB leverer i dag. Det er her hensiktsmessig med ei totalvurdering, for å konkludera om ein ønskjer å nytta tal for register eller halda fram med dagens ordning. Då bør også årsverkstal frå tenesterapporteringa til DSB føreligga for alle kommunar, som grunnlag for ei vurdering av ein overgang.

Utreiinga var planlagd i fjor haust, men har ikkje bli følgd opp som ønskjeleg. Ein av hovudårsakene til dette er det har vore usikkerheit knytt til om ein fekk inn oppdaterte tenestedata for dei manglande årgangane. Det at ein ved den førebelse publiseringa 2011 fekk inn tal for 2008 og 2009 gir mulegheita til å samanlikna registertala med nyare skjematal.

Eiendommer

Forord

Arbeidsgruppen for kommunal eiendomsforvaltning var aktiv i KOSTRA fra 2001-2002, dvs inntil KOSTRA-prosjektet gikk over i drift. Deretter var ikke arbeidsgruppen aktiv i påvente av Eiendomsforvaltningsutvalgets utredning og oppfølging av denne og eventuelle konsekvenser for KOSTRA.

Arbeidsgruppen ble gjenopprettet høsten 2007 med navnet Eiendommer. Mandatet og omfanget av gruppens arbeid var utvidet i forhold til tidligere og omfatter både eiendomsskatt og eiendomsforvaltningen. Selv om temaene er forskjellige, er det en felles tilnærming, nemlig grunndata fra eiendommer i kommunene. Ved å tilrettelegge for egnede register, vil grunnlagsdata kunne trekkes ut av Matrikkelen til bruk for kommunene. For å gjøre arbeidsgruppen mer effektiv har den i praksis blitt delt i to. Møtene har blitt organisert slik at noen medlemmer deltar på begge seksjonene, mens de som har spesialkompetanse på hhv. eiendomsforvaltning og eiendomsskatt deltar på de seksjonene som omhandler sitt spesialfelt.

Oppdelingen av arbeidsgruppens arbeid fører til at rapporten vil ha to deler. Den første delen omhandler eiendomsskatt, mens den andre delen omfatter eiendomsforvaltning. Det har blitt avholdt et møte i arbeidsgruppen siden høsten 2010. Møtet omhandlet eiendomsforvaltning.

Del 1. Eiendomsskatt

1. Innledning

1.1. Arbeidsgruppens ansvar og sammensetning

Arbeidsgruppen har ansvaret for KOSTRA-skjema 33 "Eiendomsskatt i kommunene" og de to regnskapsartene 874 "Eiendomsskatt annen eiendom" og 875 "Eiendomsskatt boliger og fritidseiendommer".

Arbeidsgruppen består per juni 2011 av:

Arild Kormeseth (leder)	Kommunal- og regionaldepartementet
Andreas Tveitereid	Finansdepartementet
Liv Elin Vermundsberget	KSE
Rolf Bakken	Statens Kartverk
Helge Høve	Ibestad kommune
Espen O. Vattekar (sekretær)	SSB

1.2. Rammer for gruppas arbeid/mandat (generelt og spesielt)

Arbeidsgruppens generelle mandat er som følger:

- Følge utviklingen på sitt område med særlig vekt på å samordne tjeneste- og økonomidata for å sikre kvaliteten på nøkkeltallene. Arbeidsgruppene må videre vurdere og gi ev. forslag til endringer i rapporteringens omfang og innretning, ut i fra statens og kommunenes behov for styringsinformasjon, og ut i fra hva slags tilleggsinformasjon som er nødvendig for den offisielle statistikken.
- Gi forslag om hvilke nøkkeltall og grunnlagsdata som skal publiseres (herunder ev. bydels- og institusjonspublisering) på sitt mandatområde.
- Sikre en hensiktsmessig og effektiv dataflyt fra kommunene til staten.

- Ta hensyn til kommunenes oppgavebyrde, ved å sikre at rapporteringsomfanget begrenses og at dobbeltrapportering unngås, herunder vurdere muligheten av å bruke eksisterende registre.
- Endringer i rapporteringen fra år til år skal begrunnes, i forhold til oppgavebyrde, relevans og sammenliknbarhet over tid.
- Utvikle og vurdere kvalitetsindikatorer i tråd med vedtatt modell for utvikling og fastsetting av slike

2. Oppsummering og anbefaling

2.1. Oppsummering

Arbeidsgruppen er generelt godt fornøyd med både datainngangen og publiseringen. Det har vært lite revisjonsarbeid og kun noe purring for å få inn alle skjemaene.

Arbeidsgruppen ønsker å tilpasse rapporteringen og publiseringen av eiendomsskatt til endringene i eigedomsskattelova § 3. Endringene i skjema 33 og publiseringen vil gjelde fra rapporteringsåret 2011.

2.2. Arbeidsgruppas anbefalinger

Arbeidsgruppen anbefaler å legge inn de to nye utskrivningsalternativene skjema 33. De nye alternativene foreslås også tatt med i publiseringen av eiendomsskatt.

3. Evaluering av siste rapportering

3.1. Utarbeiding av skjema

Det ble ikke gjort endringer når det gjelder strukturen i skjema 33 før 2010-rapporteringen.

3.2. Kontroller i skjema

Det var ingen kontroller i skjema 33 i 2007-rapporteringen, men før 2008-rapporteringen ble det lagt inn flere enkle kontroller i skjemaet. Før 2009-rapporteringen ble det lagt inn en ny kontroll som låser spørsmål som ikke er relevante for kommuner som kun har eiendomsskatt på verker og bruk. Kontrollene som nå ligger i skjemaet har gjort at revisjonsarbeidet er betraktelig redusert.

3.3. Innsamling av data (rapporteringen)

Til publiseringen 15. mars 2011 hadde 395 kommuner rapportert skjema 33, altså var svarprosenten 91,9. Til publiseringen 15. juni 2011 hadde 430 kommuner rapportert skjema 33, noe som gir en svarprosent på 100. Arbeidsgruppen er veldig fornøyd med at det ble fulltelling. 426 kommuner har levert regnskapsfiluttrekkene med eiendomsskatteartene 874 og 875.

Det ble foretatt en purrerunde pr. e-post sentralt (for alle KOSTRA-skjema). Fra fagseksjonen ble det sendt to purremail, en før publiseringen 15. mars og en før publiseringen 15. juni. For å få med alle var det nødvendig å ringe til noen kommuner.

3.4. Bearbeiding/revisjon og kontroll

Med kontrollene i skjema ble revisjonen relativt enkel, det var ingen feil som mange kommuner gjorde grunnet de nye kontrollene.

Det var kommuner med mer spesielle feil, også disse ble kontaktet med mail, men også en del over telefon.

Resultatet av revisjonsarbeidet ble godt, mer eller mindre alle feilene som ble oppdaget og kommunisert til kommunene ble rettet opp. De resterende feilene vil bli korrigert før publiseringen 15. mars 2012.

Når det gjelder føringene av eiendomsskatt i regnskapene på artene 874 og 875 var det i år som i fjor mange kommuner som ikke benyttet begge artene, selv om de hadde eiendomsskatt utover verker og bruk. Det ble sendt ut mail i midten av mai til om lag 30 kommuner med beskjed om at de ikke hadde splittet eiendomsskatten på de to artene, og at det var viktig at splittingen ble gjennomført inne publiseringen 15. juni. Etter to purremail ble det tatt telefoner til de kommunene som fortsatt ikke hadde gjort splittingen. Resultatet ble at alle unntatt en omposterte og til sammen var det rundt 500 millioner kroner som ble flyttet fra 874 til 875.

3.5. Publisering

Regnskapstallene for eiendomsskatt blir publisert i de to faktaarkene "A. Finansielle nøkkeltall og adm., styring og fellesutgifter" og "A1. Konsern - Finansielle nøkkeltall og adm., styring og fellesutgifter på nivå 2". Eiendomsskatt publiseres "totalt" av brutto driftsinntekter og to herav indikatorer. Herav eiendomsskatt på "annen eiendom" og herav eiendomsskatt på "boliger og fritidseiendommer".

Dataene fra skjemaet blir publisert på et eget faktaark på nivå 3. (T. Eiendomsskatt, 0101 Halden):

Har kommunen eiendomsskatt, Ja=1 Nei=0	1
Har eiendomsskatt bare på verker og bruk, Ja=1 Nei=0	0
Har eiendomsskatt bare i områder utbygd på byvis, Ja=1 Nei=0	0
Har eiendomsskatt både i områder utbygd på byvis og på verker og bruk, Ja=1 Nei	1
Har eiendomsskatt i hele kommunen, Ja=1 Nei=0	0
Generell skattesats	7,0
Hvis kommunen benytter differensiert skattesats for bolig- og fritidseiendommer	4,0
Hvilket år trådte takstene fra siste alminnelige taksering i kraft?	1 989
Har kommunen innført bunnfradrag som gjelder kun for boliger og fritidseiendom	1
Hvis ja, hva er størrelsen på bunnfradraget?	200 000
Gir kommunen eiendomsskattefritak for nye boliger inntil 20 år fra den tiden by	0
Hvis ja, antall år?	:
Eiendomsskatten på enebolig på 120 kvm	1850
Eiendomsskatt, totalt	36 435
Eiendomsskatt, 'annen eiendom	3 612
Eiendomsskatt, 'boliger og fritidseiendommer'	

4. Ønskede endringer i kontoplanen (funksjon og art)

4.1. Bakgrunn for ønsket endring

Arbeidsgruppen har ikke ønsket om endringer når det gjelder funksjon og art.

4.2. Forslag til endring

Ikke relevant.

5. Ønskede endringer i skjema/filuttrekk

5.1. Bakgrunn for endring

Kommunene har fra 1. januar 2011 fått to nye alternativer for utskriving av eiendomsskatt. Disse kommer i tillegg til dagens fire utskrivningsalternativer. De nye alternativene er:

1. Eiendomsskatt på næringseiendom, inkludert verk og bruk, i hele kommunen.
2. Eiendomsskatt på all eiendom i bymessige områder i kombinasjon med utskriving på næringseiendom, inkludert verk og bruk, i hele kommunen.

Begrepet næringseiendom inkluderer altså både verk og bruk og annen næringseiendom (butikker, hoteller mv.).

5.2. Forslag til endring

Arbeidsgruppen foreslår at de to nye alternativene blir tatt med i skjema 33 på lik linje med de andre alternativene. Spørsmål 2 vil dermed inneholde seks alternativer.

Forslag til formulering av de to nye utskrivningsalternativene og logisk rekkefølge i skjemaet:

1. Har eiendomsskatt bare på verker og bruk
2. **NY: Har eiendomsskatt på næringseiendommer, herunder verker og bruk**
3. Har eiendomsskatt bare i områder utbygd på byvis
4. Har eiendomsskatt både i områder utbygd på byvis og på verker og bruk
5. **NY: Har eiendomsskatt både i områder utbygd på byvis og på næringseiendommer, herunder verker og bruk**
6. Har eiendomsskatt i hele kommunen

6. Ønskede endringer i faktaark

6.1. Generell vurdering av faktaarket.

Arbeidsgruppen er fornøyd med faktaarket på nivå 3. Grunnet endringene i alternativene må det legges inn to nye variable i faktaarket.

6.2. Ønskede endringer

Arbeidsgruppen ønsker å legge til mellomregninger i faktaarket med de to nye alternativene.

6.2.1. Fjerning av eksisterende nøkkeltall

Arbeidsgruppen ønsker ikke å fjerne noen nøkkeltall

6.2.2. Nye nøkkeltall

Ikke relevant.

6.2.3. Endring av innhold i allerede eksisterende nøkkeltall

Det er ingen endringer i eksisterende nøkkeltall.

7. Videreutvikling av KOSTRA**7.1. Kommunal tjenesteproduksjon - hvordan få med hele bildet?**

Ikke relevant.

7.2. Kvalitetsindikatorer

Arbeidsgruppen ser ikke at det er muligheter for kvalitetsindikatorer innen for dette området.

8. Annet**9. Referanser****10. Vedlegg**

10.1 Skjema(ene) først, annet nummereres fortløpende.

Del 2 Eiendomsforvaltning – rapportering av tilstand og areal på kommunale formålsbygg

11. Innledning

11.1. Arbeidsgruppens ansvar og sammensetning

Arbeidsgruppen har ansvar for skjema 34A "Areal på utvalgte kommunale formålsbygg", 34B "Areal på utvalgte kommunale formålsbygg (KF)", 34C "Areal på utvalgte fylkeskommunale formålsbygg", 34D "Areal på utvalgte fylkeskommunale formålsbygg (FKF)". Arbeidsgruppen har også ansvar for funksjonene 121/421 "Forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen" i tillegg har gruppen ansvaret for byggfunksjonene sammen med de berørte tjenesteområdearbeidsgruppene.

Arbeidsgruppen består per juni 2011 av:

Arild Kormeseth (leder)	Kommunal- og regionaldepartementet
Vilni Verner Holst Bloch	SSB
Rolf Bakken	Statens Kartverk
Margareth Belling	KS
Tore Justad	Bærum kommune
Erik Viken	Møre og Romsdal fylke
Ingebrigt Henningsen	Elverum kommune
Espen O. Vattekar (sekretær)	SSB

11.2. Rammer for gruppas arbeid/mandat (generelt og spesielt)

Arbeidsgruppens generelle mandat er som følger:

- Følge utviklingen på sitt område med særlig vekt på å samordne tjeneste- og økonomidata for å sikre kvaliteten på nøkkeltallene. Arbeidsgruppene må videre vurdere og gi ev. forslag til endringer i rapporteringens omfang og innretning, ut i fra statens og kommunenes behov for styringsinformasjon, og ut i fra hva slags tilleggsinformasjon som er nødvendig for den offisielle statistikken.
- Gi forslag om hvilke nøkkeltall og grunnlagsdata som skal publiseres (herunder ev. bydels- og institusjonspublisering) på sitt mandatområde.
- Sikre en hensiktsmessig og effektiv dataflyt fra kommunene til staten.
- Ta hensyn til kommunenes oppgavebyrde, ved å sikre at rapporteringsomfanget begrenses og at dobbeltrapportering unngås, herunder vurdere muligheten av å bruke eksisterende registre.
- Endringer i rapporteringen fra år til år skal begrunnes, i forhold til oppgavebyrde, relevans og sammenliknbarhet over tid.
- Utvikle og vurdere kvalitetsindikatorer i tråd med vedtatt modell for utvikling og fastsetting av slike

12. Oppsummering og anbefaling

12.1. Oppsummering

Arbeidsgruppen er fornøyd med datainngangen, selv om den ble noe lav for kommunene. Når det gjelder publiseringen og datakvaliteten er arbeidsgruppen også fornøyd, men gruppen mener at datakvaliteten til en vis grad bærer preg av at det er tredje gangen disse dataene rapporteres.

I løpet av de siste årene og i tiden fremover skal arbeidsgruppen jobbe med Matrikkelen som register for både arealdata og tilstandsgrader. Det er gjort endringer i Matrikkelen som har til hensikt å tilpasses behovet i KOSTRA.

Arbeidsgruppen forslår at Matrikkelen fra og med rapporteringen for 2011 brukes som register for kommunenes eide areal. Det presiseres at det fortsatt gjenstår arbeid med noen forhold før Matrikkelen kan brukes som register. Blant annet må kommunene få mulighet til å legge inn KOSTRA-funksjonene per bygning. Det må også i løpet av høsten 2011 gjennomføres en registrering av kommunenes areal i Matrikkelen. Arbeidsgruppen mener likevel at det skal være mulig å hente ut arealet for de kommunalt eide bygningene før publiseringen 15. mars 2012.

12.2. Arbeidsgruppas anbefalinger

Arbeidsgruppen anbefaler at Matrikkelen brukes som register for areal og fra og med rapporteringsåret 2011. For at dette skal gjennomføres mener arbeidsgruppen at det må jobbes videre med tilretteleggingen høsten 2011.

Videre anbefales det som en overgangsordning at skjemaene 34A, 34B, 34C og 34D også blir samlet inn for 2011. Arbeidsgruppen ønsker at skjemaene fra 2012 legges ned.

13. Evaluering av siste rapportering

13.1. Utarbeiding av skjema

De fire skjemaene 34A, 34B, 34C og 34D ble programmert i løpet av høsten 2009. Skjemaene inneholder et felt hvor informasjon om kommunen skal rapporteres og et felt hvor arealdataene på både eide og leide skal rapporteres. I arealfeltet er det en linje per byggfunksjon (seks for kommune og to for fylkeskommunene). I skjemaene 34B og 34D er det også et felt hvor det skal rapporteres informasjon om det kommunale og fylkeskommunale foretak som skal rapportere skjemaet.

13.2. Kontroller i skjema

Kontrollene i skjemaene skal kun sørge for at kommunene fyller ut informasjonsfeltene og at de ikke fyller inne for mange siffer i feltene for areal. Disse kontrollene fungerer godt, og etter intensjonen.

13.3. Innsamling av data (rapporteringen)

Kommune:

Til publiseringen 15. mars hadde 360 kommuner rapportert skjema 34A, altså var svarprosenten 83,7. Til publiseringen 15. juni hadde 412 kommuner rapportert skjema 34A, noe som gir en svarprosent på 95,8. Arbeidsgruppen er godt fornøyd med svarprosenten tatt i betraktning at skjemaet ble rapportert for tredje gang. Skjema 34B skal rapporteres av kommunale foretak (KF) som eier kommunale formålsbygg. Noen kommuner som har et eiendomsforetak har bare rapportert skjema 34B, så den reelle svarprosenten er dermed høyere enn 95,8 prosent. Til 15. juni var det 91 innrapporterte 34B skjemaer. Det finnes ingen fullstendig oversikt med hvilke kommunale foretak som eier kommunale formålsbygg. Uten en slik oversikt er det ikke mulig å lage en svarprosent.

Mange kommuner benyttet ikke de nye funksjonene arbeidsgruppen har ansvar for. Det var ca 200 kommuner som ikke benyttet hver av de tre nye funksjonene, 121 "Forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen", 381 "Kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg" og 386 "Kommunale kulturbygg". SSB skal sende ut en mail hvor kommunene gjøres oppmerksomme på feil rapporteringen på samme måte som det ble gjort i fjor, slik at føringene blir riktige i 2011 regnskapet.

Det ble foretatt en purrerunde pr. e-post sentralt (for alle KOSTRA-skjema). Fra fagseksjonen ble det sendt tre purremail, en før publiseringen 15. mars og to før publiseringen 15. juni. Flere kommuner ble også kontaktet per telefon.

Fylkeskommune:

Til publiseringen 15. mars hadde 17 fylkeskommuner levert skjema 34C. Den siste fylkeskommunen har et eiendoms KF som eier alle bygningene, og de leverte 34D. Svarprosenten for fylkeskommunene samlet var dermed på 100. Før publiseringen 15. mars leverte også Undervisningsbygg KF i Oslo skjema 34D med arealdataene for skolelokalene de eier. I tillegg ble det rapportert to 34D skjemaer til.

Flere av fylkeskommunene benyttet ikke funksjonen 421 "Forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen". Det skal bli sendt en mail for å gjøre dem oppmerksom på feil rapporteringen.

13.4. Bearbeiding/revisjon og kontroll

Et resultat av at arealdataene ble rapportert for tredje gang var at revisjonsarbeidet ble utfordrende. Revisjonen av arealdataene ble gjort ved å se på kommunene med "ekstremverdier" på enkelte viktige indikatorer. I tillegg ble det nye revisjonsverktøyet Tverrgående revisjon (TR) tatt i bruk. Tverrgående revisjon ble i dette tilfellet brukt til å se om forholdet mellom teller og nevner i noen indikatorer for den enkelte kommune var statistisksignifikant. Resultatene fra den tverrgående revisjonen pekte i stor grad på de kommunene som hadde ekstremverdier, men også kommuner med tilsynelatende gode tall ble avvikere. Etter videre undersøkelse var det feil med noen av kommunene som ble funnet med hjelp av tverrgående revisjon.

Arbeidsgruppen er fornøyd med revisjonen selv om det var en grov revisjon, hvor de største avvikene ble rettet opp. Revisjonsarbeidet vil i noen grad fortsette utover sommeren og høsten.

13.5. Publisering

Arbeidsgruppen er godt fornøyd med publiseringen. Det har ikke blitt gjort noen endringer i faktaarkene før 2010-publiseringen.

Faktaarkene finnes på www.ssb.no/kostra.

14. Ønskede endringer i kontoplanen (funksjon og art)

14.1. Bakgrunn for ønsket endring

Arbeidsgruppen har ikke forslag til endring av kontoplanen

15. Ønskede endringer i skjema/filuttrekk

15.1. Bakgrunn for endring

Arbeidsgruppen har ingen ønsker om endringer i skjemaene før neste publisering.

15.2. Forslag til endring

Ved at Matrikkelen skal brukes som register for arealdata planlegges skjemaene fjernet fra rapporteringen 2012.

16. Ønskede endringer i faktaark

16.1. Generell vurdering av faktaarket.

Faktaarket fungerer godt, og arbeidsgruppen ønsker ikke å legge til eller fjerne noen indikatorer.

16.2. Ønskede endringer

16.2.1. Fjerning av eksisterende nøkkeltall

Ingen endringer.

16.2.2. Nye nøkkeltall

Ingen nye nøkkeltall.

16.2.3. Endring av innhold i allerede eksisterende nøkkeltall

Ingen endringer.

17. Videreutvikling av KOSTRA

17.1. Kommunal tjenesteproduksjon - hvordan få med hele bildet?

17.1.1. Kvalitetssikring

Kommunene skal rapportere både det arealet de eier og leier, og i regnskapet er det en egen art (190) for leie av eksterne. Indikatorene for eiendomsforvaltning er laget med tanke på skille på det kommunen produserer selv og det de leier. Det kommer klart frem i informasjonen til den enkelte indikator om det gjelder arealet kommunen eier eller leier, eller om det er begge deler.

17.1.2. utfordringer i konsistens

Arbeidsgruppen mener at det i dag er god konsistens med tanke på omfanget og muligheten for sammenlignbarhet mellom kommunene. Likevel ser arbeidsgruppen at for kommuner som leier mye av bygningsmassen vil få færre gode nøkkeltall, fordi leie av bygg bare føres på en art i kommunenes KOSTRA-regnskap.

17.2. Kvalitetsindikatorer

Arbeidsgruppen har ikke startet arbeidet med kvalitetsindikatorer.

17.3. Overgang til Matrikkelen

Arbeidsgruppen foreslår at KOSTRA bruker Matrikkelen som register for arealdata fra og med rapporteringen av 2011-data. Det er flere forhold som må falle på plass før dette kan gjennomføres. De to viktigste forholdene er at kommunene må gjennomføre en registrering av arealet på alle sine eide bygninger, og kommunene må kunne legge inn hvilke KOSTRA-funksjoner bygningene inneholder. Kommunenes leide bygg har arbeidsgruppen i førsteomgang valgt å holde utenfor. Det leide arealet skal rapporteres i skjema 34 inntil man finner en løsning i Matrikkelen.

Arbeidsgruppen ønsker å fremheve at det gjenstår arbeid høsten 2011 før Matrikkelen kan brukes som register. Det viktigste som må gjøres er kommunenes registrering. Her må man finne en hjemmel for rapporteringen/registreringen. Hjemmel for registrering er ikke avklart, og arbeidsgruppen skal jobbe videre med problemstillingen tidlig høsten 2011.

18. Annet

Espen O. Vattekar overtar som leder av arbeidsgruppen fra og med 1. juli 2011 til 1. juli 2012. Arild Kormeseth skal ha et års permisjon fra Kommunal- og regionaldepartementet. Kommunal- og regionaldepartementet oppnevner et nytt medlem til arbeidsgruppen tidlig høsten 2011.

19. Vedlegg

19.1. Skjema(ene) først, annet nummereres fortløpende.

Landbruk

1. Innledning

1.1. Arbeidsgruppens ansvar og sammensetning

KOSTRAs arbeidsgruppe for Landbruk ble opprettet våren 2004, og har levert rapport til KOSTRAs Samordningsråd i juni hvert år siden rapporteringsåret 2005.

Etter flere år med stadige endringer i skjema bl.a. på grunn av lovendringer, har det i sist rapporteringsår ikke vært endringer i spørsmålene på skjema, og arbeidsgruppa har ikke hatt behov for å møtes det siste året.

Arbeidsgruppa for KOSTRA Landbruk er satt sammen slik:

Ole O. Moss, Statistisk sentralbyrå (SSB) (leder)

Berit Bjørlo, SSB (sekretær)

Åse Marie Rusaanes, Landbruks- og matdepartementet (LMD)

Anne Berit Ulstad, Landbruks- og matdepartementet (LMD)

Astrid Aass, Fylkesmannen i Buskerud, (representant for LMD)

Anne-Beate Hekland, Tønsberg kommune (representant for KS)

Sissel Ferstad, Kommunal og regionaldepartementet (KRD)

Geir Grønningsæter, Statens landbruksforvaltning (SLF)

Atle Ruud (representant for KS) gikk ut av arbeidsgruppa ved utgangen av første halvår 2010. Hans etterfølger er per i dag ikke oppnevnt.

Arbeidsgruppa er underlagt LMD som fagdepartement, og i samråd med SSB er ledelses- og sekretariatsfunksjon i arbeidsgruppa overlatt SSB. De deltakende parter i arbeidsgruppene dekker selv utgiftene ved deltakelsen.

KOSTRA skjema 32 - Forvaltning av landbruksarealer - dekker følgende emneområder:

- Omdisponering av dyrka og dyrkbar jord etter jordloven og etter plan- og bygningsloven
- Saksbehandling etter jordloven, konsesjonsloven og odelsloven
 - Nydyrking
 - Omdisponering
 - Deling av landbrukseiendom
 - Konsesjon for erverv av fast eiendom
 - Driveplikt

I tillegg legges det inn opplysninger om antall landbrukseiendommer, antall jordbruksbedrifter, jordbruksareal i drift og skogavvirkning i hver enkelt kommune.

Arbeidsgruppa for KOSTRA Landbruk er satt sammen i henhold til direktivene for arbeidsgruppene i KOSTRA. Landbruks- og matdepartementet (som fagdepartement) har ansvaret for gruppa, og det er departementet sammen med KS, KRD, SSB og fagdirektorater som fatter gruppenes vedtak. SSBs ledelse av faggruppa er mer operativ enn besluttsende, samtidig som SSB har et selvstendig ansvar for Norges offisielle statistikk.

Landbruks- og matdepartementet vedtok å benytte KOSTRA som hovedkanal for innrapportering og publisering av styringsinformasjon på arealforvaltning fra kommunene til staten fra og med 2005. Avgjørelsen må ses i sammenheng med overføringen av flere oppgaver på landbruksområdet til kommunene. Det er et mål

å forenkle og modernisere offentlig forvaltning, bl.a. ved bruk av elektroniske løsninger, enklere regler og mindre detaljert styring. Gjennom kommunenes KOSTRA-rapportering på skjema 32 er en gått over fra rapportering på enkeltsaksnivå til rapportering på aggregert nivå på de områder som dekkes av skjemaet.

Rammen for KOSTRA arbeidsgruppene arbeid gis av Samordningsrådet hvert år med et generelt mandat. Arbeidsgruppen skal holde oversikt over og gjennomgå rapporteringsordninger fra kommunene og fylkeskommunene innenfor egne funksjonsområder (jf. forskrift fra KRD).

De enkelte fagdepartementer kan utdype og spesifisere mandatet på sine områder.

Arbeidsgruppa skal holde oversikt over og gjennomgå rapporteringsordninger fra kommunene og fylkeskommunene innenfor egne funksjonsområder (jf. forskrift fra KRD).

Arbeidsgruppa skal:

- Følge utviklingen på landbruksområdet med særlig vekt på å samordne tjeneste- og økonomidata for å sikre kvaliteten på nøkkeltallene. Arbeidsgruppene må videre vurdere og ev. gi forslag til endringer i rapporteringens omfang og innretning, ut i fra statens og kommunenes behov for styringsinformasjon, og ut i fra hva slags tilleggsinformasjon som er nødvendig for den offisielle statistikken.
- Gi forslag om hvilke nøkkeltall og grunnlagsdata som skal publiseres på landbruksområdet.
- Sikre en hensiktsmessig og effektiv dataflyt fra kommunene til staten.
- Ta hensyn til kommunenes oppgavebyrde, ved å sikre at rapporteringsomfanget begrenses og at dobbeltrapportering unngås, herunder vurdere muligheten av å bruke og kvalitetssikre eksisterende registre.
- Endringer i rapporteringen fra år til år skal begrunnes, i forhold til oppgavebyrde, relevans og sammenliknbarhet over tid.
- Vurdere innspill fra Effektiviseringsnettverkene om nøkkeltall, særlig i forhold til kvalitetsindikatorer og indikatorer om universell utforming.
- Arbeidsgruppa skal følge opp nødvendige oppdatering av administrative registre for å sikre at kommunenes oppgavebyrde holdes på lavest mulig nivå.

Arbeidsgruppene rapporterer til Samordningsrådet for KOSTRA.

Funksjonskonto som arbeidsgruppa har ansvar for

Arbeidsgruppe	Ansvar for funksjonene, rapporteringsåret 2010
Landbruk	329 Landbruksforvaltning og landbruksbasert næringsutvikling

2. Oppsummering og anbefaling

Det ble ikke tatt inn nye spørsmål i skjema fra 2009 til 2010. Formålsinndelingen på spørsmålene om omdisponering av dyrka og dyrkbar jord ble endret fra 2009 til 2010, og dette medførte behov for justeringer i noen av nøkkeltallene knyttet til omdisponering. For 2011-rapporteringen foreslås ingen endringer verken i skjema eller nøkkeltall.

3. Evaluering av siste rapportering

3.1. Utarbeiding av skjema

Skjema for 2010 hadde ingen nye spørsmål i forhold til foregående år. Noen spørsmål har gått ut pga. endringer i jord- og konsesjonslov med virkning fra 1. juli 2009, og spørsmål etter ny lovanvendelse ble videreført i 2010.

3.2. Kontroller i skjema

Det er lagt inn automatiske summeringer i skjema der dette er mulig.

Ved avkryssing for ja i ja/nei-spørsmålene åpnes de påfølgende spørsmål for utfylling. Svares det nei, åpnes ikke spørsmålene for utfylling. Dersom det unnlates å svare på de innledende spørsmålene varsles det med feilmelding.

9. Skjema lar seg sende inn med feil, men avgiver varsles om at det er feil i skjema.

3.3. Innsamling av data (rapporteringen);

Til publiseringen 15. mars hadde 376 kommuner levert skjema, og ved publiseringen av endelige tall 419 kommuner.

Det gikk ut en sentral purring fra KOSTRA i forkant av publiseringen 15. mars. En ny sentral purring ble foretatt i slutten av april.

Tabellen under viser skjemainngangen i perioden 2005-2010, ved publisering 15. mars (foreløpige tall) og 15. juni (endelige tall).

År	Kommuner i alt	Med svar, foreløpige tall	Svarprosent, foreløpige tall	Med svar, endelige tall	Svarprosent, Endelige Tall
2005	433	..	..	416	96,1
2006	431	352	81,7	428	99,3
2007	431	397	92,1	423	98,1
2008	430	371	86,3	425	98,8
2009	430	377	87,7	422	98,1
2010	430	376	87,4	419	97,4

Ved publisering 15. mars manglet opplysninger fra 34 kommuner. I perioden 26. april – 15. mai ble 25 kommuner som ennå ikke hadde levert skjema kontaktet per telefon. Kommuner som til tross for purring ikke leverte, ble kontaktet per telefon med jevne mellomrom fram til utgangen av mai.

Ved publisering 15. juni manglet opplysninger fra 11 kommuner. Tabellen under viser hvilke kommuner som ikke har levert skjema hvert enkelt år i perioden 2005-2010.

År	Manglende rapportering fra kommune	Antall
2005	1145, 1260, 1264, 1265, 1266, 1439, 1532, 1545, 1572, 1742, 1849, 1850, 1856, 1874, 1928, 2004, 2017	17
2006	1264, 1620, 1836	3
2007	1238, 1438, 1439, 1534, 1818, 1834, 1859, 1928	8
2008	0904, 1418, 1430, 1438, 1854	5
2009	0828, 1245, 1438, 1547, 1812, 1849, 1856, 2027	8
2010	0211, 1145, 1245, 1266, 1430, 1438, 1511, 1703, 1849, 1874, 2027	11

Det er 11 kommuner som ikke har rapportert for 2010. Jordbruksmessig var Vestby (0211) den største av disse kommunene, med vel 37 000 dekar jordbruksareal i drift i 2010, og rundt 100 aktive jordbruksbedrifter. Gaular (1430) hadde 27 000 dekar jordbruksareal i drift og knapt 200 jordbruksbedrifter, mens Vanylven (1511) hadde 23 000 dekar og 130 jordbruksbedrifter. Namsos (1703) hadde 18 000 dekar jordbruksareal i drift og knapt 80 jordbruksbedrifter. De 11 kommunene hadde til sammen 1,4 prosent av jordbruksareal i drift og 1,7 prosent av jordbruksbedriftene i 2010.

Kommuner uten rapportering for 2010	Antall landbruks-eiendommer i 2010	% av landbruks-eiendomme ne	Antall jordbruksbedrifter i 2010	% av jordbruks-bedriftene	Jordbruks-areal i drift i 2010	% av jordbruks-areal i drift
0211	295	0,15	101	0,22	37 400	0,37
1145	102	0,05	48	0,10	9 500	0,09
1245	320	0,17	20	0,04	1 800	0,02
1266	246	0,13	75	0,16	6 800	0,07
1430	481	0,25	192	0,41	26 900	0,26
1438	577	0,30	95	0,21	10 900	0,11
1511	595	0,31	133	0,29	23 400	0,23
1703	393	0,21	78	0,17	18 200	0,18
1849	343	0,18	23	0,05	6 600	0,07
1874	22	0,01	-	0,00	0	0,00
2027	363	0,19	10	0,02	3 360	0,03
Sum for de 11 kommunene	3737	1,96	775	1,67	144 726	1,44

3.4. Bearbeiding/revisjon og kontroll

Skjema 32 er opprettet i SSBs nye system for integrert databearbeiding (ISEE) og revisjonen er foretatt med verktøyet Dynarev. Det ligger kontroller i skjemaet som er til hjelp i revisjonsarbeidet, og systemet har fungert tilfredsstillende. Det er enkelt å hente opp skjema som ikke er godkjente enda, og opptellingene som ligger i tilknytning til inntekt og revisjon er til stor hjelp for å holde oversikt over skjemainnngangen og framgangen i revisjonsarbeidet.

3.5. Publisering

Ved publisering av nøkkeltall har regnskapsgruppa i SSB anbefalt å bruke *korrigerte brutto driftsutgifter* i stedet for brutto driftsutgifter. Det vil da tas hensyn til blant annet interkommunalt samarbeid, og kjøp av tjenester (300-artene) og overføringer (400-artene) er ikke med i utgiftsbegrepet.

Funksjonskonto 329 – Landbruksforvaltning og landbruksbasert næringsutvikling – ble første gang tatt i bruk i regnskapsåret 2008. Tabellen under viser hvor mange kommuner som har ført brutto driftsutgifter og korrigerte brutto driftsutgifter på funksjonskonto 329 i årene 2008-2010:

	Kommuner som har ført brutto driftsutgifter	Kommuner som har ført korrigerte brutto driftsutgifter
2008 .	332	286
2009 .	354	307
2010 .	357	320

Opplysningene er hentet fra tabell 05065 i Statistikkbanken på KOSTRAs hjemmeside.

Tallene indikerer at kommunenes bruk av funksjonskontoen øker. Den utdypende forklaringen som er lagt inn i veilederen for 2011 håper vi vil bidra til ytterligere bruk av funksjonskontoen ved neste års rapportering.

4. Ønskede endringer i kontoplanen (funksjon og art)

Beskrivelsen av Funksjonskonto 329 i hovedveilederen for regnskapsrapporteringen for 2011 ble utvidet, slik at den også omtalte føringer ved interkommunalt samarbeid, fordeling av lønnsutgifter og husleieutgifter mv. For 2012 har arbeidsgruppa så langt ingen ønskede endringer verken for kontoplan eller for hovedveileder.

5. Ønskede endringer i skjema/filuttrekk

10. Det foreslås ingen endringer i skjema for 2011-rapporteringen.

6. Ønskede endringer i faktaark

Det foreslås ingen endringer i faktaark eller nøkkeltall for 2011-rapporteringen.

7. Videreutvikling av KOSTRA

7.1. Kvalitetsindikatorer

Systemet med utarbeidelse av kvalitetsindikatorer er utviklet for tjenesteområdene, og synes å passe dårlig for landbruksområdet. Selv om skjema 32 i prinsippet dekker tjenestekvalitet, er det vanskelig å avlede entydige kvalitetsopplysninger.

For alle indikatorene vil resultatene være avhengig av om en ser på utfallet for kommunen eller for den enkelte søker, og resultatene kan komme i konflikt med hverandre. Indikatorer med tvetydig utsagnskraft egner seg dårlig for formålet. Arbeidsgruppa mener at utredningen viser at kvalitetsindikatorer ikke er relevant på området landbruk så lenge det ikke kan hentes ut informasjon om effektivitet på skjema 32.

Handlingsplanene for universell utforming og økt tilgjengelighet skal styrke utvikling og bruk av løsninger med gode funksjonelle kvaliteter for alle og støtte gjennomføringen av lovverk på området. Tilgjengelighet for personer med nedsatt funksjonsevne er sentralt. Arbeidsgruppa anser ikke dette som relevant for de tema som dekkes opp av skjema 32 i KOSTRA.

7.2. Kommunal tjenesteproduksjon - Hvordan få med hele bildet?

Arbeidsgruppa har hatt møte med regnskapsgruppa i KOSTRA med kommunal tjenesteproduksjon som tema. Det ble redegjort for konsern- og kommuneregnskap og sammenhengen mellom regnskap, tjenestedata og årsverk i nøkkeltallene i

KOSTRA. Frem til i dag har KOSTRA kun tatt høyde for at tjenesteproduksjon blir ytt i regi av kommunen selv. Men stadig mer skilles ut av kommunens egenproduksjon til egne foretak, interkommunale selskaper (IKS), forskjellige former for interkommunalt samarbeid og kjøp/salg av tjenester kommuner imellom. I tillegg kjøpes en del tjenester fra private aktører som produserer tjenesten på vegne av, eller i tillegg til kommunen. Dette mangfoldet i organisering skaper utfordringer for statistikken i KOSTRA.

8. Vedlegg

8.1. Skjema 32 – Forvaltning av landbruksarealer 2010

Kultur, barne- og ungdomstiltak

1. Innledning

1.1. Arbeidsgruppens ansvar og sammensetning

11. Arbeidsgruppen for kultur, barne- og ungdomstiltak har for regnskapsåret 2010 hatt følgende regnskapsfunksjoner som ansvarsområde:

12. Kommuneregnskapet

231	Aktivitetstilbud barn og unge
370	Bibliotek
373	Kino
375	Museer
377	Kunstformidling
380	Idrett og tilskudd til andres idrettsanlegg
381	Kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg
383	Musikk- og kulturskoler
385	Andre kulturaktiviteter og tilskudd til andres kulturbygg
386	Kommunale kulturbygg

Fylkeskommunene

740	Bibliotek
760	Museer
771	Kunstformidling
772	Kunstproduksjon
775	Idrett
790	Andre kulturaktiviteter

Arbeidsgruppen har i 2010/2011 bestått av representanter fra:

Kulturdepartementet	Sverre Miøyen
Kommunal- og regionaldepartementet	Sigurd Steinsund Pedersen
Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet	Einar Saga
Hamar kommune	Terje Halvorsen
Bærum kommune	Theodor Olsen,
Akershus fylkeskommune	Tom A. Pedersen,
SSB ved Seksjon for offentlige finanser	Anne Brit Thorud
SSB ved Seksjon for utdanningsstatistikk	Hossein Moafi
SSB ved Seksjon for utdanningsstatistikk	Liv Taule (leder)

2. Oppsummering og anbefaling

2.1. Oppsummering

Arbeidsgruppen har hatt to møter i arbeidsperioden. Ingen endringer i skjema 17 i inneværende år, skjema ser ut til å ha fungert tilfredsstillende. Skjemainngangen var 97 prosent til junipublisering. Det er publisert tre nye indikatorer på kulturfaktaarket. Ellers har arbeidsgruppen arbeidet med forbedring av data for musikk- og kulturskoler i KOSTRA, den har hatt utvikling av folkebiblioteksindikatorer på dagsorden, samt eventuelle data fra Den kulturelle skolesekken og Idrettsanleggsregisteret.no.

3. Evaluering av siste rapportering

3.1. Utarbeiding av skjema

Arbeidsgruppen har ansvar for skjema 17 "Barne- og ungdomstiltak og støtte til frivillige lag og foreninger". Skjemaet ble betydelig endret for 2009-rapporteringen, men for årets rapportering var det kun tekstlige endringer.

3.2. Kontroller i skjema

Skjema 17 benyttet for første gang ISEE/Dynarev som revisjonssystem for 2009, mao andre året for dette revisjonssystemet. Det gjorde at vi hadde liggende inne i systemet data fra året før. Det gjorde kontroller mot fjorårets data og revisjon enklere og sikrere. Skjema 17 er ikke så omfattende, det er derfor ikke behov for så mange logiske kontroller i selve utfyllingen av skjema. Beløpsfeltene skal være hele 1000 kroner. Fremdeles blir 1000-feil fanget opp, men dette har blitt bedre og bedre de siste årene.

3.3. Innsamling av data (rapporteringen);

Tjenestedata for deler av kulturområdet samles inn ved hjelp av skjema 17 (funksjon 231, 380 og 385), samt eksterne data for kino - funksjon 373- fra Film & Kino, folkebibliotek- (funksjon 370- fra Nasjonalbiblioteket) og GSI-data for musikk og kulturskoler- funksjon 383. Til marspubliseringen 2011 hadde vi mottatt 399 skjema 17, vi hadde mottatt foreløpige data fra eksterne kilder; Film & Kino og GSI-data for kulturskoler. Nasjonalbiblioteket som har overtatt rapporteringen for folkebibliotek, klarte ikke å levere data.

Til junipubliseringen hadde vi mottatt 432 skjema 17 (97 prosent). Det ble gjennomført to purrerunder for skjema 17. Data for folkebibliotek til KOSTRA ble mottatt og publisert 15. juni. Dataene for kino ble ikke lastet på nytt da det ikke var noen endringer i tallene.

3.4. Bearbeiding/revisjon og kontroll

13. Dynarev fungerte som revisjonssystem for skjema 17, jf pkt 3.2. Det er fremdeles noen respondenter som synes skjema på enkelte punkter er litt uklart, dette må arbeides videre med. Ellers ingen spesielle merknader.

3.5. Publisering

I år som i fjor ble det publisert nøkkeltall og grunnlagstall for funksjon 381 og 386. Kvaliteten på rapporteringen via skjema 34 (Eiendomsforvaltning - areal på utvalgte kommunale formålsbygg) og regnskapsføringen er blitt bedre med årene.

Fremdeles blir tallene i noen indikatorer for kulturskolene skjeve/rare på grunn av dårlig kvalitet på elevtallene og regnskapsdataene, dette gjelder spesielt de avtalebaserte interkommunale musikk- og kulturskolene. Ut over dette har vi ikke fått noen spesielle merknader til publiseringen.

Kultur-arket har tre nye nøkkeltall til publiseringen i 2011:

- Årlig totalbesøk i kommunal drevne fritidssenter per 1000 innb 6-20 år. Teller: besøk hentet fra skjema 17, nevner befolkningsdata
- Årlig totale åpningstimer i kommunale fritidssenter per 1000 innb 6-20 år. Teller: Total antall åpningstimer hentet fra skjema 17, nevner befolkningsdata.
- Andel barn i grunnskolealder som står på venteliste til kommunens musikk- og kulturskole, av antall barn i alderen 6-15 år. Teller: Barn på venteliste hentet fra GSI-data, nevner befolkningsdata.

Nasjonale tall og gjennomsnittstall kunne ikke publiseres på enkelte variabler, da disse allerede var gjennomsnittstall fra skjema.

14.

3.6. Brukerreaksjoner

Som nevnt over blir nøkkeltallene for kulturskoler ikke helt korrekte på grunn av føringen i regnskapet, samt at vi fremdeles får tilbakemeldinger på at elevtallene fra GSI heller ikke alltid er likt og konsistent rapportert. Norsk Kulturskoleråd og Utdanningsdirektoratet har tatt kontakt for at vi skal kunne jobbe for bedre, relevante og pålitelige data. Noen brukere har etterlyst ett sammenslått tall for idrett (380 + 381).

Ellers ingen brukerreaksjoner.

4. Ønskede endringer i kontoplanen (funksjon og art)

Arbeidsgruppen har ikke forslag eller ønske om endringer i funksjons- og/eller artskontoplanene for neste år. Arbeidsgruppen har imidlertid drøftet om det eventuelt kan være behov for egen funksjon for arkivselskap.

5. Ønskede endringer i skjema/filuttrekk

Det er foreløpig ikke kommet fram noen ønskede endringer for kultur.

6. Ønskede endringer i faktaark

Arbeidsgruppen vil fortsatt arbeide for

- å utvikle en ny produktivitetsindikator for korrigerte brutto driftsutgifter for kulturskolene per elevplass (per i dag har vi indikator per bruker). Forholdet elever/elevplasser siste skoleår var 109 375/122 501. En indikator hvor elevplasser brukes, vil si mer om ressursbruken. Før vi tar elevplass i bruk, bør vi se på hvordan disse fordeler seg på kommuner/kulturskoler.
- å få til indikator som viser andel av kommunenes innsats til kulturskolene.
- å utvikle indikatorsettet for folkebibliotek. Gruppen er i dialog med Nasjonalbiblioteket som forvalter folkebibliotekstatistikken om eventuell endring/utvikling av indikatorene på dette feltet. Dette arbeidet avventes, til man er mer sikker på datakvaliteten for aktuelle parametere.
- å få plass data fra Den kulturelle skolesekken på fylkesnivå.
- å kunne ta i bruk data fra Idrettsanlegg.no for utvikling av indikatorer på idrettsfunksjonene (381 og 381). ASSS-nettverket har satt i gang arbeid for å utrede dette.

Ellers per dd. ingen konkrete endringsforslag for Kultur.

7. Videreutvikling av KOSTRA

7.1. Kvalitetsindikatorer

Arbeidsgruppen har ikke jobbet med videre utvikling av kvalitetsindikatorer

7.2. Kommunal tjenesteproduksjon - Hvordan få med hele bildet?

Sammenlignbarhet i forhold til andre kommuner mener vi blir stadig bedre ved at vi har tatt i bruk konsernregnskap for kultursektoren. Konsernregnskap for kultur har blitt benyttet siden 2007-årgangen. Brukerne blir oppfordret til å benytte konsernfaktaarket. I og med de to byggfunksjonene for idrettsanlegg og kulturbygg mener vi også at det begynner å bli bedre konsistens for de ulike funksjonene. Men som nevnt over har vi fremdeles utfordringer i forhold til regnskapsføringen av de avtalebaserte interkommunale musikk- og kulturskolene.

8. Annet

9. Referanser

10. Vedlegg

10.1. Skjema(ene) først, annet nummereres fortløpende.

Kirke

1. Innledning

1.1. Arbeidsgruppens ansvar og sammensetning

Arbeidsgruppen har ansvar for KOSTRA-funksjonene

- 390 Den norske kirke
- 392 Andre religiøse formål
- 393 Kirkegårder, gravlunder og krematorier.

Arbeidsgruppen har i 2010/2011 bestått av representanter fra:

Fagforbundet, Seksjon kirke, kultur og oppvekst	Trygve Natvig
Kirkelig arbeidsgiver- og interesseorganisasjon (KA)	Betty Haga
KIFO (Stiftelsen Kirkeforskning)	Ida Marie Høeg
Norsk Samfunnsvitenskapelig Datatjeneste (NSD)	Ellen Liljedahl Stavseth,
Kommunal- og regionaldepartementet	Torill Torgimsen,
Kirkerådet	Per Tanggaard
Fornyings- administrasjons- og kirkedepartementet, Kirkeavdelingen	Ellen Ur
Drammen Kirkelige Fellesråd, kirkesjefens kontor	Hans Jørgen Paulsen
SSB ved Seksjon for offentlige finanser	Randi Strand
SSB ved Seksjon for utdanningsstatistikk	Hossein Moafi
SSB ved Seksjon for utdanningsstatistikk	Liv Taule (leder)

2. Oppsummering og anbefaling

2.1. Oppsummering

Arbeidsgruppen har avholdt to møter i arbeidsperioden siden forrige rapport. Ut over møtene har ideer og kommentarer blitt utvekslet over e-post. Skjema 28 – Årsstatistikk for Den norske kirke 2010 - var betydelig omarbeid på enkelte punkter. Innrapporteringen har gått relativt greit. Etter en del purringer, noen purringer gjentatte ganger, ga gode resultater. Til slutt fikk vi inn skjema fra alle sokn, 1 257 sokn, men enkelte skjema var kun utfylt med nøkkeltall.

2.2. Arbeidsgruppas anbefalinger

Arbeidsgruppen foreslår nok en gang at KOSTRA-systemet vurderer publisering av indikatorer hvor det nyttes regnskapsdata for kirkelige fellesråd sammen med kirkelige tjensteddata. Arbeidsgruppen vil arbeide videre med gravferdssektorens plass i KirkeKOSTRA. Videre skjemautvikling og presisering av veiledning har vært sentralt på arbeidsmøtene. Etter ønske fra arbeidsgruppen er flere grunnlagstall publisert i 2011.

3. Evaluering av siste rapportering

3.1. Utarbeiding av skjema

Skjema 28 – Årsstatistikk for Den norske kirke 2010 - ble endret på flere punkter. Særlig ble avsnitt 6 'Opplæring og diakoni' betydelig endret, både med hensyn til struktur og innhold (flere spørsmål). Også punkt 5 'Kontakt med barnehage og skole' ble utvidet til også å omfatte tallet på avdelinger og klasser som var på besøk i kirken utenom gudstjenester, og avdelinger klasser som ble besøkt av menighetens ansatte. Det var også et nytt spørsmål under pkt. 8.b Endringene i

skjema ble ikke varslet til soknene på et tidlig nok tidspunkt, noe som førte til at data på enkelte felt ikke var systematisk loggført gjennom statistikkåret.

3.2. Kontroller i skjema

Skjemaet har vært lettere å fylle ut i år, i de feltene man svarer nei eller 0 (null), blir tilstøtende felt låst. Det er kontroller på obligatoriske felt (alle felt skal fylles ut). Det har ført til at man har måttet gå gjennom hele skjemaet og eventuelt svare nei i de feltene som man ikke har noen tall for. Kontrollene har kanskje vært litt for strenge i så måte i år, men på samme tid har man også unngått at noen spørsmål er blitt oversett (missing-verdier). Det er også logiske kontroller, hvor en feilmelding vil slå ut hvis den overtreides.

3.3. Innsamling av data (rapporteringen)

Rapporteringsfristen for skjema 28 var 1. februar 2011, på det tidspunkt var det kommet inn 808 skjema, dvs. 64 prosent, litt lavere enn på samme tid i fjor. I begynnelsen av uke 7 ble det sendt ut purrebrev til 91 fellesråd, 171 sokn manglet. Til publiseringen i mars hadde 98,5 prosent av alle soknene sendt inn skjema, omtrent det samme som i fjor. SSB bruker fortsatt mye tid på å purre sokn som ikke overholder fristene. Også i år måtte SSB ringe rundt til noen store sokn for å få dem med i den foreløpige publiseringen. Etter flere ringerunder til noen sokn, både før foreløpig publisering og mellom mars og juni, oppnådde vi svar fra alle soknene, 1257 sokn (mot 6 sokn som ikke leverte i fjor). Men enkelte skjema var kun utfylt med nøkkeltall og økonomitall. SSB har i år, som tidligere år, tilrettelagt for at det skal være mulig med direkte import fra kirkelige administrative systemer. Dataleverandøren(e) fikk liten tid til å oppdatere ny årgang av skjemaet, noe som forårsaket unødig forsinkelser i rapporteringen for disse soknene. Det foreligger ikke tall på hvor mange som har benyttet seg av denne muligheten, men inntrykket er at det er mange.

Eksterne data: Til marspubliseringen ble det hentet inn en fil med eksterne data fra Den norske kirkes medlemsregister, denne ble også benyttet til junipubliseringen. Til juni ble det også hentet inn en fil med eksterne data fra seksjon for arbeidsmarkedsstatistikk (sysselsettingstall for kirken).

3.4. Bearbeiding/revisjon og kontroll

Revisjonssystemet ISSE/DynaRev ble benyttet andre år på rad for kirkestatistikken. I dette systemet er det lagt inn kontroller for å fange opp logiske feil, samt at vi har lagt inn sjekk/kontroller mot fjorårets tall på de viktigste (nøkkeltall) variablene. Systemet gjør det nå også mulig å se flere årganger på samme variabel. Flere variabler inngikk i sjekken enn i fjor. Vi får feilmeldinger dersom avvikene er store (grenseverdier er definert). Etter litt innkjøringsproblemer i fjor, ser det ut som systemet har fungert etter intensjonen i år. Det er oppdaget systematiske feil i utfyllingen av noen felter som må utbedres ved bedre skjematekst/veiledning neste år. Soknene blir kontaktet etter hvert, per e-post eller telefon, for å hente inn manglende/feil opplysninger. Feil blir korrigert direkte i revisjonsrutinen i SSB. Mange sokn har blitt kontaktet. Det er tastefeil, data som mangler, data med store avvik fra året før osv. Men ikke alltid er de oppgitte verdiene feile, det er forklarlige avvik, særlig gjelder dette pkt. 11.3 i skjema. Det er tidkrevende og vanskelig å oppdage og rette feil i innkomne data. Det er også en del store variasjoner som har naturlige forklaringer. En viktig del av kvalitetssjekken for dataene er at også fellesråd, prost, bispedømme osv. kontrollerer data ved innsending, og eventuelt ber soknene om å korrigere. Feilrettinger kan foretas helt fram til like før publisering. Det ble oppdaget noen feil i fjorårets materiale, disse ble korrigert til publiseringen i juni 2011.

3.5. Publisering

Selve publiseringen gikk greit.

Ingen endring i nøkkeltallene.

Nasjonale tall ble estimert, både til mars- og junipubliseringen. Dette har lenge vært etterspurt av arbeidsgruppene (jf arbeidsgrupperapport 2010, pkt. 6).

Synliggjøring av kirketallene vil sannsynligvis bli bedre når nye ssb.no kommer på luften høsten 2011.

Nye tall ble publisert til junipubliseringen på nivå 3, (grunnlagstall):

- 1. Påskedagsgudstjenester
- Deltakere på 1. påskedagsgudstjenester
- Babysang/småbarnsang - antall deltakere 0 - 5 år
- Andakter på institusjon eller aldershem, antall
- Lys Våken for 11-åringer, antall deltakere
- Lederkurs for unge i alder 15-25 år, antall deltakere

3.6. Brukerreaksjoner

Per 21.6.2011 ingen brukerreaksjoner.

4. Ønskede endringer i kontoplanen (funksjon og art)

Arbeidsgruppen har ingen forslag eller ønske om endringer i funksjons- og/eller artskontoplanene.

5. Ønskede endringer i skjema/filuttrekk

5.1. Bakgrunn for endring

Arbeidsgruppen går inn for kun små endringer i neste års skjema, men det må arbeides ytterligere for å få veiledningen enda mer presis og tydelig.

5.2. Forslag til endring i skjema

Etter nokså omfattende endringer av pkt. 6 i skjemaet "Årsstatistikk for Den Norske kirke" 2010, blir det kun mindre endringer for neste år, 2011.

- Ett nytt pkt. under 6a. 'opplæring og diakoni for barn og unge 0-12 år: "*Hadde menigheten tilbud om Tårnagentene for 8-åringer?*"
- Splitting av pkt. 7a til barne- og ungdomskor og voksenkor.
- Nytt punkt, splittelse av pkt 8a2 til "*Frivillige medarbeider som var tilknyttet menighetens barnearbeid*" og "*Frivillige medarbeidere som var tilknyttet menighetens ungdomsarbeid (13-25 år)*".

Disse endringene er foreslått for bedre å kunne synliggjøre arbeidet som kirken gjør innenfor feltet barn og unge. Arbeidsgruppen arbeider videre med forbedring og presisering av veiledningen.

6. Ønskede endringer i faktaark

I følge mandatet har arbeidsgruppen ansvar for regnskapsfunksjonene 390 Den norske kirke, 392 Andre religiøse formål og 393 Kirkegårder, gravlunder og krematorier.

Arbeidsgruppen har til nå ikke forholdt seg til funksjon 392. I følge KOSTRA-veilederen dekker funksjon 392 Andre religiøse formål: *Tilskudd til livssynsorganisasjoner*". Det er ulike synspunkter i arbeidsgruppen hvorvidt denne funksjonen skal synliggjøres under KirkeKOSTRA. Det er også fremmet forslag om splittelse av funksjonene 390 og 393 i Kirke-faktaarket. I påvente av ny gravferdslov avventes dette. Ønske om splittelse av disse funksjonene i

publiseringen er også kommet fra kommunehold. Inntil videre henvises det til det generelle faktaarket, *Detaljerte regnskapstall, funksjonsfordelt*, hvor alle funksjoner vises separat.

6.1. Ønskede endringer

Hvilke endringer ønsker arbeidsgruppen å gjøre på området hva gjelder skjema og/eller filuttrekk, og hva er grunnen for ønskene.

Jf pkt. 5.2

6.1.1. Fjerning av eksisterende nøkkeltall

Systematisk spesifisering av hvilke nøkkeltall som er fjernet, og hvorfor.

6.1.2. Nye nøkkeltall

Arbeidsgruppen har vurdert endring på fagområdet kirke, men vedtok i møte 3.2.2011 å avvente til ny gravferdslov foreligger. De vurderte indikatorene er:

- Separate nøkkeltall for alle de tre kirkefunksjonene (390, 392, 393)
- Totaltall for alle tre kirkefunksjonen, tilsvarende fakta-arket Finansielle nøkkeltall og adm.,
styring og fellesutgifter.

7. Videreutvikling av KOSTRA

7.1. Kvalitetsindikatorer

Arbeidsgruppen har i perioden ikke jobbet noe med videreutvikling av kvalitetsindikatorer.

7.2. Kommunal tjenesteproduksjon - Hvordan få med hele bildet?

Kirkeområdet har ikke tatt i bruk konsernfaktaark ennå, da det foreløpig er få særregnskap i denne sektoren. Arbeidsgruppen arbeider fortsatt med å få tatt i bruk fellesrådets regnskap for å kunne knytte tjenstedata til regnskapsdata. I dag brukes kommunekassas regnskap i faktaarket, og de gir liten konsistens til eventuelle indikatorer.

7.3. Annet

Arbeidsgruppen har nok en gang tatt opp spørsmålet om å kunne publisere/ nytte regnskapsdata fra fellesrådenes regnskapsrapportering til SSB. I følge mandatet for arbeidsgruppene, punkt 2.1, ballpunkt 1, er det arbeidsgruppens ansvar ”å samordne tjeneste- og økonomidata for å sikre kvaliteten ...”.

Kommuneregnskapstallene egner seg dårlig til å koble tjenstedata for kirkeområdet. Fellesrådene er egne rettssubjekter, og i så måte blir KirkeKOSTRA-arbeidsgruppen noe spesiell i forhold til andre grupper i KOSTRA. Arbeidsgruppen ber de sentrale KOSTRA-organer om nok en gang vurdere publisering kirkedata på fellesrådsnivå, med det formål å koble tjenstedata og regnskapsdata fra fellesrådene til indikatorer. Da vil eventuelle indikatorer bli konsistente.

8. Annet

9. Referanser

10. Vedlegg

10.1 Skjema(ene) først, annet nummereres fortløpende.

Tannhelsetenesta

1. Innleiing

1.1. Arbeidsgruppa sitt ansvar og samansetjing

Arbeidsgruppa for tannhelsetenester har ansvar for å halda oversikt over og gjennomgå rapporteringsordningane for fylka innanfor tannhelseområdet. Vidare har arbeidsgruppa ansvar for å vidareutvikla skjemastatistikken og vurdere bruk av register for innhenting av informasjon og presentasjon av informasjonen innanfor følgjande KOSTRA-funksjonar:

660 Tannhelseteneste - Fellesfunksjonar

665 Tannhelseteneste - Behandling

Skjema 43 *Tannhelsetenesta* dekkar tenesterapporteringa for desse funksjonane. I tillegg nyttar ein SSB sine register for innhenting av talet på årsverk og befolkning. Det totale talet eldre, uføre og langtidssjuka i institusjonspleie og det totale talet eldre, uføre og langtidssjuka i heimesjukepleie blir henta frå IPLOS.

Arbeidsgruppa for tannhelsetenester inkluderer:

Trond Ekornrud; Statistisk sentralbyrå (leiar)

Linda Grytten, Statens helsetilsyn

Marianne Moi, Buskerud fylkeskommune

Jens Otto Ulseth, fylkestannlegen i Sør-Trøndelag/ Klæbu tannklinikk

Geir Fjerdings, Vestfold fylkeskommune

Odd Sigurd Vegsund, Kommunal og regionaldepartementet

Hanne Christine Lundemo, Helse - og omsorgsdepartementet

Maren Mathiesen Wilberg, Helsedirektoratet

Ragnhild Elin Nordengen, Helsedirektoratet

Helga Sleire, Fagforbundet

Aril Jul Nilsen, Den norske tannlegeforening

Heidi Lyshol, Folkehelseinstituttet

Arbeidsgruppa har hatt eitt møte våren 2011.

1.2. Rammer for gruppa sitt arbeid/mandat (generelt og spesielt)

Ramma for gruppa sitt arbeid blir gitt av Samordningsrådet for KOSTRA kvart år. I tillegg er Helse - og omsorgsdepartementet, Statens helsetilsyn, Helsedirektoratet og andre avhengige av statistikken for å få innsikt i, halda oversikt over, samt halda tilsyn med den offentlege og private tannhelsetenesta.

SSB overtok ansvaret for innsamlinga av statistikk for tannhelsetenesta frå Statens helsetilsyn før rapporteringa for statistikkåret 2001. I hovudsak har innhaldet i Statens helsetilsyns tidlegare innsamling blitt vidareført. Samstundes har arbeidsgruppa arbeida for å betra statistikken og freista å redusere oppgåvebyrda ved bruk av SSB sine register, samt annan statistikk samla inn i SSB, gjennom KOSTRA eller på annan måte.

2. Oppsummering og anbefaling

2.1. Oppsummering

Følgjande blir gjennomgått i rapporten:

- Evaluering av rapportering og publisering for statistikkåret 2010
- Forslag til endringar i skjema, rapportering og publisering for statistikkåret 2011

2.2. Arbeidsgruppa sine anbefalingar

Arbeidsgruppa anbefaler å få godkjend forslaget til tekstleg endring i eit spørsmål under punkt 2 i skjema 43 (sjå punkt 5 for meir detaljert omtale av endringane).

Arbeidsgruppa anbefaler å få godkjend publisering av kvalitetsindikatoren "Delen 2-åringar som har behov for vurdering og eventuelt behandling i tannhelsetenesta på grunn av orale forhold" straks denne vert innrapportert via KOSTRA skjema 1 "Personell og verksemd i kommunehelsetenesta".

Arbeidsgruppa anbefaler at SSB informerer på eit fylkestannlegemøte i løpet av hausten 2011 om kva definisjon som ligg til grunn for spørsmålet i skjema 43 punkt 2 talet på undersøkt/behandla i løpet av dei tre siste åra.

Arbeidsgruppa anbefaler at helsemyndigheitene følgjer opp ovanfor fylkestannlegane om at det er ønskjeleg å ha felles innkallingspraksis for nøkkelårskulla som det blir rapportert kariestil på (5-, 12- og 18-åringar). Dette vil gi eit meir heildekkande bilete av situasjonen for desse aldersgruppene, samt at tala er meir samanliknbare på tvers av fylka.

Arbeidsgruppa anbefaler at SSB ser nærmare på estimeringsmodellane som ligg til grunn for dei førebelse personelltala 15.mars. Det har vore nokså store endringar mellom personelltala publisert 15.mars og 15.juni. Det er ønskjeleg at denne differansen vert minska.

3. Evaluering av siste rapportering

3.1. Utarbeiding av skjema

Endringane i skjema 43 som blei vedteke i fjor vart oppdaterte i årets utgåve av skjema 43 hausten 2010. Oppdateringane ser ut til å ha fungert bra for oppgåvegivarane ved utfylling av skjemaet.

Arbeidsgruppa fatta vedtak om å gjera ei tekstleg endring i eit spørsmål under punkt 2 i skjema 43 (sjå punkt 5 for meir detaljert omtale av endringane).

3.2. Kontrollar i skjema

Skjema 43 har enkelte logiske kontrollar. Desse gir oppgåvegjevarar beskjed om at utfyllinga ikkje er rett, logisk sett. Det er muleg å fylla ut felte og senda inn skjemaet sjølv om desse kontrollane slår ut. Kontrollane ser ut til å fungera tilfredsstillande, og det er ikkje rapportert om problem knytt til kontrollane frå oppgåvegivarane si side.

Tverrgående revisjon har til ein viss grad vore nytta i revisjonsarbeidet i år. Det kan likevel bli aktuelt å nytta dette enno meir til neste år. Fleire av oppgåvegjevarane ytra ønske om å halda fram med responssystemet. Dette vart nytta som ein del av revideringa i tida mellom 15.mars-publiseringa og 15.juni-publiseringa. Dette systemet har ikkje vore nytta dei to siste rapporteringsåra grunna ein overgang til nytt revisjonssystem i SSB (ISEE/Dynarev) og det er per i dag ikkje sett inn noko ressursar internt i SSB til få det gamle responssystemet overført frå det gamle revisjonssystemet (Genrev) til det nye for KOSTRA-skjema som tidlegare har nytta seg av dette.

3.3. Innsamling av data (rapporteringa);

Skjema 43 blir rapportert inn av fylkestannlegane i dei enkelte fylka. Fylkestannlegane, på si side, hentar informasjon frå dei enkelte tannklinikane i fylka. Til 15.mars-publiseringa hadde alle 19 fylka sendt inn skjema til den gitte tidsfristen. Nokre fylke hadde manglande rapportering i delar av skjema, dette gjaldt særleg dei delane av som innehaldt nye spørsmål for året. Den manglande rapporteringa skuldast i hovudsak at det er skilnad mellom fylkeskommunane når det gjeld kor lett dei kan henta ut dei naudsynte dataa til KOSTRA-rapporteringa frå fagsystemet Opus. Reint teknisk fungerte årets rapporteringsskjema tilfredsstillande både for oppgåvegivarane og SSB. Forutan ein tekstleg feil under punkt 2, som alle oppgåvegivarane blei varsla om i god tid før 15.-marspubliseringa, blei det ikkje meldt om problem frå fylkeskommunane når det gjaldt utfylling og innrapportering av skjema 43.

Det er framleis noko usikkerheit knytt til etterslep i skjemaet sitt punkt 2, om omfanget av den offentlege tannhelsetenesta. Dette har vore tatt opp til diskusjon i arbeidsgruppa tidlegare år og eit møte mellom Helsedirektoratet, SSB og fylkeskommunane for å utvikla ei felles forståing av omgrepsbruken i skjema kan vera nyttig. Arbeidsgruppa anbefalar at dette kan vera eit punkt på eitt av fylkestannlegane sine møte hausten 2011. Noko kartlegging blei gjort i fjor, men det er ønskjeleg at SSB, Helsedirektoratet og fylkestannlegane samarbeider om å følgja dette vidare opp hausten 2011.

Det er også knytt noko usikkerheit til datakvaliteten på dei tre kvalitetsindikatorane som blei publisert for første gong i 2011. Dette gjeld "Delen undersøkt/behandla i løpet av dei tre siste åra (12- og 18-åringar, samt gruppe B – psykisk utviklingshemma 18 år og eldre). Ei løysing for å få ei felles forståing av kva som skal rapporterast kan vera at SSB informerer om dette på eit av fylkestannlegemøta som skal haldast hausten 2011.

3.4. Arbeid/revisjon og kontroll

Etter 15. mars blei det gjennomført automatiske kontrollar av dei innrapporterte tala. Kontrollane sjekkar samsvar mellom ulike tal og summeringar, og endringar frå eitt år til eit anna. Grunna innføring av eit nytt revisjonssystem i KOSTRA i 2010 (Dynarev) er det andre året på rad at responssystemet ikkje vart brukt. Omlegginga har ført til at ein i større utstrekning har tatt kontakt med dei ulike oppgåvegivarane per telefon eller e-post når ein har oppdaga avvik frå tidlegare års rapportering. Eventuelle feilrapporteringar er difor blitt retta opp tilfredsstillande i år også. Frå og med 2011-rapporteringa ønskjer ein likevel at responssystemet kan bli nytta på same måte som tidlegare år.

3.5. Publisering

Publisering av tal 15. mars og 15. juni har fungert tilfredsstillande sjølv om innføringa av nytt revisjonssystem i 2010 har ført til noko meirarbeid - også i 2011. Nytt av året var nasjonalt estimerte tal. Dette blei ikkje veldig aktuelt for Skjema 43 kor alle oppgåvegivarane hadde rapportert til 15.mars-publiseringa. SSB har heller ikkje teke imot tilbakemeldingar frå brukarar i samband med estimerte tal på KOSTRA tannhelse.

3.6. Brukarreaksjonar

Ulik innkallingspraksis for bestemte aldersgrupper i ulike fylke kan gjera det problematisk å samanlikna tala. Fleire brukarar ønskjer at dette er noko helsemyndigheitene ser nærmare på i tida som kjem. Det er viktig at retningslinene for innkalling er felles og, i så stor grad som muleg, blir overhaldt av klinikane i dei ulike fylka. Dette vil bidra til å gjera samanlikningsgrunnlaget på tvers av fylke

og landsdelar betre. Vidare vil ein gi eit meir dekkande bilete av tilstanden i dei bestemte aldersgruppene.

Fleire oppgåvegivarar reagerer framleis på tolkinga av omgrepet etterslep. Arbeidsgruppa anbefalar at representantar frå SSB og helsemyndighetene møter fylkeskommunane for å drøfta rutinar for registrering i journalsystem og rapportering i KOSTRA. Eitt eige punkt på agendaen til eitt av dei årlege møta til fylkestannlegane har vore føreslått som ei muleg løysing på dette. SSB og Helsedirektoratet følgjer opp denne saka i samarbeid med fylkestannlegane i løpet av hausten 2011.

Nokon oppgåvegivarar har også stilt spørsmål med årsverkstala henta frå register til den førebelse publiseringa, samanlikna med deira "eigne" tal på årsverk for tannlegar og tannpleiarar. Dette har SSB freista å forklara oppgåvegivarane så godt som muleg via e-post. Ofte skuldast avvika feil innmelding til Aa-registeret. Samstundes er dei førebelse registertala blåste opp med bakgrunn i dei endelege tala for året før. Ev. feilrapporteringar i registera vil difor bli forsterka når tala blir oppblåste. SSB har i samband med dette nytta høve til å oppmoda oppgåvegivarane om å melda inn rette forhold til dei ulike registera.

Personelltala henta frå register som blei publisert i mars 2010 viste seg å vere for høgt estimert i forhold til dei endelege tala som blei med i publiseringa i 15.juni 2010. Ei auke i dekningsgrada frå 2008 til 2009 ved 15.marspubliseringa endra seg til ein nedgang i dekningsgrada mellom dei to same åra ved den endelege junipubliseringa. Noko av den same ser ut til å vere tilfelle for forholdet mellom mars- og junipubliseringa i 2011, sjølv om differansen mellom tala 15.mars og 15.juni i år er mindre enn kva som var tilfelle i fjor. Det vil uansett vera naudsynt å sjå nærmare på modellane som blir nytta i estimeringa av desse personelltala slik at det i framtida kan bli betre samsvar mellom dei førebelse tala 15.mars og dei reviderte tala 15.juni. SSB vil følgja opp saka.

4. Ønska endringar i kontoplanen (funksjon og art)

4.1. Bakgrunn for ønsket endring

Arbeidsgruppa ønskjer ingen endringar på det noverande tidspunkt. Ei revidert tannhelseslov som er under utvikling kan rett nok føra til endringar i åra som kjem, men kva desse endringane dreier seg om er det for tidleg å koma inn på.

5. Ønska endringar i skjema/filuttrekk

Arbeidsgruppa ønskjer følgjande endringar i skjema 43:

- *Talet på undersøkte av tannlege/tannpleier siste tre år (12- og 18-åringar, samt gruppe B).* Spørsmålet blei innlemma i fjor under punkt 2 Omfanget av den offentlege tannhelsetenesta – Klientell fordelt på grupper i høve til prioritering i lov om tannhelsetenester. Teksten i skjemaet spurde om prosentdel i staden for absolutte tal noko som kan ha bidrege til at kvaliteten på 2010-tala er noko usikre. Arbeidsgruppa ønskjer å retta opp dette i det oppdaterte skjemaet for 2011-rapporteringa.

6. Ønska endringar i faktaark

6.1. Generell vurdering av faktaarket.

Dei ulike faktaarka fungerer tilfredsstillande og arbeidsgruppa har ingen ønske til endringar. Det kan vera betimeleg å nemna at det kan vera utfordrande for brukarar å skilja mellom kommunekasse-faktaarket og konsern-faktaarket.

6.2. Ønska endringar

Eitt nytt faktaark for kvalitetsindikatorar i tannhelse blei etablert i 2009. Tre nye indikatorar kom inn her ved 15.marspubliseringa 2011. Det er venta at endå fleire nye indikatorar vil koma inn her etter kvart. Ei utreiing i løpet av hausten 2011 vil avgjera om nokon av dei blir innlemma frå og med 2012-publiseringa.

6.2.2. Nye nøkkeltall

Arbeidsgruppa held fram med arbeidet med å få på plass ytterlegare to kvalitetsindikatorar. Komande indikatorar kor ein del utreiingsarbeid er gjort sidan i fjor, men meir står att er:

- Delen 2-åringar som har behov for vurdering og eventuelt behandling i tannhelsetenesta på grunn av orale forhold
- System for brukarundersøkingar

Arbeidsgruppa for tannhelse har tidlegare år lagt fram ønske på arbeidsgruppemøte for KOSTRA-kommunehelse om å innlemma spørsmålet om indikatorane "Delen to-åringar inspisert i munnhulen" og "Kariesforekomst blant to-åringar" i KOSTRA-skjema 1. Dette blei tidlegare ikkje godkjend av arbeidsgruppa med omsyn til oppgåvebyrden til oppgåvegivarane. I tillegg blei det nemnd at inspisering av munnhola er eit obligatorisk sjekkpunkt ved 2-årskontrollar, og at det difor ikkje vil vera sannsynleg å tru at nokon kom til å rapportera at dei ikkje har gjennomført inspeksjonen. Med bakgrunn i dette fjerna arbeidsgruppa for Kvalitetsindikatorar innanfor tannhelse (leia av Helsedirektoratet) "Delen 2-åringar inspisert i munnhola" og omdefinert indikatoren "Kariesforekomst blant 2-åringar" til å vera "Delen 2-åringar som har behov for vurdering og eventuelt behandling i tannhelsetenesta på grunn av orale forhold". Den reviderte indikatoren og ønske om å innlemma spørsmål i skjema 1 blei på ny presentert i arbeidsgruppa for KOSTRA kommunehelse 2.desember 2010. Arbeidsgruppa for kommunehelse valde, med bakgrunn i dette og ei påfølgjande e-posthøyring avslutta 21.januar, å gå med på å innlemma spørsmål om "Talet på 2-åringar som har behov for vurdering og eventuelt behandling i tannhelsetenesta på grunn av orale forhold". Om spørsmålet blir innlemma f.o.m. 2011-rapporteringa er avhengig av om fagsystema per i dag har mulegheit til å rapportera på dette.

Helsedirektoratet og SSB skal i løpet av hausten 2011 ta kontakt med fagsystemleverandørane for alle landets helsestasjonar slik at dette lett kan registrerast i journalsystema for 2-åringane.

Arbeidsgruppa kjem også til å halda fram arbeidet med å etablere ei innrapporteringsløyseing for indikatoren "System for brukarundersøkingar". Eit arbeid i regi av Fylkestannleganes arbeidsutval har påbegynt eit arbeid med å utvikla ein standardisert spørjeundersøking som omhandlar brukartilfredsheit. Helsedirektoratet følgjer dette opp i løpet av hausten 2011.

7. Anna

7.1. Kommunal tenesteproduksjon - korleis få med hele bilete?

7.1.1. Kvalitetssikring av indikatorar, sikring av same omfang i teljar og nemnar

For KOSTRA-tannhelse er det fire fylkeskommunar som er organiserte i ulike fylkeskommunale føretak. Dette er Oslo, Rogaland, Vestfold og Buskerud. Ein gjennomgang av indikatorar som inkluderer utgifter viser forskjellar i tala for dei fire fylkeskommunane mellom fylkeskommunekassa- faktaarket og Konsern-faktaarket. Grad av forskjell ser ut til å variera mellom dei ulike fylkeskommunane etter kva organisering dei ulike har valt.

Arbeidsgruppa meiner framleis det vil vera lite hensiktsmessig å gjera endringar for indikatorar som omhandlar tenestetilbodet i fylket. Desse indikatorane har til no vore identiske i vanleg faktaark (fylkeskommunekassa) og konsern-faktaark. Arbeidsgruppa meiner at ein per i dag bør halda fram med dette.

Arbeidsgruppa ønskjer å følgja ekstra med på dei nyleg oppstarta kompetansesentra innanfor tannhelse. Kompetansesentra er samarbeid mellom fleire fylkeskommunar og er organiserte som IKS. Følgjeleg vil desse vera lovpålagde å rapportera inn rekneskap. Det er venteleg at dette vil få konsekvensar for rekneskapstal for dei fylkeskommunane som er inkluderte i same IKS.

7.1.2. Identifiserte utfordringar i arbeidet med å få god samanheng i omfang og for samanlikning mot andre kommunar/fylkeskommunar .

Per i dag er det særleg utgifter det vil vera relevant å fordela ulikt i vanleg- og konsern-faktaark. For personell og tenesteindikatorane vil det ikkje vera særleg hensiktsmessig med ei fordeling, sidan det ikkje er snakk om samarbeid med andre fylkeskommunar, så sant det ikkje omhandlar dei oppstarta kompetansesentra.

7.1.3. Tankar gruppa har gjort seg rundt utviding av nøkkeltal til å visa andre perspektiv enn produsentperspektivet.

Arbeidsgruppa har ingen konkrete forslag til nye nøkkeltal som omhandlar produsentperspektivet, men vil sjå nærmare på det i løpet av hausten 2011, og melda inn eventuelle forslag og innspel til prosjektgruppa.

7.2. Kvalitetsindikatorar

For statistikkåret 2010 publiserte SSB kvalitetsindikatorane *Delen undersøkt av tannlege/tannpleiar siste tre år for 12- og 18-åringar, samt gruppe B (psykisk utviklingshemma 18 år og eldre)*. I alt er det blitt publisert 7 kvalitetsindikatorar innanfor tannhelseområdet så langt, og det er per i dag planlagt å publisera 9 kvalitetsindikatorar i alt. Innrapporteringa av dei nye indikatorane for statistikkåret 2010 har føregått via nye spørsmål i skjema 43. Rett nok gjorde ein tekstleg feilformulering i skjema sitt til at det er noko usikkerheit knytt til kvaliteten på dei innrapporterte tala for 2010 (sjå også punkt 5).

Sic-indeksen blei første gang publisert i 2010. Den gong var resultatane baserte på ei ad hoc-innrapportering via excel-skjema. I år rapporterte ein dette for første gang via skjema 43 og eit eige spørsmål der. Alle fylka utanom Finnmark og Sør-Trøndelag publiserte i tide til den reviderte publiseringa 15.juni. Arbeidsgruppa ønskjer å halda fram med denne skjemaløysinga også i tida som kjem.

arbeidsgruppa for KOSTRA kommunehelsetenesta har bestemt å inkludera rapportering på ein kvalitetsindikator i "Skjema 1 Personell og verksemd i

kommunehelsetenesta". Det gjeld talet på 2-åringar som har behov for vurdering og eventuelt behandling i tannhelsetenesta på grunn av orale forhold. Fagsystema i kommunane (helsestasjons- og skulehelseteneste) må implementera dei naudsynte endringane for at dette skal la seg gjennomføra. Helsedirektoratet og SSB kjem til å følgja opp overfor systemleverandørane i løpet av hausten 2011 (Sjå også punkt 6.2.2).

Følgjande oppdatert liste over kvalitetsindikatorar blei presentert av Helsedirektoratet på deira heimesider våren 2011:

1. Delen undersøkt i den offentlige tannhelsetenesta siste tre år (12- og 18-åringar og Gruppe B)
2. System for brukarundersøkingar
3. Delen 2-åringar som har behov for vurdering og eventuelt behandling i tannhelsetenesta på grunn av orale forhold
4. Signifikant kariesindeks 12-åringar (SiC-indeks)
5. 18-åringar undersøkt/behandla med DMFT=0
6. 18-åringar undersøkt/behandla med DMFT > 9
7. Talet på innbyggjarar per tannlege
8. Talet på innbyggjarar per tannpleiar
9. Talet på tannlegespesialistar

15.

SSB publiserte indikatorane under punkt 1 for statistikkåret 2010. Det er no to indikatorar som står att å publisera (indikator 2 og 3). Ein arbeider med å få på plass innrapportering på begge desse to.

7.3.1. Emaljekaries

Rapportering av emaljekaries har blitt fremja i arbeidsgruppa som ei muleg ny rapportering. Forslaget er fremja av Professor Ivar Espelid. Fagsystema er nøydd for å bli kontakta for at det skal vera muleg å trekka ut rapportar for dette, samstundes som det kan bli vanskeleg å få gode data på dette. Ved innføring av rapportering på emaljekaries vil ein også vera nøydd for å stilla spørsmål om dette kan bli utvikla til ein styringsindikator innanfor tannhelse som blir nytta aktivt ute i fylka. Arbeidsgruppa har konkludert med at forslaget må igjennom ei grundigare fagleg vurdering før ein kan vurdera dette som ei muleg rapportering i skjema 43 i KOSTRA.

Referansar

Vedheng

Videregående opplæring

1. Innledning

1.1. Arbeidsgruppens ansvar og sammensetning

Arbeidsgruppa for videregående opplæring har for regnskapsåret 2010 hatt følgende KOSTRA funksjoner som ansvarsområde:

510	Skolelokaler og internatbygninger
515	Skoleforvaltning
520	Pedagogisk ledelse, pedagogiske fellesutgifter og gjesteelevsoppgjør
521	Studiespesialisering
522	Bygg- og anleggsteknikk
523	Elektrofag
524	Design og håndverk
525	Restaurant- og matfag
526	Helse- og sosialfag
527	Idrettsfag
528	Teknikk og industriell produksjon
529	Musikk, dans og drama
530	Medier og kommunikasjon
531	Naturbruk
532	Service og samferdsel
538	Allmennfaglige studieretninger (gammel ordning)
539	Yrkesfaglige studieretninger (gammel ordning)
554	Fagskole
559	Landslinjer
560	Spesialundervisning og særskilt tilpasset opplæring
570	Fagopplæring i arbeidslivet
581	Voksenopplæring etter opplæringsloven
590	Andre undervisningsformål

Fagdepartement i arbeidsgruppa for videregående opplæring er Kunnskapsdepartementet, som har delegert ansvaret til Utdanningsdirektoratet. Arbeidsgruppa består av representanter fra Utdanningsdirektoratet, Kommunal- og regionaldepartementet, fylkeskommunene (v/opplæringsregionene nord, øst (Østlandssamarbeidet) og sørvest), VIGO, KS og Statistisk sentralbyrå.

Per juni 2011 består arbeidsgruppa av følgende faste medlemmer:

Birgit Bjørkeng (leder)	SSB
Per Torstein Tuhus	SSB
Anne Brit Thorud	SSB
Hilde Hjorth-Johansen	Utdanningsdirektoratet
Irene Hilleren	Utdanningsdirektoratet
Karen Nystad Byrhagen	KRD
Jan Sørbø	KS
Brynjulf Bøen	VIGO
	Sør-Trøndelag
John Evjenth	Fylkeskommune
	Hordaland
Birthe Haugen	Fylkeskommune
	Vestfold
Hendrik Knipmeijer	Fylkeskommune
	Rogaland
Ståle Wold	Fylkeskommune

2. Oppsummering og anbefaling

2.1. Oppsummering

Rapporten inneholder en redegjørelse for årets publisering, samt en beskrivelse av arbeidet som har vært gjort i arbeidsgruppa i forhold til kvalitetsforbedring i KOSTRA. I forbindelse med kvalitetsutviklingsprosjektet 'Kommunal tjenesteproduksjon – hvordan få med hele bildet' fra 2010 har det blitt gjort endringer i faktaarket. Disse endringene er beskrevet i fjorårets rapport. I tillegg er de nye indikatorene om voksne nå på plass.

3. Evaluering av siste rapportering

3.1. Utarbeiding av skjema

Kilder til KOSTRA data for videregående opplæring:

Elever:	VIGO sentralbase Nasjonal vitnemåldatabase og HPR (autorisasjonsregisteret for helsepersonell)
Læringer:	VIGO sentralbase
Søker/inntaksdata:	Utdanningsdirektoratet (ferdig reviderte tall basert på filuttrekk VIGO)
Regnskapsdata:	Kommuneregnskapet, fylkeskommuner
Personelldata:	Registerbasert personellstatistikk, SSB (hovedkilde: NAV Aa-registeret)
Befolkningsdata:	SSBs befolkningsdatabase

Grensesnitt for uttrekk av data om elever og læringer fra VIGO fastsettes i henhold til et organisert samarbeid mellom fylkeskommunene, Utdanningsdirektoratet og Statistisk sentralbyrå.

VIGO sentralbase er den viktigste kilden for data om tjenesteproduksjon.

3.2. Kontroller og revisjon

Datagrunnlaget fra VIGO sentralbase danner også grunnlaget for SSBs utdanningsstatistikk, og SSB har et utstrakt samarbeid med fylkeskommunene og Utdanningsdirektoratet også når det gjelder kodeverk, kontroller, oppfølging av innholdet i suksessive filuttrekk, og evaluering av innhentingprosedyrer og datakvalitet. Gjennomgang av SSBs revisjon og kontroll av datagrunnlaget inngår i dette samarbeidet.

3.3. Innsamling av data (rapporteringen)

SSB mottar hvert år individdata om elever og læringer fra VIGO sentralbase. For igangværende elever leveres foreløpige tall i november, og revideres fram til endelige tall leveres i januar. Siste års erfaringer tilsier at rutinene blir enklere og bedre, og en drar god nytte av det etablerte samarbeidet som er utviklet over flere år. Data overføres via sikre løsninger over Internett, dette gjør datainnhenting og også tilbakemeldinger til fylkeskommunene enklere. Arbeidet med å videreutvikle samarbeidet fortsetter. Sekretariatet for VIGO driftsorganisasjon og sentralbasen er styrket, det bidrar til styrket informasjonsflyt og oppfølging av saker.

Regnskapsrapporteringen oppfattes som av relativt god kvalitet, og regnskap er mottatt fra alle fylkeskommunene. For endelige tall er også svarprosenten for konsernene god, men den er lavere for foreløpige tall.

3.4. Bearbeiding/revisjon og kontroll

Det er ikke et eget revisjonssystem for tjenstedata for videregående i KOSTRA. Data fra VIGO bearbeides av SSB og publiseres som en del av den ordinære utdanningsstatistikken, og gjennomgår omfattende revisjonsprosesser i forkant av dette.

Som en del av revisjonsprosessen i KOSTRA er det tatt i bruk en applikasjon for tverrgående revisjon, som bidrar til å fange opp store avvik mellom tjeneste- og regnskapsrapporteringen. De mest sentrale indikatorene ble gjennomgått med denne applikasjonen i perioden mellom publiseringen av foreløpige og reviderte tall.

3.5. Publisering

Mye av arbeidet som ble gjort før publisering av foreløpige tall 15. mars var rettet mot implementeringen av de endringene som ble foreslått i fjorårets rapport. En stor del av dette gjaldt kosmetiske endringer og endringer i informasjonsteksten, i tillegg til endringer i og sanering av en del indikatorer. Før publisering av endelige tall var fokuset på å lage de nye indikatorene om voksne i videregående opplæring. Disse ble publisert 15. juni, nå basert på et nytt filuttrekk fra VIGO. Nye data skal være av bedre kvalitet. Definisjonen på en voksen er nå endret fra personer som har fått elevstatus V til personer som er 25 år og eldre, da dette er langt mer pålitelige data. Dette gjør det imidlertid vanskelig å sammenstille tjeneste- og økonomitall på dette området, siden definisjonene ikke lenger stemmer overens.

Endringer i innrapporteringen førte til at det ble dårlig samsvar mellom kostnader og elevtall på de ulike utdanningsprogrammene i videregående opplæring. Mens elever som deltok i videregående opplæring utenfor den ordinære utdanningsprogramstrukturen tidligere ble rapportert inn på egne koder, skal disse nå rapporteres inn sammen med ordinære elever. Det er imidlertid mulig å benytte fylkenes egne kurskoder til å skille ut disse elevene, noe som ble gjort i publiseringen 15. juni. Det kan være usikkerhet knyttet til om disse to metodene gir det samme resultatet.

4. Ønskede endringer i kontoplanen (funksjon og art)

Ingen ønskede endringer dette året

5. Ønskede endringer i skjema/filuttrekk

Ingen ønskede endringer

6. Ønskede endringer i faktaark

Det er gjort ganske store endringer i faktaarket i år, og det foreligger ingen konkrete planer om videre utbedringer. Siden indikatorene om voksne ble publisert for første gang i år kan det imidlertid være aktuelt å endre eller legge til indikatorer på dette området, etter hvert som vi får tilbakemeldinger fra statistikkbrukere. I tillegg ønsker arbeidsgruppa å harmonere omvalgsindikatorene i KOSTRA med overgangsindikatorene som publiseres i Skoleporten.

7. Videreutvikling av KOSTRA

Arbeidsgruppa har ikke jobbet med kvalitetsindikatorer i år. Følgende indikatorer ligger under videregående opplæring:

- Andel elever og lærlinger som har bestått vgo i løpet av normert tid
- Andel elever og lærlinger som har bestått vgo i løpet av fem år
- Andel beståtte fag- og svenneprøver
- Andel elever som har sluttet i løpet av året - alle årstrinn
- Andel elever vg1 studieforberedende utdprog i fjor som går vg2 i år
- Andel elever vg1 studieforberedende utdprog i fjor som har foretatt omvalg på vg1
- Andel elever vg1 yrkesfaglige utdprog i fjor som går vg2 i år
- Andel elever vg1 yrkesfaglige utdprog i fjor som har foretatt omvalg på vg1
- Andel elever vg2 studieforberedende utdprog i fjor, vg3 i år
- Andel elever vg2 yrkesfaglige utdprog i fjor, i lære i år
- Andel elever vg2 yrkesfaglige utdprog i fjor, vg3 studiekompetanse i år
- Andel elever vg2 yrkesfaglige utdprog i fjor, ikke i utdanning i år

Flertallet av disse er omvalgsindikatorer, og som nevnt i kapittel 6 kan det neste år være aktuelt å arbeide med å gjøre dette mer likt det som nå publiseres i Skoleporten. I forbindelse med prosjektet Ny Giv, som har som mål å få flere ungdommer til å fullføre videregående opplæring, har det blitt utviklet indikatorer for ulike overganger i videregående opplæring, frafall og sluttere. Overgangsindikatorene har mye til felles med omvalgsindikatorene som ligger i KOSTRA, men definisjonene er ikke helt like. Siden indikatorene i utgangspunktet skal måle det samme, ønsker arbeidsgruppa at det i KOSTRA og Skoleporten skal brukes samme filgrunnlag og definisjoner.